WOMEN'S IDENTITY AS BODY, WORKER AND OBJECT IN MAHASWETA DEVI'S BREAST GIVER

Dissertation Submitted to Rani Channama University, Belagavi in partial fulfillment of the requirements of the Award of the Degree of

Master Of Arts IN ENGLISH

Submitted By

Mr. Muragesh Balagannavar Reg. No: P151K22A030003 Dept. of P.G. Studies in English, Shri. S.R. Kanthi College, Mudhol

> Research Guide Prof.P.B. Badiger

Department of P.G. Studies in English Shri S.R. Kanthi College, Mudhol

DEPARTMENT OF STUDIES IN ENGLISH RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI

2023-24

CERTIFICATE

This is to certify that Mr.Muragesh Balagannavar has conducted Project work on the topic 'WOMEN'S IDENTITY AS A BODY WORKER AND OBJECT IN MAHASWETADEVT'S 'BREAST GIVER' under my guidance. The perusal of this project work shows that she has satisfactorily mastered the basics of research Methodology. The material collected from text and reference works I organized neatly to elucidate the Project work topic that points to the researching potentialities and capabilities of the candidate to carry out further research in the relevant field.

Date: 10th September 2024

Place: Mudhol

Signature of the Supervisor

Prof. P. B. Badiger

P.O. Dept. of Studies in English

Co-ordinator G Dept. Studies in English ShriS. R.Kanthi Arts, Commerce Science College, Mudhol

I hereby declare that this project work entitled 'WOMEN'S IDENTITY AS A BODY, WORKER AND OBJECT IN MAHASWETADEVI'S BREAST GIVER' submitted here with for the award of the degree of Post-Graduate in S.R. Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol is the result of work done by me under the guidance of Prof. P. B. Badiger, Co-ordinator, Dept of PG, studies in English S.R. Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol. I further declare that the result of this work has been submitted for the award of PG degree in English from Rani Channamma University, Belagavi.

Place: Mudhol

Date: 10th September 2024

Mr. Muragesh Balagannavar

M.A. IV Semester

Dept. of P.G.Studies in English Shri.S.R.Kanthi College, Mudhol

ACKNOWLEDGEMENTS

Behind every achievement lies an inscermountable ocean of gratitude to those who it and without whom it would never come into existence to them, I express the words of immense gratitude imprinted deep within my heart.

I recorded my pleasure and indebtedness to Prof. P. B. Badiger, my research guide for his unstinted guidance and constant encouragement.

I express my sense of gratitude to Dr.M.H.Jogi Sir, Mr. Shivakumar P. S., and Mr. V.S. Masuti.

I express my profound gratitude and thanks to the Librarian of Shri S. R. Kanthi College; Rani Channamma University, Belagavi.

I extend my heartfelt thanks to all the respondents who spared their time in giving valuable information and insights.

Finally I am thankful to my parents, and precious friends. Their moral support and kind help during the course of my project work.

Thanking

Mr. Muragesh Balagannavar

MA, IV Semester Dept. of P.G.Studies in English, Shri S.R. Kanthi College, Mudhol

INDEX

CHAPTERS	CONTENT	Page No.
1	INTRODUCTION	1-8
п	MAHASWETA DEVI AS A SHORT STORY WRITER	9-16
ш	MAHASWETA DEVI'S BREAST GIVER:A BRIEF STORY	17-24
IV	WOMEN'S IDENTITY AS BODY, WORKER AND OBJECT IN MAHASWETA DEVI'S BREAST GIVER	25-39
v	CONCLUSION	40-48
The Land	BIBLIOGRAPHY	49

The same

CHAPTER I

INTRODUCTION

Mahasweta Devi is the leading contemporary writer in Bengali, the language of the state of West Bengal in eastern India, and of neighboring Bangladesh as well as an author of more than a hundred books, including novels, plays and collections of short stories. Translations of her into other Indian languages and into English have brought her national and international recognition. One of several modern Bengali writers committed to social and political critique from a leftist perspective, Mahasweta (the Devi in her name is a term of respect attached to a woman's name in Bengali) writes about peasants, outcastes, women, tribal's peoples who live in the forest regions of India, and other marginalized groups struggling to survive and resisting their exploitation by dominant groups. Her fiction and plays are distinguished by a powerful, direct, unsentimental style and by the subtlety and sensitivity with which she approaches the themes of struggle, resistance and empowerment.

Bengali fiction from the 1930s onward reflects the growing radicalization of various segments of Bengali society, including the rapidly growing middle class and urban poor. Since the 1920s, when share croppers revolted against landlords and the British colonial government. Bengal has been the arena of a series of peasant uprisings and unrest among the masses. The region was devastated by a man made famine in 1943. When India was partitioned in 1947, the eastern portion of Bengal (the former East Bengal) became East Pakistan, a part of the newly formed nation of Pakistan, which had been conceived as a homeland for the Muslim populations of the Indian subcontinent. As a result, the whole of Bengal was torn apart by Hindu Muslim communal riots and the massive displacement of populations. Exploited as much in independent India as in the colonial era, the Munda and other tribal peoples in Bengal and the neighboring state of Bihar rose in revolt, and in the 1960s urban students participated in peasant and tribal struggles in a movement known as the Naxalbari movement (after the village where it began), only to be brutally suppressed by the Bengal state government. Yet another upheaval was caused by East Pakistan's proclamation of Independence from Pakistan as the new nation of Bangladesh in 1970. Mahasweta and other major Bengali writers such as ManikBandyopadhyay

CHAPTER V CONCLUSION

In this way this story will float over feminisms to come across the female resistance and the different mode of female struggle to identifying the female position in their location and situation. It is the part of subaltern context where female identity is rarely counted. The main focus will be to justifysubaltern female identity with the referential text of Mahasweta Devi's story, 'Standayani (BreastGiver)' as a representational art. It will locate the localized values of female essences rather that the modes of feminisms for political and social equality. It will try to examine whether the power bodily performance and professional mode of bodily act could define difference of female resistance or not. I will be trying to explore the various frame works of female struggle and modes identity formation with Mahasweta Devi's 'Breast Giver' which I will be interchangeably using for 'Standayani.' It is localized version of female study with subaltern references and female study. Subaltern Female study could lead a different mode for study where rather that looking at binarypositions of male/female, we study them with their own narratives. In this paper, it will be attempted thatthe growth of those people who are conscious on their ways of living without being compared to higherclass of people. I will be looking at the position of other marginalized females and their attempt to holdthe position to compare and contrast subaltern females and their collectiveness. I will be referring thesubaltern female of Mahasweta Devi's 'Standayani' as my primary source. Whereas theoretical modeswill be taken from Spivak, Gramsci.

Here is mode of feminist study will be re-reading female identity with reference to subaltern female position. Subalternity could be analyzed as marginalized or 'other' figure as their essence is under shadow. They are not visible in the space of center or main stream. In this context they grow with their own stories and narratives which collaborately build their values. I have tried to explore the power of resistance which collaborately build their values. It is reflected in their manner of and bodily acts of those shadowed females. It is reflected in their manner of acceptance and the collective consciousness in regard to their social position. Mahasweta Devi's 'Standayani' and "The Five Women" are the text to refer and justify the mode of subaltern female identity.

In this subaltern location, females are having their position within the boundary of their family needs and survival forces. The female modes differ for

B. V. V. Sangha's

SHRI S. R. KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE, MUDHOL – 587313

COMPARATIVE ANALYSIS OF FINANCIAL PERFORMANCE OF CO-OPERATIVE BANKS

SUBMITTED TO RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI

SUBMITTED BY Miss. RANJITA S MATHAPATI M.COM – IVth SEMESTER REGISTER NO: P15IK22C012003

Internal Guide Prof. K. K. Kittur Principal Prof. M. V. Jigabaddi

P. G. DEPARTMENT OF COMMERCE 2023-2024

Estd: 1982

Bagalkot B. V. V. Sangha's

Mob: 9448021498

Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College

Tq: Mudhol

MUDHOL - 587 313

Dt: Bagalkot

EXAM CENTRES: B.A., B.Com., B.Sc.-6229 B.C.A.-6240 M.A. (Eng.), M.Com.-9626

Prof. M. V. Jigabaddi M.Com, M.Phil Principal

E-mail: sr_kanthi_mdl@yahoo.com Website: www.srkcollegemudhol.org

Ref. No. : SRKACSCM /

20 /20

Date:

CERTIFICATE OF APPROVAL

This is to certify that project on "Comparative Analysis of Financial Performance of Selected Co-operative Banks" is being submitted by Ranjita Mathapati student of M.Com Final year (Reg. No: - P15IK22C012003) has satisfactorily completed her project work for fulfillment of M. Com degree by Rani Channamma University, Belagavi.

Prof. K. K. Kittur Internal Guidance

Dr. D. R. Bhutada H. O. D

rincipal.

B.V.V.S's. Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce & Science College, MUDHO! ಶನೆ : 24-10-2011

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ : ಎ.ಆರ್.8/ ಆರ್.ಎಸ್.ಆರ್./ಆರ್.ಜಿ.ಎಎನ್.39267/2011–12

ಪಾಥಮಿಕ ಕೃಷಿ ಪತ್ತಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ನಿ.,

ತಾ: ಬೀಳಗಿ

ಜಾನಮಣ್ಣ

ಜಿ: ಬಾಗಲಕೋಟ

ಸಂಖ್ಯೆ : 118/24/25

ದಿನಾಂಕ 21-09-2024:

CERTIFICATE

This is to certify that Ms. Ranjita Mathapati of M.Com'4th Semester Student of S.R. Kanthi Arts, Commerce & Scince College, Mudhol has successfully completed her Project work on "COMPARATIVE ANALYSIS OF FINANCIAL PERFORMANCE OF SELECTED CO-OPERATIVE BANKS" From 28-06-2024 to 20-08-2024 as a part of curricular activities in PRATHAMIKA KRUSHI PATTINA SAHAKARI SANGHA NI, JANAMATTI

We wish her all the best for the future endeavor.

Thanking You,

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೃಷಿ ಪತ್ರಿನ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ ನಿ. ಜಾನಮಟ್ಟ ಕಾ. ಬೀಳಗಿ ಕಾನವಾಗಿ-

> (Ashok.M.Baragi) Manager-CEO

ಪ್ರಥಮಿಕ ಕೃಷ್ಠಿ ಪತ್ತಿನ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ ನಿಯಮಿತ, ಕುಂದರಗಿ

ತಾ॥ ಬೀಳಗಿ)

(ಜಿ॥ ಬಾಗಲಕೋಟ

PRATHAMIK KRUSHI PATTIN SAHAKARI BANK NIYAMIT,

Tq: Bilagi)

KUNDARGI

(Dist : Bagalkot

Registration NumberDRJ/S 3477 /1975-76

DATE :- /09

/09/2024

CERTIFICATE

S.R. Kanthi Arts, Commerce & Scince College, Mudhol has successfully completed her Project work on "COMPARATIVE ANALYSIS OF FINANCIAL PERFORMANCE OF SELECTED CO-OPERATIVE BANKS" From 28-06-2024 to 20-08-2024 as a part of curricular activities in PRATHAMIKA KRUSHI PATTINA SAHAKARI SANGHA N Kundaragi.

We wish her all the best for the future endeavor.

Thanking You,

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೃಷಿ ಪತ್ತಿನ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ ನಿ. ಕುಂದರಗಿ. ತಾ. ಬೀ<u>ಗ್ರಿ ಅ</u>ದರ ಪರವ್ವಾಗಿ

S Serial

(G S Govindappanavar)

ACKNOWLEDGEMENT

It is my privilege to extend the words of thanks to those people who have helped and encouraged me in completing this study successfully.

I would like to avail this opportunity to express my gratitude and sincere thanks to Prof.K.K.Kittur for their special guidance on the topic "COMPARATIVE ANALYSIS OF FINANCIAL PERFORMANCE OF CO-OPERATIVE BANKS".

I express my sincere thanks to Prof. M. V. Jigabaddi, Principal of B.V.V.S Shri S.R.Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol for his strength full guidelines.

I am thankful to the HOD of M.Com department and Internal Guide Dr.D.R.Bhutada for his constant support and motivation towards me in completing the project.

I also express my gratitude to all other faculty members of department for their help to prepare this report.

I owe debt gratitude to my parents, the salient guides of my life without whose never ending support nothing would have been possible. I am really thankful to my friends and those who encouraged me to complete this task successfully.

Miss. Ranjita S Mathapati Reg No. P15IK22C012003

COMPARATIVE ANALYSIS OF FINANCIAL PERFORMANCE OF CO-OPERATIVE BANKS

DECLARATION

I undersigned Miss. RANJITA S MATHAPATI hereby declare that I have prepared the project report entitled "COMPARATIVE ANALYSIS OF FINANCIAL PERFORMANCE OF CO-OPERATIVE BANKS" under the guidance and direction of Lecturer of M. Com, Shri S. R. Kanthi College Arts, Commerce and Science College, Mudhol in partial fulfillment of award of Master's Degree in Commerce from Rani Channamma University Belagavi, during the academic year 2023-2024. I further declare that this project is the result of my own efforts and has not been submitted to any other university or institute for award of any Degree.

Place: Mudhol

Miss. RANJITA S MATHAPATI

Date:

Reg No:P15IK22C012003

COMPARATIVE ANALYSIS OF FINANCIAL PERFORMANCE OF CO-OPERATIVE BANKS

INDEX

Chapter No.	Title	Page No.
1	INTRODUCTION	01-12
n	CONCEPTUAL FRAMEWORK	13-28
ш	COMPANY PROFILE	29-43
IV	DATA ANALYSIS & INTERPRETATION	44-68
v	FINDINGS, SUGGESTION, CONCLUSION	69-73
	BIBLIOGRAPHY	74-75
	ANNEXURE	

CHAPTER-I

INRODUCTION AND RESEARCH

INTRODUCTION

REVIEW OF LITERATURE

RESEARCH GAP

STATEMENT OF THE PROBLEM

NEED FOR THE STUDY

OBJECTIVES OF THE STUDY

HYPOTHESIS OF STUDY

RESEARCH METHODOLOGY

SCOPE OF THE STUDY

LIMITATIONS OF THE STUDY

to the fact the barries from the former regions, the most can

RESEARCH DESIGN

CHAPTER-1

INTRODUCTION AND RESEACH DESIGN

INTRODUCTION:

The cooperative banking sector plays a vital role in the financial system of many countries, serving as a key source of credit and financial services for individuals, small businesses, and agricultural sectors. Co-operative banks are unique financial institutions that operate on the principles of co-operation, self-help, and mutual assistance. They are owned and governed by their members, who are also their customers, making them distinct from other commercial banks. The financial performance of co-operative banks is crucial not only for their own sustainability and growth but also for the overall stability and development of the economy. Therefore, conducting a comparative analysis of the financial performance of selected cooperative banks becomes essential to assess their efficiency, profitability, and stability. By examining and comparing the financial indicators and ratios of these banks, valuable insights can be gained regarding their operational efficiency, risk management practices, and growth potential.

The objective of this research is to undertake a comprehensive comparative analysis of the financial performance of selected cooperative banks. The study aims to assess and compare the financial health and performance of these banks over a specific period, using a range of financial indicators and ratios. By doing so, this research seeks to identify the key drivers of financial performance, as well as the strengths and weaknesses of each bank in the sample. To accomplish these objectives, a carefully selected sample of cooperative banks will be analyzed. The selection criteria will consider factors such as geographical location, size, and diversity in terms of membership composition. By including banks from different regions, the study can capture variations in performance influenced by local economic conditions, regulatory frameworks, and market dynamics.

The research will focus on analyzing various financial indicators, including profitability ratios (such as return on assets, return on equity), liquidity ratios, solvency ratios, efficiency ratios, and asset quality indicators. These indicators will provide a comprehensive overview of the financial performance, risk profile, and

COMPARATIVE ANALYSIS OF FINANCIAL PERFORMANCE OF SELECTED CO-OPERATIVE BANKS

CONCLUSION:

The study was conducted in Comparative Analysis of financial performance of selected Co-operative Banks (Pkps Co-operative bank Bbudihal, PKPS bank Janamatti, & Pkps Co-operative bank Kundaragi) to find out the financial performance of the bank using ratio analysis. After analyzing the banks five years financial reports and Profit and Loss Accounts it is concluded that the overall financial performance of the banksis good performance. Based on the finding the banksare clear that the banks investment on government securities increases and the bank has to take some necessary actions to improve its cash position and profitability. However, the utilizing and managing its money in a proper way. This paper was very usefully to analyze the financial performance of the bank using its financial statements the results indicates that the financial performance has been improving every year but the bank has to put some more effort to more it more effective.

Financial reports contain a lot of information. The main of financial analysis is to sort through that information to find useful and relevant data in analyzing a business. Literature is rich with financial analysis tools that examine the performance and strength of business. This is especially relevant for profit oriented ratios. This report provides a supplement to standard analysis with an eye toward co-operatives. Some ratios help analyze the co-operatives financial performance and cash flow analysis. Managers and creditors should find these findings helpful in appraising the financial strength of the co-operative. While there is no set standard at this time, wising these analysis tools should help the co-operative develop its own performance measurements

B.V.V.S Sangha's

Shri S.R.Kanti Arts, Commerce and Science College Mudhol-587313

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELGAVI

A PROJECT REPORT ON

"E-FOOD DELIVARY"

Submitted in partial fulfilment of requirements for The award of the degree of

BACHELOR OF COMPUTER APPLICATION

Of Rani Channamma University, Belgavi

Under the Guidelines of

Miss B.B.Halasagi

SUBMITTED BY

Mr. Prasad Gouli U15IK21S0092

Mr. Vishwa Chandanashinh U151K21S0083

Mr. Shreeniyas Ksheerasagar U15IK21S0102

B.V.V.S Sangha's

Shri S.R.Kanti Arts, Commerce and Science College Mudhol-587313

CERTIFICATE

This is to certify that Mr. Prasad Gouli, Mr. Vishwa chandanashinh, Mr. Shreenivas Ksheerasagar have satisfactorily completed the project work entitled "E-Food Delivary". For the partial fulfilling of Bachelor of Computer Application by Rani Channamma University Belgavi for Academic Year 2023-2024

Internal Guide

Miss B.B.Halasagi

H.O.D Dept of BCA

Prof B.L.Lingaraddi

Principal

Prof M.V.Jigabaddi

External Examiners:

1)

2)

Index

SLNO.	CONTENT	PAGE NO.
	INTRODUCTION	8
1	Introduction of the System	
	Background	
	Objectives of the System	
	Scope of the System	
	Structure of the System	
	System Architecture	
	End Users	
	Software/Hardware used for the development	
	Software/Hardware required for the implementation	
2	SRS	15
	2.1 Introduction (Brief write-up about SRS)	
	2.2 Overall Description	
	2.3 Special Requirements (Software/Hardware-ifany)	
	2.4 Functional requirement	
	2.5 Design Constraints	
	2.6 System Attributes	
	2.7 Other Requirements	
	System Design	29
3	3.1 Introduction (Brief write-up about System Design)	
	3.2 Assumptions and Constraints	
	3.3 Functional decomposition	
	3.4 Description of Programs	
	3.5 Description of components	

	Detailed Design (Logic design of modules)	33
	5.1 Introduction (Brief write-up about Database design)	
4	5.2 Structure of the software package (structure chart)	
-	5.3 Modular decomposition of the System	

	Program code listing	39
	6.1 Database connection	
	6.2 Authorization / Authentication	
	6.3 Data store / retrieval / update	
5	6.4 Data validation	
	6.5 Search	
	6.6 Named procedures/functions	
	6.7 Interfacing with external devices	
	6.8 Passing of parameters	
	6.9 Backup/recovery	
	6.10 Internal documentation	
	User Interface (Screen and Reports)	71
	7.1 Login	
	7.2 Main Screen / Home page	
	7.3 Menu	
4	7.4 Data store / retrieval / update	
6	7.5 Validation	
	7.6 View	
	7.7 On screen reports	
	7.8 Data Reports	
	7.9 Alerts	

	7.10 Error messages	
7	Testing	75
	8.1 Introduction (Brief write-up about Software Testing)	
	8.2 Test Reports	

Abstract

E-food delivery systems have revolutionized the way consumers access and enjoy meals by integrating technology into traditional food service models. This abstract explores the development, impact, and future prospects of e-food delivery systems, which leverage mobile applications, online platforms, and sophisticated logistics to streamline food ordering and delivery processes.

The rise of e-food delivery platforms has been driven by increased consumer demand for convenience and the proliferation of smartphones and high-speed internet. These systems allow users to browse menus, place orders, and track deliveries in real-time, providing a seamless and efficient dining experience. Key players in the market include both established food delivery companies and emerging start ups, each contributing to a highly competitive and dynamic industry landscape.

ACKNOWLEDGEMENT

We would like to express our sincere gratitude to all those who have contributed to the development and realization of this study on e-food delivery systems.

Firstly, our deepest thanks to our research advisor, Miss.B.B.Halasagi, whose guidance and support have been invaluable throughout this project. Your expertise and insights have significantly shaped our understanding of the complexities and innovations within the e-food delivery industry.

We are also grateful to the [B.V.V.SANGHA S.R.KANTHI ARTS, COMMERCE, SCIENCE AND BCA COLLEGE MUDHOL 587313] for providing the necessary resources and access to essential data that facilitated this research. Special thanks to the data analytics team and IT department for their assistance in acquiring and interpreting relevant data.we express our thanks to our beloved principle prof M.V.JIGABADDI for providing helathy environment in the college which helped in concentrating on our task

Our appreciation extends to the various e-food delivery companies and restaurant partners who participated in interviews and surveys, offering valuable perspectives and practical insights into the industry's dynamics. Your cooperation and openness were crucial to the depth and relevance of this study.

We would like to acknowledge the support of our peers and colleagues, whose feedback and suggestions have greatly enhanced the quality of this research. Your constructive criticism and encouragement have been instrumental in refining our analysis.

CHAPTER-1

INTRODUCTION

Introduction of the system

E-food delivery is a digital service that allows consumers to order food from restaurants and have

it delivered directly to their location via a mobile app or website. It combines the convenience

of online ordering with the efficiency of modern logistics to provide a seamless dining experience.

Key Aspects:

Convenience: Users can browse menus, place orders, and make payments from their smartphones

or computers, avoiding the need to visit a restaurant in person.

Variety: Access to a wide range of restaurants and cuisines in one place, catering to diverse tastes

and preferences.

Real-Time Tracking: Provides live updates on the status of orders, from preparation through to

delivery, ensuring transparency and reliability.

Efficiency: Streamlined processes for order management, payment, and delivery enhance overall

service speed and quality.

Key Features and Benefits:

User-Friendly Interface

Benefit: Simplifies the ordering process, making it accessible to users of all ages and technical

abilities.

Restaurant Listings and Menus

Benefit: Provides users with a wide selection of dining options and detailed informed choices.

Real-Time Order Tracking

Benefit: Enhances transparency and reduces uncertainty, improving the overall user experience.

Project tittle

8

Scanned with OKEN Scanner

1. Food Dash: Seamless Online Food Delivery

2. Quick Bite: Your Go-To Food Delivery Solution

3. Taste Track: Real-Time Food Ordering and Delivery

4. Easy Eats: Convenient Food Delivery at Your Fingertips

Overview

The primary goal of the e-food delivery project is to provide a convenient, efficient, and userfriendly solution for ordering food online. This service connects customers with their favourite restaurants through a digital platform, facilitating easy order placement, real-time tracking, and reliable delivery.

Key points

Platform Development

Website and Mobile App: Development of a responsive website and mobile applications for iOS and Android to cater to different user preferences.

Restaurant Integration

Onboarding: Enrol a diverse range of restaurants into the platform, including local favourites, chain restaurants, and specialty eateries.

Order Management System

Order Placement: Users can browse restaurant menus, customize orders, and place them through the platform.

Background

Introduction of the company

Early Beginnings

First Online Services: The concept of online food ordering began in the late 1990s and early 2000s. Websites like Pizza Hut's online ordering system, launched in 1994, were among the first to allow customers to place orders via the web.

Growth and Evolution

-

Early 2000s: The rise of internet usage and e-commerce led to the development of dedicated food delivery platforms.

Brief note on existing system

Mobile and Web Platforms

Smartphones: The proliferation of smartphones facilitated the development of mobile apps that allowed users to place orders, track deliveries, and manage payments with ease.

Real-Time Tracking

Delivery Management Software: Sophisticated software systems manage delivery routes, optimize dispatch processes, and monitor delivery performance.

Objectives of an E-Food Delivery Project

Enhance Convenience for Users

Objective: Provide a user-friendly platform that allows customers to order food from their favorite restaurants with minimal effort

Optimize Delivery Logistics

Objective: Implement an efficient delivery management system that ensures timely and accurate deliveries.

Provide Real-Time Order Tracking

Objective: Offer real-time tracking of orders from preparation to delivery.

Ensure Secure and Flexible Payment Options

Objective: Integrate multiple payment methods, including credit/debit cards, digital wallets, and cash on delivery.

Facilitate Personalization and Recommendations

Objective: Use data analytics and AI to provide personalized recommendations based on user preferences and order history.

Streamline Order Management for Restaurants

Objective: Provide restaurants with tools to manage orders, update menus, and track performance.

Scope of an E-Food Delivery Project

1. Platform Development

a. Mobile and Web Applications

Scope: Development of user-friendly mobile apps (iOS and Android) and a responsive website for ordering food.

Features: Search and filter options, restaurant listings, menu browsing, order customization, and payment processing.

2. Restaurant Integration

a. Onboarding and Management

Scope: Enroll restaurants into the platform, provide them with tools to manage their profiles, menus, and pricing.

Features: Restaurant dashboard, menu management system, promotional tools, and order management.

3. Order Management

a. Order Placement and Processing

Scope: Implement tracking features that provide users with real-time updates on their order status.

Features: GPS tracking, delivery status notifications, and estimated delivery time.

4. Customer Support and Feedback

a. Support System

11

When documenting a project like an e-food delivery application, it's essential to reference relevant standards, tools, literature, and other resources used throughout the project. Here is a comprehensive bibliography/reference list for an e-food delivery project:

LISO/IEC 25010:2011

Title: Systems and Software Engineering

Publisher: International Organization for Standardization (ISO)

Description: Provides a framework for defining and evaluating software quality characteristics.

Link: [ISO 25010](https://www.iso.org/standard/35733.html)

2. OWASP Top Ten

Title: The Ten Most Critical Web Application Security Risks

Publisher: Open Web Application Security Project (OWASP)

Description: Guidelines for identifying and mitigating the most critical security risks

Link: [OWASP Top Ten] (https://owasp.org/www-project-top-ten/)

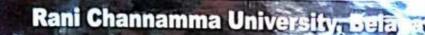
3. GDPR

Title: General Data Protection Regulation

Publisher: European Union

Description: Regulation on data protection and privacy in the European Union.

Link: [GDPR](https://gdpr.eu/)

B.V.V. Sangha's

SHRI S. R. KANTHI ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE MUDHOL

BACHELOR OF COMMERCE 2023 = 2024

PROJECT REPORT ON CUSTOMER SATISFACTION SURVEY OF MORE SUPER MARKET MUDHOL-587313.

Internal Guide Prof. S. M. Khot

External Guide Shri. Majnunath

SUBMITTED BY

- 1. SAMARTH TAMBOLI
  - 2. PRATAMESH KADAM
- 3. YUNUS NDAF
- 4. ARUNKUMAR HORATTI

Rani Channamma University, Relagavi

B.V.V. SANGHA'S

SHRI S. R. KANTHI ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE, MUDHOL-587313.

BACHELOR OF COMMERCE

2023 - 2024

PROJECT REPORT ON "CUSTOMER SATISFACTION SURVEY OF

MORE SUPERMARKET", MUDHOL-587313

Internal Guide

External Guide

Prof. S. M. Khot

Mr.Manjunath

SUBMITTED BY

- 1) SAMARTH TAMBOLI 3) PRATAMESH KADAM
- 2) YUNUS NADAF
- 4)ARUNKUMAR HORATTI

ACKNOWLEDGEMENT:

We take an immense pleasure to extend our deep sense of gratitude to shri. Kumar Mangalam Birla', Founder chairman of More Supermarket. for giving us an opportunity to undergo in Customer Satisfaction Survey in Organization.

We also thank staff of MRN Super Market PVT, limited for providing their valuable time to us giving all information regarding the Super Market. They are providing us adequate information about the organizational function and social contribution of the organization

Our sincere thanks to Mr.Vinod Nambir Sir DGM of shri. More Supermarket for their kind information regarding the organizational functions and social contribution to the society.

We owe our sincere thanks to the principal of SHRI S.R.KANTHI ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE MUDHOL. Prof. M.V.Jigabaddi. We also thank to prof. A.R.Kadur H.O.D of commerce department.

Our guide prof.S.M.Khot for his motivation and guidance during the "Customer Satisfaction survey."

We would like to thank our parents for their encouragement and support. We also thank our friends for their help and kind co-operation.

Lastly we would like to thank all those who helped us directly carrying out this project report successfully.

Names:

Samarth Tamboli S-M. Tymbal

Pratamesh Kadam Phradon
Yunus Nadaf Y. S. Nadaf

Arunkumar Horatti

CERTIFICATE OF THE ORGANIZATION

This is to Certified that the Project, "RETAIL MANAGMENT ON CUSTOMER SATISFACTION" which is being submitted by Samarth Tamboli, Prathamesh Kadam, Yunus Nadaf, Arunkumar Horatti a Students in the Department of COMMERCE. In this Organization for the award of the degree of Commerce in the guidance of Shree Manjunath. is a More Supermarket Mudhol. a record own they are work under the supervision and guidance of the undersigned. The matter embodied in this Project has not been submitted for the award of any other degree in any College. They are worked for the necessary period to prepare this. It is further certified that he worked with devotion and completed they are Project.

Month/Date/Year

MORE RETAIL PRIVATE LIMITED
Hallad Enclave, W/N-5, Opp APMC,
Beside Sheelvant Jewellery, Gaddanavar Circle,
Muchol - 587313 | 8804: 8904004194

Signature of the Manager

CERTIFICATE OF THE COLLEGE

This is to Certified that the Project, "RETAIL MANAGEMENT ON CUSTOMER SATISFACTION" which is being submitted by Samarth Tamboli, Prathamesh kadam, Yunus Nadaf, Arunkumar Horatti, Student in the Department of COMMERCE. In this College for the award of the degree of Commerce in the Faculty of Prof.S.M.Khot at Shri S.R.Kanthi Arts, Commerce & Science College, Mudhol is a record own his/her work under the supervision and guidance of the undersigned. The matter embodied in this Project has not been submitted for the award of any other degree in any College. He/ she worked for the necessary period to prepare this. It is further certified that he/she worked with devotion and completed his/her Project.

1001th/Date/Year.

onth/Date/Year.....Signature of the Supervisor

Signature of the HOD

Signature of the Principal

INDEX

SL.NO	TITLE
	CHAPTER
PROT	Introduction
2	Consumer Behavior
3	Questionnaires
4	Conclusion

OUR LEADERSHIP

Principles and Values

To ensure that More Retail is customer's most preferred choice for shopping, more leaders live the following values as a way of life.

laboration

re leaders display a firm-first roach and firmly believe that great ns outdo groups of great viduals any day. They drive crosstional collaboration encouraging stant introspection and conflict lution.

ovation

e leaders display curiosity, purage experimentation and nplify innovative thinking in ting better and disruptive omer solutions that are sinable and environmentally safe.

grity

e leaders pursue highest dards of objectivity, honesty and sparency. They create a trusting onment where everyone speaks neir mind resulting in everyone mitting to the best idea. They ys do the right thing even when ne is looking.

ving Talent

leaders identify, attract, nurture, ote and retain the very best of t. They gauge their own success the talent they have groomed built. More leaders create a culture pritocracy and accelerated ership development.

Customer Obsession

more leaders understand customer's evolving needs and aspirations, obsess 24X7 on improving customer's experience, and vigorously advocate their needs within the organization.

Frugality

more leaders simplify things, are effective and hence achieve lowest cost per unit in most activities, and repeatedly deliver more with less.

more leaders think audaciously and possess unusual resilience. They learn and improve from setbacks and failures and keep going while rallying everyone in the team until the goal is accomplished. They combine sharp analysis & sound judgement and value speed in decision making with calculated risks.

more

any inctory. Emoreretailin/company-

n Statement //moreretailin/mission-

Our Format

more Hypermart (https://moreretadin/hypermarket)

more Supermarket (https://moreretail.in/supermarket)

Categories

Careers

Life at more interesting arrents

Employee Speak (https://moreretail.in/employee-speak)

Current Openings

(https://hrmsmororetail.darwinbox.in/ms/candidate/careers/jocator)

Get in Touch

phins.lmoieretal.infortait uN

Store Locator

(https://moreretail.in/store-

Su to

SHRI S.R. KANTHI ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE MUDHOL 587313.

CONCLUSION

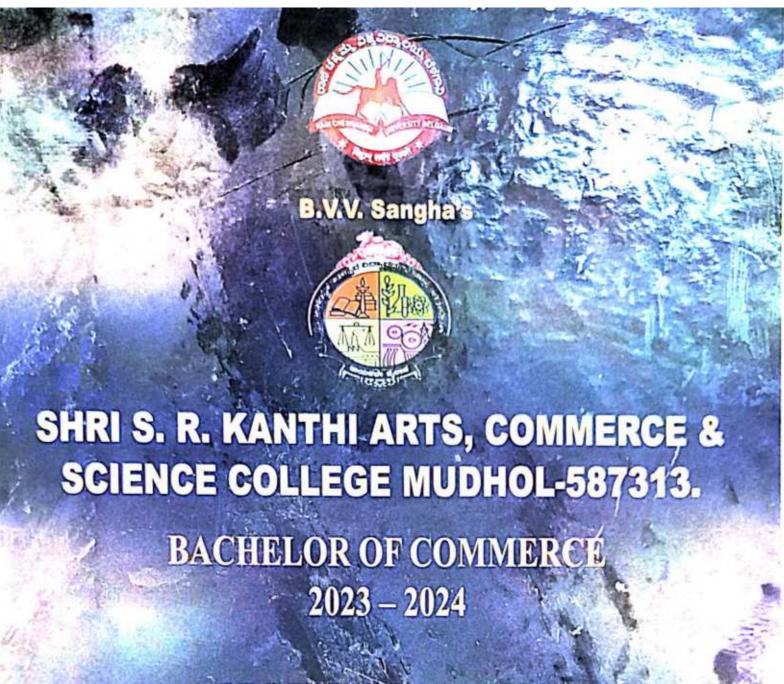
The supermarket business model is a complex and multifaceted system that revolves around product selection, pricing, store layout, customer service, supply chain management, marketing, and community engagement.

In conclusion, Supermarket Management System has to do with making appropriate effort to stop the rising problem to all manual supermarket operation in order to enhance the operation of such supermarket. In this project, the software or system that can be used to aid all supermarkets that is still operating manually have been successfully developed. The software can be implementing in all types of supermarkets as mentioned in the above. The software has a large memory of storing all the goods in the super marketing and also keeping record it is highly effective and accurate.

Recommendation

In the development of this supermarket management. I will recommend that if there is going to be any modification the new writer should endeavor to improve on the limitation such as inclusion of the billing and printing to further increase the system architecture and to satisfy users need more for writing of the source code, visual studio 2012 should be used and Microsoft access for the database. There are some limitations during the development of this supermarket management system that will require improvement as stated in previous chapter writer should put them in mind and face it as a challenge and not a problem.

Strategic planning and management satisfying consumer's needs foe healthier foods, coupled with Corporate Social Responsibility (CSR) implementing would allow Whole Foods Market to remain competitive and sustainable in the ever-changing market.

PROJECT REPORT ON CUSTOMER SATISFACTION SURVEY
OF M R N SUPER MARKET PVT, LTD. MUDHOL

Internal Guide Prof. S. M. Khot

External Guide Shri. Shrayansantoshkumar

SUBMITTED BY

- 1. Saharada Mareguddi
- 2 Sanjna Goudannavar

- 3. Chaitra Hiremath
- 4. Kaveri Hyagadi

5. Soumya Sheelavantar

Rani Channamma University, Belagavi

B.V.V. Sangha's

SHRI S. R. KANTHI ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE, MUDHOL-587313.

BACHELOR OF COMMERCE

2023 - 2024

PROJECT REPORT ON "CUSTOMER SATISFACTION SURVEY OF MRN SUPER MARKET PVT, LTD". MUDHOL -587313

Internal Guide

Prof. S. M. Khot

External Guide

Shri. Shravansantoshkumar

SUBMITTED BY

- 1. Sharada Mareguddi
- 2. Sanjana Goudannavar

- 3. Chaitra Hiremath
- 4. Kaveri Hyagadi
- 5. Soumya Sheelavantar

CERTIFICATE OF THE COLLEGE

This is to Certified that the Project, "CUSTOMER SATISFACTORY SURVEY" which is being submitted by Chaitra .S . Hiremath, Sharada.A. Mareguddi, Soumya. H. Sheelavantar, Sanjana.K.Goudannavar, Kaveri. S . Hyagadi Student in the Department of COMMERCE. In this College for the award of the degree of that Commerce in the Faculty of Prof.S.M.Khot at Shri S.R.Kanthi Arts, Commerce & Science College, Mudhol is a record own his/her work under the supervision and guidance of the undersigned. The matter embodied in this Project has not been submitted for the award of any other degree in any College. He/ she worked for the necessary period to prepare this. It is further certified he/she worked with devotion and completed his/her Project.

Month/Date/Year 12 31 2024

Signature of the HOD.

Signature of the Supervisor

Signature of the Principal

MRN SUPERMARKET PVT, LTD.

SY.NO. 167#. KULALI CROSS. JAMAKANDI ROAD,

MUDHOL - 587 313. Dist : Bagalkot (Karnataka)

CIN: U52599KA2019PTC127876

PAN: AAMCM9380 J

CERTIFICATE

This is Certifying that Kaveri Hyagadi , Sanjana Goudannavar, Soumya Sheelavantar, Sharada Mareguddi, Chaitra Hiremath — B.COM —V Semester Students of S R Kanthi Arts Commerce And Science College Mudhol , They Have undergone 20 days Internship as a Partial fulfilment of Thier education in our MRN Super Market pvt ltd, Mudhol Every day The Have visited Store for the period of 04/01/2024 to 23/01/2024

During the period They Have maintained a good record of attendance & Work report . we found Them Sincere and hard –Working & performed well, They Have completed Project on Customer Satisfaction Survey of MRN Super Market pvt Itd

We wish Her in every success in future.

For, MRN SUPER MARKET P

DY.GENERAL MANAGA

ACKNOWLEDGEMENT:

We take an immense pleasure to extend our deep sense of gratitude to shri. Murugesh.R.Nirani, Founder chairman of MRN Super Market PVT, limited. for giving us an opportunity to undergo in Customer Satisfaction Survey in Organization.

We also thank staff of MRN Super Market PVT, limited for providing their valuable time to us giving all information regarding the Super Market. They are providing us adequate information about the organizational function and social contribution of the organization

Our sincere thanks to Mr.ShravanSantoshakumar Sir DGM of shri. MRN Super Market PVT, limited for their kind information regarding the organizational functions and social contribution to the society.

We owe our sincere thanks to the principal of SHRI S.R.KANTHI ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE MUDHOL. Prof. M.V.Jigabaddi. We also thank to prof. A.R.Kadur H.O.D of commerce department.

Our guide **prof.S.M.Khot** for his motivation and guidance during the "Customer Satisfaction survey."

We would like to thank our parents for their encouragement and support. We also thank our friends for their help and kind co-operation.

Lastly we would like to thank all those who helped us directly carrying out this project report successfully.

Names:

Kaveri.S.Hyagadi.

Sanjana.K.Goudannavar.

Sharada.A.Mareguddi.

Soumya.H.Sheelavantar.

Chaitra.S.Hiremath.

DECLARATION

We undersigned Miss.Sanjana Goudannavar, Sharada Mareguddi, Chaitra Hiremath, Soumya Sheelavantar, Kaveri Hyagadi. Final year students of SHRI. S.R. KANTHI ARTS COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE MUDHOL. Hereby we declare that the project entitled A study of Customer Satisfaction Survey. It is prepared by us under the guidance of Prof. S.M.KHOT. The information and conclusion are based on the information by us during the study.

We also declare that this project is the result of our effort is submitted to RANI CHANNAMMA UNIVERSITY BELAGAVI.

Place: Mudhol

Sharada.A.Mareguddi.

Soumya.H.Sheelavantar.

Chaitra.S.Hiremath.

Kaveri.S.Hyagadi.

Sanjana.K.Goudannavar.

INDEX

S. No.	Title	Page No.
1.	Profile of the Organization	1 – 15
2.	Customer Behaviour	16 - 27
3.	Questionnaires On Customer Satisfaction Survey	28 - 148
4.	Data Analysis and Interpretation	149 - 174
5.	Conclusion	175 - 177
6	Photo gallery	178 - 182

B.V.V.SANGHA'S SHRI S.R.KANTHI ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE MUDHOL -5587313

1.PROFILE OF THE MRN SUPER MARKET PVT.LTD MUDHOL: MRN SUPER MARKET PRIVATE LIMITED:

OVERVIEW - MRN SUPERMARKET PRIVATE LIMITED:

Mrn Supermarket Private Limited is an unlisted private company incorporated on 12 September, 2019. It is classified as a private limited company and is located in Bagalkot, Karnataka. It's authorized share capital is INR 1.20 cr and the total paid-up capital is INR 40.00 lac.

The current status of Mrn Supermarket Private Limited is - Active.

The last reported AGM (Annual General Meeting) of Mrn Supermarket Private Limited, per our records, was held on 30 November, 2021.

Mrn Supermarket Private Limited has three directors - Basavaraj Shankrappa Gosar, Abhishek Chandrashekar Janawad, and others.

The Corporate Identification Number (CIN) of Mrn Supermarket Private Limited is U52599KA2019PTC127876. The registered office of Mrn Supermarket Private Limited is at SY NO.167, FACTORY SITE, KULALI CROSS JAMAKHANDI ROAD, MUDHOL, Bagalkot, Karnataka.

M R N SUPER MARKET PVT, LTD.

B.V.V.SANGHA'S SHRI S. R. KANTHI ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE, MUDHOL-587313

Conclusion :

Consumer market in India is changing, as people are beginning to spend more money they expect maximum level of service-standard in return. This need has paved way for many corporations towards the launch of supermarkets.

Furthermore, standard of living is increasing with strong adaptations towards the western culture. Supermarket effect is one of the factors that have influenced the consumers and created desire for an improved lifestyle. Ever-since, supermarkets have been introduced, moststakeholders have been influenced which has led to diverse behaviours that have been analysed in this study.

The retail market is being swept away by supermarkets and the small traders are caught in the wave. This on the other hand, is likely to increase competition which would improve services by traders to match that of supermarkets. As a result of this consumers will benefit from the improved services. Even findings illustrate the transformation of corner-shops to compete against bigger stores. Local traders however have been adversely affected by supermarkets because of lack of financial strength and political power.

Bulk purchases allow supermarkets to sell same products for lesser prices which in-turn is annihilating high-street retailers and causing unemployment. Additionally, vendors might be driven out of business leaving thousands unemployed. On the contrary supermarkets not only create employment but increase the standard of living.

Presently massive investments are being made in India by locals and MNCs who are providing platforms for a stronger economy and increasing the potential to generate greater amount of money. In the long run if consumers spend more the supermarket sales are likely toraise leading to an economic boom. Nonetheless, government needs to intervene and create short-term plans because this economic escalation is not likely to come into effect in the near future and by the time it reaches low-income groups small-traders won"t survive.

In the end it is difficult to conclude if consumers are ready for a transformation because there is no one best way. Store-choice decisions are dependant on numerous aspects which are separately perceived by everyone. These decisions are mainly driven by convenience, price and the atmospherics of a store. Analysis from the findings works as an evidence in support of these arguments.

Consumers are manipulating retailers, using both services to their own advantage. Hence, there is no-set trend that follows one type of shopping. In-spite of success in recent years, supermarkets have lost value and reputation in relation to their product quality. Moreover, recent ban of supermarkets in some states bough them bad publicity. This is because consumers have realised that superstore expansion will cause damage to the local traders leading to redundancies.

M RN SUPER MARKET PVT,LTD.MUDHOL-587313

Shri S.R.Kanthi Arts, Commerce & Science College Mudhol - 587 313 ATTENDANCE SHEET

Viva Voce on Project
B.A VI Semester 2023-24
Subject: Political Science Project Report

Sl.No.	UUCMS No.	Name of the Students	Project Titiles	Sign
1	U15IK21A0103	Prashant Shivanand Yadawad		P.S. Yadawad
2	U15IK21A0241	Kartik Shankar Naragatti	ಮಹಾತ್ಮ ಜ್ಯೋತಿಬಾ ಘಲೆ ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಚಳುವಳಿಗಳು	Du
3	U15IK21A0052	Salman Saidusab Lokapur		S.S. ZeNepax
4	U15IK21A0247	Nagappa N Chandappanavar		NO cool
5	U15IK21A0104	Sagar Vittal Parit		3
6	U15IK21A0230	Danesh Mahalingappa Shavagi	ನಾಗರಾಳ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಪಾತ್ರ	Profle
7	U15IK21A0100	Manjunath Maningappa Uppar		MMINRO
8	U15IK21A0159	Danesh Basappa Divatagi		Donesto
9	U15IK21A0080	Rajasab Nagathan		R.B. Nagatho
10	U15IK21A0085	Vijay Jadhav		ukjedbov

				9,
11	U15IK21A0263	Jyoti Mayappa Balagannavar		DE .
12	U15IK21A0192	Akshata Basappa Lakkam		delice
13	U15CW21A0034	Pallavi Parashuram Kataraki	ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಂಚಖಂಡಿ	Petalaral
14	U15IK21A0225	Ranjita Balappa Doni	ಕೆ.ಡಿ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಪಾತ್ರ	Ranjitani
15	U15IK21A0120	Swati S Hugar		Sm -
16	U15IK21A0119	Shrishail Hanamant Ullagaddi	ಡಾ. ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಚಳುವಳಿಗಳು	2111
17	U15IK21A0075	Rasul Tamboli		Qu_
18	U15IK21A0003	Maruti Jogi		M.B. To9
19	U15IK21A0150	Sachin Parit		epi
20	U15IK21A0271	Balappa Veerabhadr Kumbar		PLUS
21	U15IK21A0033	Bharati Hanamant Dinnimani		Bimoi
22	U15IK21A0262	Geeta Hanamant Kolakar		GH Kolah
23	U15IK21A0206	Jyoti Kotyappa Dasannavar	ವೀರ ಸಾವರ್ಕರ್'ರವರ ಜೀವನ ಹಾಗೂ	J.K.D
24	U15IK21A0127	Ranganath Adiveppa Dalawai	ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	Que
25	U15IK21A0017	Rangappa Arjun Pareet		Pi

26	U15IK21A0082	Iranna Satyappa Koteppagol	ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಇಂಗಳಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಪಾತ್ರ ಮಧೋಳ ನಗರಸಭೆ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ	DHADA
27	U15IK21A0195	Chetan Hanamant Immannavar		-18e
28	U15IK21A0240	Chetan Maruti Kalasakoppa		
29	U15IK21A0143	Adavesh Bashetti		AZT.
30	U15IK21A0250	Adamasab Appasab Nadaf		Adm
31	U15IK21A0094	Krishna Meti		Qu
32	U15IK21A0024	Shivananda Appanna Walikar		SAW
33	U15IK21A0282	Rohit Asodi		P.VAS
34	U15IK21A0375	Sachin C. Karabhari		dui
35	U15IK21A0029	Pavitra Yadahalli		Cla
36	U15IK21A0309	HOLIBASU R. HALAGALI		Hu
37	U15IK21A0089	Naveen Hosakoti	-	we
38	U15PO21A0100	Kalmesh Ishwarappa Baraki	ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಚಕನೂರ	(V)
39	U15IK21A0344	SAGAR Y.BANDIGANI	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿ ಪಾತ್ರ	Seattly .
40	U15IK21A0316	Ravi Basappa Avaradi		2.B. two

41	U15IK21A0124	Shivaprasad Hunasikatti		20 Tans
42	U15IK21A0220	Abhishek Basappa Antyal	ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಮಳಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಪಾತ್ರ	1
43	U15IK21A0137	Shivappa Kuntahonnappagol		201
44	U15IK21A0053	Mallappa Ramappa Venkatapur		- DAR COMME
45	U15IK21A0106	Satish Ramappa Kavalli		Panus
46	U15IK21A0272	Anil Mallappa Kaddi	ಶಿರೋಳ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಡಳಿತದ ಪಾತ್ರ	ane.
47	U15IK21A0197	Ilayi Rafiksab Pendari		I.K.fee
48	U15IK21A0211	Vivek Kadappa Mantur		(D) 49
49	U15IK21A0234	Muttanna Hanchinal		odt)
50	U15IK21A0155	Nagaraj Gangappa Belavaniki		ANG.
51	U15IK21A0359	Vinod Patil		v.m.
52	U15IK21A0142	Basayya Mathapati	Δ.	Brotheld
53	U15IK21A0237	Arun Sannagovindappagol	ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಯ	Aoun R.
54	U15IK21A0363	Kashiling Sannatammappagol	ಆಡಳಿತ	Que
55	U15IK21A0235	Dayanand Maruti Nayak		D mm

56	U15IK21A0154	Vishwanath Suresh Sidlannavar	ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತಿಯ	20,
57	U15IK21A0362	Somalingappa Kumbale	ಆಡಳಿತ	84P,
58	U15IK21A0205	Sachin Pandappa Dalawai		20-
59	U15IK21A0199	Shridhar Balappagol		2
60	U15IK21A0169	Honnesh Rangapur	ಶ್ರೀ ಆರ್. ಬಿ. ತಿಮ್ಮಾಪುರರವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಾಧನೆಗಳು	HII, POUS
61	U15IK21A0048	Vishwanath Shrikant Hugar		U.S. Hugan
62	U15IK21A0338	Balappa Channal		Parly.
63	U15IK21A0183	Sagar Ashok Ittannavar		=A8-
64	U15IK21A0337	Arun Bheemappa Madar	ಡಾ. ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳು	Dunday
65	U15IK21A0146	Akash Basappa Harijan		A.B. Harr
66	U15IK21A0289	Arun Ashok Honakhandi		- Jane
67	U15IK21A0031	Sadik Mahammadsab Gaddi		Salik
68	U15IK21A0388	Mallikarjun Shivanand Kanthi		NS
69	U15IK21A0055	Iranna Vittal Myageri		I.V.MY
70	U15IK21A0108	Kalmesh Satyappa Singannavar	1	Qu

. .

				00
71	U15IK21A0182	Chetan Choudhari	ಶ್ರೀ ಪಿ.ಸಿ. ಗದ್ದಿಗೌಡರರವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಾಧನಗಳು	<u> </u>
72	U15IK21A0018	Sachin Mulimani		5. N. M
73	U15IK21A0170	Basavaraj Mullur		B.P. Mull
74	U15IK21A0015	Shivanand Maruti Kulagod	ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಅಧ್ಯಯನ	Sole
75	U15IK21A0208	Sanju B Hosamani		Zanju B
76	U15IK21A0189	Sagar Kariyappa Nayak		Dulce
77	U15IK21A0249	Shivanand Siddappa Teli		s.s.Tel
78	U15IK21A0156	Shrishail Nagappa Dalalagi		2010 Fd.
79	U15IK21A0369	Prashant Hanamant Santivur	ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದ 370ನೇ ವಿಧಿಯ ಪರಿಚಯ	PIS
80	U15IK21A0110	Shrishail Siddappa Hosur		5.5HWu
81	U15IK21A0165	Bharat Kadappa Adin		Bhand
82	U15IK21A0016	Vinayak Shrishail Savantri		000

Maccooop

External Subject expert

And

HoD

Principal

" ವೀರ ಸಾವರಕರವರ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಅವರ ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ "

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ರಾಜ್ಯತಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ರಂಗನಾಥ ಅ. ದಳವಾಯ (U15IK21A0127) ರಂಗಪ್ಪ ಅ. ಪರೀಟ (U15IK21A0017) ಭಾರತಿ ಹ. ದಿನ್ನಿಮನಿ (U15IK21A0033) ಗೀತಾ ಹ ಕೋಲಕಾರ (U15IK21A0262) ಜ್ಯೊತಿ ಕೋ. ದಾಸನ್ನವರ (U15IK21A0206)

> ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ರು. ಡಂಗಿ ಎಂ.ಎ. ಏ.ಇಡಿ.

ಬಿ.ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ. ಸಂಘದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ೨೦೨೩–೨೪

" ವೀರ ಸಾವರಕರವರ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಅವರ ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ "

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ರಂಗನಾಥ ಅ. ದಳವಾಯಿ (೮151К21А0127)

ರಂಗಪ್ಪ ಅ. ಪರೀಟ (U15IK21A0017)

ಭಾರತಿ ಹ. ದಿನ್ನಿಮನಿ (U15IK21A0033)

ಗೀತಾ ಹ ಕೋಲಕಾರ (U15IK21A0262)

ಜ್ಯೊತಿ ಕೋ. ದಾಸನ್ನವರ (U15IK21A0206)

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ರು. ಡಂಗಿ

ಎಂ.ಎ. ಬಿ.ಇಡಿ.

ಬಿ.ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ. ಸಂಘದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ೨೦೨೩-೨೪

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

ನಾವು ರಂಗನಾಥ ಅ. ದಳವಾಯಿ, ರಂಗಪ್ಪ ಅ. ಪರೀಟ, ಭಾರತಿ ಹ. ದಿನ್ನಿಮನಿ, ಗೀತಾ ಹ ಕೋಲಕಾರ, ಜ್ಯೊತಿ ಕೋ. ದಾಸನ್ನವರ ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಘೋಷಣೆಯೇನೆಂದರೆ, " ವೀರ ಸಾವರಕರವರ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಅವರ ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ " ಎಂಬ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ರು. ಡಂಗಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವು ಮೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿಗಳು

ರಂಗನಾಥ ಅ. ದಳವಾಯಿ (U151K21A0127)

ರಂಗಪ್ಪ ಅ. ಪರೀಟ (U15IK21A0017)

ಭಾರತಿ ಹ. ದಿನ್ನಿಮನಿ (U15IK21A0033)

ಗೀತಾ ಹ ಕೋಲಕಾರ (U15IK21A0262)

ಜ್ಯೊತಿ ಕೋ. ದಾಸನ್ನವರ (U15IK21A0206)

ದಿನಾಂಕ :

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

"ವೀರ ಸಾವರಕರವರ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಅವರ ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ " ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ರಂಗನಾಥ ಅ. ದಳವಾಯಿ, ರಂಗಪ್ಪ ಅ. ಪರೀಟ, ಭಾರತಿ ಹ. ದಿನ್ನಿಮನಿ, ಗೀತಾ ಹ ಕೋಲಕಾರ, ಜ್ಯೊತಿ ಕೋ. ದಾಸನ್ನವರ ಇವರು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ರು. ಡಂಗಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ :

ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

" ವೀರ ಸಾವರಕರವರ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಅವರ ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ " ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ರಂಗನಾಥ ಅ. ದಳವಾಯಿ, ರಂಗಪ್ಪ ಅ. ಪರೀಟ, ಭಾರತಿ ಹ. ದಿನ್ನಿಮನಿ, ಗೀತಾ ಹ ಕೋಲಕಾರ, ಜ್ಯೊತಿ ಕೋ. ದಾಸನ್ನವರ ಇವರು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮೂಲ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದುವರೆಗೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರೊ ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ಶಿಂಧೆ

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ಪ್ರೊ ಎಮ್. ವ್ಹಿ. ಜಿಗಬಡ್ಡಿ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ :

मुंडशुडीतस)

ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಹೋತ್ತು ಸ್ನಾತಕ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ ಬಿ. ಆರ್. ಡಂಗಿ ಗುರುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಲಿತ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಾಗ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಸಿಂಹಸ್ವಪ್ನವಾದ " ವೀರ ಸಾವರಕರವರ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಅವರ ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ " ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಮ್ಮತಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ತಿದ್ದಿ ತಿಡಿ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೊಂದು ರೂಪ ನೀಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಪೂರಕ ನಮನಗಳು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅದರತ್ತ ಕಾರ್ಯನ್ಮೋಖವಾಗಿ ವಿಷಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದಾಗೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಹುಡುಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸಿದಂತಹ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿನ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರಾದ L.M ಚಿರಂಜೀವಿ ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಾನು ಸದಾ ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದನೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕುರಿತು ಗೊಂದಲ ಉಂಟಾದಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದಂತಹ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ S.V ಶಿಂಧೆ ಗುರುಗಳಿಗು ಹಾಗೂ ಎಮ್.ಕೆ ಹೂಗಾರ ಗುರುಗಳಿಗು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿಧ್ಯಾಲಯದ ಭೋಧಕ ಭೋಧಕಿತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು.

ನಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿದು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಹಿಸುತ್ತಾ ಬೆಳೆಸಿದ ನನ್ನ ತಂದೆ ,ತಾಯಿ ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸ್ಮರಿಸಿದರು ಅದು ಕಡಿಮೆಯೆ. ನಮ್ಮ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆ ಪೂರ್ಣಗೋಳ್ಳುವರೆಗೂ ಸದಾ ಕಾಲ ನನ್ನ ಜೊತೆಗಿದ್ದು ಸಹಕರಿಸಿ ನನಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತ ರಂಗಪ್ಪ ಪರೀಟ , ಸಂಗಪ್ಪ ಜಮಖಂಡಿ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಸಹಪಾಠಿಗಳಾದ ಗೀತಾ ಕೋಲ್ಕಾರ , ಜೋತಿ ದಾಸನ್ನವರ , ಭಾರತಿ ದಿನ್ನಿಮನಿ ಮತ್ತು ಶಿವು (ಯುತ್ ಕೆಪೆ) ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿ ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು

	ಅಧ್ಯಾಯಗಳು	ಮ.ಸಂ
	ಅಧ್ಯಾಯ ೧ ಪರಿಚಯ	೧–೮
റ.റ	ಪೀಟಿಕೆ	
೧.೨	ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ಗುರಿಗಳು	
೧.೩	ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ	-
0.9	ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಾಮರ್ಶೆ	
೧.೫	ಸಂಶೋಧನಾ ವರ್ಗೀಕರಣ	
	ಅಧ್ಯಾಯ ೨ ಸಾವರಕರವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳು	೯-೧೯
೨.೧	ಜೀವನ	
و.و	ಯೌವನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರನಾಗಿ	
ಸಾವ	ರಕರ	
೨.೩	ಲೇಖಕರಾಗಿ ಸಾವರಕರ	
9.V 9.8	ಹಿಂದುತ್ವ ಹರಿಕಾರನಾಗಿ ವೀರ ಸಾವರಕರ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳು	
2.03	ക്കാഡ പ്രവഴാ	
	ಅಧ್ಯಾಯ ೩ ಸಾವರಕರವರ ಹಿಂದೂ ಪರಿಕಲ್ಪಣೆ	30-32
೭೧	ಹಿಂದೂತ್ವ	
۰	ಹಿಂದೂ ಪರಿಕಲ್ಪಣೆ	
1.2	ಹಿಂದೂಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	
20	ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರ	
LS	ಹಿಂದೂಗಳ ಉದಾರಮನೋಭಾವನೆ	100
LE	ಹಿಂದೂತ್ವದ ದಾರ್ಶನಿಕ	
2	ಸಾವರಕರ ಮತ್ತು ನೇತಾಜಿ	
ra	ಸಾವರಕರರ ಕನಸಿನ ಭಾರತ	
	ಅಧ್ಯಾಯ ೪ ಉಪಸಂಹಾರ	೩೨-೩೮
2.0	ಕಂಡುಕೊಂಡ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು	
۵.۵		
	ಕಂಡುಕೊಂಡ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು	

ಅಧ್ಯಾಯ-೧

ಪರಿಚಯ

ಓ ನನ್ನ ಮಾತ್ಯಭೂವಿು, ನನ್ನ ಜೀವನ ನಿನಗಾಗಿ ಮುಡಿಪು, ನಿನಗಾಗಿ ಬದುಕಿದರೆ ಜೀವಕ್ಕೊಂದು ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಸತ್ತ ಹೆಣದಂತೆ.

೧.೧ ಪೀಠಿಕೆ:-

ಸಾವರ್ಕರವರ ಹಿಂದೂತ್ವವಾದವು ಹಿಂದೂ ಸಂಘಟನಾವಾದವಾಗಿದೆ. ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಆರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಹಿಂದೂಗಳು ಸಂಘಟಿತರಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸಾವರ್ಕರವರ ಮಾತವಾಗಿತ್ತು. ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಜಯಘೋಷದೊಂದಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಸಂಘಟಿತರಾಗುವದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವದರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅರಿವು ಅವರಿಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೂಗಳ ಸನಾತನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ ವಿಷಮತೆಯಿದೆ. ಆಸ್ಕೃಶ್ಯತೆಯಿಂದ ಹೀಗಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಸಂಘಟನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸನಾತನ ನಿರೂಪಯೋಗಿಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೂಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲು ಸಾವರ್ಕರವರ ದರ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದದ ಫರ್ಜನೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದುವೇ ಸಾವರ್ಕರವರ ಹಿಂದೂರಾಷ್ಟ್ರವಾದ. ಹಿಂದೂಗಳನ್ನು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಕಾಲ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಇಸ್ಕಾಮಿಕ ಅಕ್ರಮಕ್ಕ ಉತ್ತರವಾಗಿದೆ. ർണാക ಸಾವರ್ಕರವರ ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಕೃವಾದಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾವರ್ಕರವರು ಎಂದಿಗೂ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಘರ್ಷಿತ ಧರ್ಮವಾಗಬೇಕು. ಸ್ಮೃತಿಯಂತೆ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವಿರಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಚೆಯು ಸಾವರ್ಕರವರದು. ಸಾವರಕರ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ವಿಜ್ಘಾನವೇ ವೇದವೆಂದು ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಘಟನೆಯು ವೈದಿಕ, ಬೈಬಲ, ಕುರಾನಗಳ ಪುರಾಣದಾಗಿರಬಾರದು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮತನ ಬುದ್ದಿವಾದ, ನಿಷ್ಕಾಂತ ಸಂಘಟನೆಯು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಲಭಿಸಬೇಕು.

ಹಿಂದೂಗಳಂತೆಯೇ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಆಧುನಿಕ ಧರ್ಮನಿರಪೇಕ್ಷ ಇಹವಾದಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಸಾವರ್ಕರವರು ಆಹ್ವಾನ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಕೋಟಿಕಲ್ಯಾಣ ಅಡಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಧರ್ಮವನ್ನು ಬದಿಗೆ ಸರಿಸಿ

ಆದ್ಯಾಯ ೫

ಉಪಸಂಹಾರ

ಸಾವರಕರವರ ವಾಗ್ನಿತವಾದ ಮಂಡಿಸುವ ಶೈಲಿ ಅದರಲ್ಲಿನ ನೈಜತೆಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಳಿಗಳು ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ಅವರು ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖವಾಡಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ನಗ್ನ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಭಿಕರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತುದ್ದರು. ಅವರ ವಾದಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಭಾವನೆಗಳಿರುತಿದ್ದವು. ಹೃದಯ ಕುಲುಕುವಂತಹ ಘಟನೆಗಳುರುತ್ತದ್ದವು. ಸಭಿಕರು ತಾವೆಲ್ಲಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತು ಚಪ್ಪಾಳೆಗಳ ಸುರಿಮಳೆ ಸುರಿಸುತ್ತದ್ದರು.

ಅವರನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸ್ ಸಾಕಷ್ಟು ಟೀಕಿಸುತ್ತಿತ್ತು, ಕೋಮುವಾದ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ವೇದಿಕೆಗೆ ಸಾವರಕರ ಬಂದರೆಂದರೆ ಮುಗಿಯಿತು. ವಿರೋದಿಗಳಲ್ಲ ಮೂಕರಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೈದರಾಬಾದನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹಿಂದೂ ಮಹಾ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಯ ಸಮಾಜ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಸಾವರಕರ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ ಸಭಿಕರನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸಿತು ಇಡಿ ಸಭೆ ಯಾವುದೆ ಅವ್ಯಕ್ತ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾವರಕರ ಸುತ್ತಲು ಹರನಾಮ್ ಸಿಂಹ. ವಿರೆಂದ್ರನಾಥ ಚಟ್ಟೋಪಾದ್ಯಯ, ಶ್ಯಾಮಜೀ ಕೃಷ್ಣವರ್ಮ. ಸಿಕಂದರ, ಹಯಾತ್ ಖಾನ. ಜಯಸ್ಕಾಲ್. ಮನಿಪಾಲ,ಬಾಬಾ ಜೋಸಿ, ಮಹೇಶ ಚರಣಸಿಂಹರಂತ ನೂರಾರೂನ ತರುಣರಿಂದರು ಅವರೆಲ್ಲರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಭಿನವ ಭಾರತ ಇಂಗ್ಲೆಡಿನ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಹಳ ಉದಿತು.

ಸಾವರಕರವರ ಹರದಯಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಘಟನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ನಾಡಿಯನ್ನು ಬಹುಬೇಗ ಹಿಡಿದರುಯ. ಅವರನ್ನು ನಿರಂತವಾಗಿ ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಅಪ್ತವಲಯದ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಸಶಸ್ತ್ರಕಾಂತಿಯ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪಣೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸಫಲವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದ ಹರದಯಾಳರು 'ಗದರ್' ಎಂಬ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಅಮೊಲಿಕದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಭಾರತದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂದೇಶ ತಲುಪಿಸುತ್ತ, ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದ ಮದ್ಮುಗುಂಡುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಾ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹುಣ್ಣಿನಂತೆ ಕಾಡತೊಡಗಿದ್ದರು.

'ಡಾ॥' ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂರದರ ರಾಜಕೀಯ ಚಂತನೆಯ ಅಧ್ಯಯನ್

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಅರುಣ ಮಾದರ (U151K21A0337)

ಆಕಾಶ ಹರಿಜನ (UISIK21A0146)

ಅರುಣ ಹೊನಖಂಡಿ (U151K21A0289)

ಸಾಧಿಕ್ ಗಡ್ಡಿ (UISIK21A0031)

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜನ ಕಂಠಿ (೮151821A0388)

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಕೆ ಹೂಗಾರ

ಎಂ.ಎ.,ಬಿ.ಇಡಿ., ಕೆ.ಸೆಟ್

ಬಿ.ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ. ಸಂಘದಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ೨೦೨೩–೨೪

'ಡಾ॥ ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂರವರ ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತನೆಯ ಅಧ್ಯಯನ'

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿರಾಣಿಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅರುಣ ಮಾದರ (U15IK21A0337) ಆಕಾಶ ಹರಿಜನ, (U15IK21A0146) ಅರುಣ ಹೊನಖಂಡಿ (U15IK21A0289) ಸಾಧಿಕ್ ಗಡ್ಡಿ (U15IK21A0031) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕಂಠಿ (U15IK21A0388)

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಕೆ ಹೂಗಾರ ಎಂ.ಎ.,ಬ.ಇಡಿ., ಕ್ರಸಚ್

ಬಿ.ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ. ಸಂಘದಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ೨೦೨೩-೨೪

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿಗಾಗಣಾ ಪ

ನಾವು ಅರುಣ ಮಾದರ , ಆಕಾಶ

್ಯಾಖಂಡಿ, ಸಾಧಿಕ್ ಗಡ್ಡಿ,

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕಂಠ ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತಘೋಷಣೆಯೇನೆಂದರೆ, "ಡಾ॥ ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂರವರ ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತನೆಯ ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಕೆ ಹೂಗಾರ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವು ಮೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮೊದಲುಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿಗಳು

ಅರುಣ ಮಾದರ (U151K21A0337)

ಆಕಾಶ ಹರಿಜನ, (UISIK2IA0146)

ಅರುಣ ಹೊನಖಂಡಿ (U15IK21A0289)

ಸಾಧಿಕ್ ಗಡ್ಡಿ (U151K21A0031)

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜನ ಕಂಠಿ (ಉಸಭಾಗಿಯ ನಿರ್ಣ

ದಿನಾಂಕ :

ಮಾ. ರ**ದೃಢೀಕರಣ** ಪತ್ರ

"ಡಾ॥ ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂರವರ ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತನೆಯ ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಅರುಣ ಮಾದರ, ಆಕಾಶ ಹರಿಜನ, ಅರುಣ ಹೊನಖಂಡಿ, ಸಾಧಿಕ್ ಗಡ್ಡಿ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕಂಠಿ ಇವರು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಕೆ ಹೂಗಾರ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮುಧೋಳ

ಥನಾಂಕ

: ಮುಧುಾಣ

ಘೋಷಣಾ ಪತ

්කා ය.එ.සී. ඉහාලව

ಾಂತನೆಯ ಇದ್ಯಯಾ" ಎಂಬ

ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅರುಣ ಮಾದರ, ಆಕಾಶ ಹರಿಜನ, ಅರುಣ ಹೊನಖಂಡಿ, ಸಾಧಿಕ್ ಗಡ್ಡಿ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕಂಠಿ ಇವರು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮೂಲ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದುವರೆಗೆಇಡಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

Ann

ಪ್ರೊ.ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ಶಿಂಧೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಪ್ರೂಎಮ್.ವ್ಹಿ.ಜಿಗಬಡ್ಡಿ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ಕೆಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ :

ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಆಶಂ ್ತ ಸ್ನಾತಕರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಆರ್.ಡಂಗಿ ಗುರುಗಳನ್ನು ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಒಪ್ಪಿಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಗೆಯಾವ ವಿಷಯದ ಸಂಶೋಧನೆಕೈಗೊಂಡರೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಲಿತ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಾಗ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು "ಡಾ॥ ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂರವರ ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತನೆಯ ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಮ್ಮತಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿಕಿರು ಪ್ರಬಂಧದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ತಿದ್ದಿತಿಡಿಕ<u>ೆ</u>ರು ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೊಂದುರೂಪ ನೀಡಿದರು.ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಪೂರಕ ನಮನಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅದರತ್ತಕಾರ್ಯನ್ಮೋಖವಾಗಿ ವಿಷಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತಹ ಮಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದಾಗೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಹುಡುಕಿಕೊಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸಿದಂತಹ ಶ್ರೀ ಎಮ್.ಕೆ ಹೂಗಾರ ಗುರುಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ವಿ. ಶಿಂಧೆ ಗುರುಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಭೋಧಕ ಮತ್ತು ಭೋಧಕೇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು.

ಪರಿವಿಡಿ

ಕ್ರಸಂ	ಶೀರ್ಷಿಕೆ	ಪುಟ
		ಸಂಖ್ಯೆ
	ಅಧ್ಯಾಯ – 1 ಪ್ರಸ್ತಾವಣೆ	ಪುಟ
	ಪೀಠಿಕೆ	1-2
1.1	ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಾಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು	3-4
1.2	ಅಧ್ಯಾಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ	4
1.3	ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಾಮರ್ಶೆ	4-8
1.4	ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು	8-9
1.5	ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಾಯನದ ಯೋಜನೆ	9
	ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು	10
	ಅಧ್ಯಾಯ -2 ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂರವರ ಜೀವನ	
	ಪೀಠಿಕೆ	11-17
2.1	ಕೌಟುಬಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ	18-20
2.2	ಬಾಲ್ಯ ಜೀವನ	21-22
2.3	ಶಿಕ್ಷಣ	22-28
2.4	ಕಲಾಂರವರ ಬರಹಗಳು	28-30
	ಅಡಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು	31
	ಅಧ್ಯಾಯ – 3 ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿಕಲಾಂ	
3.1	ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ	34-35
3.2	ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳು	36-38
3.3	ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಗಳು	38-40
3.4	ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಾಗಳು	40-41

ಡಾ ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂರವರ ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತನೆಯ ಒಂದು

<u>ಅಧ್ಯಯನ</u>"

<u>ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ</u>

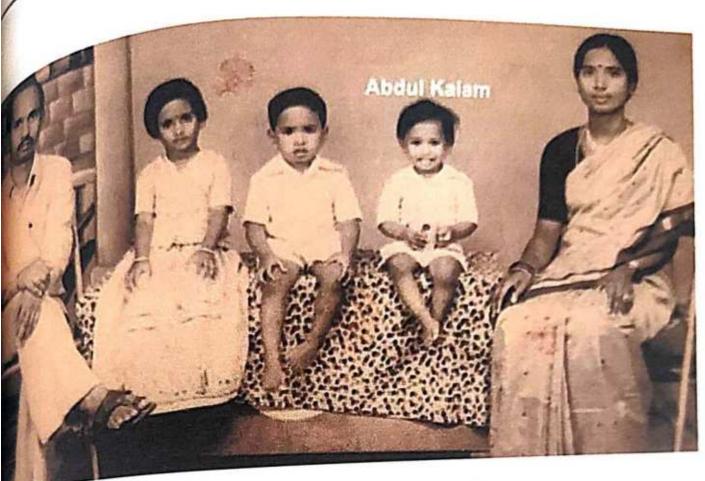
1.1 ಪೀಠಿಕೆ :

ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಅವಿವಾಹಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಡಾ ಎ.ಪಿ.ಜೆ.ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರು ಮೇರು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಇವರು ವಿಜ್ಞಾನಲೋಕದ ಧ್ರುವ ತಾರೆ ಅವರು ಜ್ಞಾನಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಎರಡೂ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸರಿ ಸಾಟಿ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮೆರೆದವರು ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗದಂತೆ ಬದುಕಿದವರು

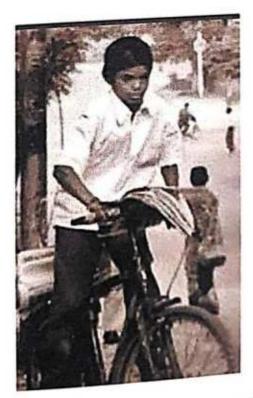
"ಸರ್ವಧರ್ಮಗಳ ಸಮನ್ವಯತೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಸಂತ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ" ಭಾರತ ಕಂಡ ಅತೀ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಜ್ಞಾನಿಕಲಾಂ ಅವರ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸೇವೆ ಅನನ್ಯ

ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಿಪಣಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಡಾ ಎ.ಪಿ.ಜಿ ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂರು ಆಡ್ವಾನ್ಡ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ ರಿಸರ್ಚ ಸೆಂಟರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು ಇವರು ಭಾರತದ ರಕ್ಷಣಾ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ನಿವೃತ್ತಿ ನಂತರ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಗುವವರೆಗೆ (2002 ಜನೇವರಿ) ಕಲಾಂ ಅವರು 'ಅಣ್ಣಾಮಲೈ ಯುನಿರ್ವಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು ಇವರು 'ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಸಾಯನ್' ಮತ್ತು 'ಅಕ್ಟೋನಾಮಿಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅನೇಕ ವೃತ್ತಿಪರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿ ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆಗೈದವರು ಒಂದೊಂದು ದೇಶ ಒಂದೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದರದ್ದೆ ಆದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದುವುದನ್ನು

ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

ತಂದೆ ತಾಯಿಯವರೂಂದಿಗೆ ಬಾಲ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ

ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಲಾಂ

'ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಅಧ್ಯಯನ"

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ವಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಕೀರ್ತಿ ತೇಲಿ

(U15IK21A0213)

ಸಂದೀಪ ಹೊಸಕೋಟ (U15IK21A0062)

ಬಸಪ್ಪ ಬದ್ರೂರ

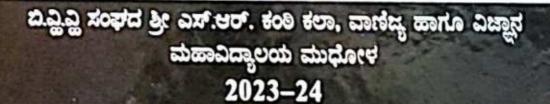
(U15IK21A0145)

ಬಂದನವಾಜ ಕರ್ನೆಸಿ (U15IK21A0148)

ಪ್ರವೀಣ ಹುಂಡೆಕಾರ (U15IK21A0171)

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಶ್ರೀಮತಿ ಆರ್. ಆರ್. ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಅಧ್ಯಯನ

(ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಗಾಗಿ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬೆಳಗಾವಿ, ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ)

ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿ/ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು

ಕೀರ್ತಿ . ತಲ : (U15IK21A0213)

ಸಂದೀಪ್ ಹೊಸಕೋಟಿ : (U15IK21A0062)

ಬಸಪ್ಪ . ಬಂದ್ನರ್ : (U15IK21A0145)

ಬಂದೆನವಾಜ . ಕರ್ನೆಸಿ : (U15IK21A0148)

ಪ್ರವೀಣ್ ಹುಂಡೆಕಾರ್ : (U15IK21A0171)

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಶ್ರೀಮತಿ ಆರ್. ಆರ್. ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ

: M.A , Diploma in Yoga

ಪ್ರೋ. ಎಮ್. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ

: M.A, M.Phil

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

ನಾವು ಕೀರ್ತಿ. ತೇಲಿ, ಸಂದೀಪ. ಹೊಸಕೊಟ, ಬಸಪ್ಪ. ಬದ್ನೂರ, ಪ್ರವೀಣ. ಹುಂಡೆಕಾರ, ಬಂದೆನವಾಜ. ಕರ್ನೆಶಿ ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಘೋಷಣೆಯೇನೆಂದರೆ, 'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಪಾತ್ರ' ಎಂಬ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ''ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾ ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ' ಮತ್ತು 'ಪ್ರೋ ಮಂಜುನಾಥ ಪಾಟೀಲ' ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಮಾಜಶಾ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವು ಮೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೀರ್ತಿ. ತೇಲಿ ಸಂದೀಪ. ಹೊಸಕೊಟ ಬಸಪ್ಪ. ಬದ್ಧೂರ ಪ್ರವೀಣ. ಹುಂಡೆಕಾರ ಬಂದೆಸವಾಜ. ಕರ್ನೆಶಿ

B5500 : 12 08 24

ಸ್ಥಳ : ಮುಧೋಳ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಪಾತ್ರ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಕೀರ್ತಿ. ತೇಲಿ, ಸಂದೀಪ. ಹೊಸಕೊಟ, ಬಸಪ್ಪ. ಬದ್ಧೂರ, ಪ್ರವೀಣ. ಹುಂಡೆಕಾರ, ಬಂದೆನವಾಜ. ಕರ್ನೆಶಿ ಇವರು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ೀ ಪ್ರತಿ ರಾಧಾ ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ

ಪ್ರೋ ಮಂಜುನಾಥ ಪಾಟೀಲ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮುಧೋಳ

ರ್ಷ : 12/08/24

ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಪಾತ್ರ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಕೀರ್ತಿ. ತೇಲಿ, ಸಂದೀಪ. ಹೊಸಕೊಟಿ, ಬಸಪ್ಪ. ಬದ್ನೂರ, ಪ್ರವೀಣ. ಹುಂಡೆಕಾರ, ಬಂದೆನವಾಜ. ಕರ್ನೆಶಿ ಇವರು ಸ್ವಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮೂಲ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದುವರೆಗೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾ ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ಪ್ರೊ. ಎಮ್. ವ್ಹಿ. ಜಿಗಬಡ್ಡಿ

ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ

B5500 : 12/08/24.

ಸ್ಥಳ : ಮುಧೋಳ

ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪತ್ರ

'ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಪಾತ್ರ' ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ವಾತಕ ಪಧವಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮುಧೋಳ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲು ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ ನನ್ನ ಮೂಜ್ಯ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾ ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ ಹಾಗೂ ಪ್ರೋ ಮಂಜುನಾಥ ಪಾಟೀಲ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ ಕಂಠಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಚಾರ್ಯರಾದ ಎಂ.ವ್ಹಿ ಜಿಗಬಡ್ಡಿ ಗುರುಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಈ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಿದ ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾ ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ ಹಾಗೂ ಪ್ರೋ ಮಂಜುನಾಥ ಪಾಟೀಲ ಗುರುಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಇವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಾಗಿ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ಗುರುಗಳಿಗೆ. ನಮ್ಮ ಹೃದಯಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಕಾರಣೀಭೂತರಾದ, ಸದಾ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ ನಮ್ಮ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯವರಿಗೆ ಇವರಿಗೆ ಹೃದಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಿದ ನಮ್ಮ ಬಿ.ಎ ಸ್ನಾತ್ತಕ ಸ್ನೇಹಿತ ಬಳಗಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಈ ಕೀರು ಪ್ರಭಂದವನ್ನು ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಅನಿಲ. ಮಠಪತಿ ಇವರಿಗೂ ಹೃದಯಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶನದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಅನಂತ-ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಅರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಪಾತ್ರ

ಪರಿವಿಡಿ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ		<u>ಪುಟ</u> ಸಂಖ್ಯೆ	
ප)	ಅಧ್ಯಾಯ -1		
1.	ಪೀಠಿಕೆ		
2.	ಉಗಮ		
3.	ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು		
4.	4. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಇತಿಹಾಸ		
5.	ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅರೋಗ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು	15-19	
6.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು		
7.	7. ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಅರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು		
8.	8. ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ		
9. ಮುಧೋಳ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ತಾಲೂಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಮಹತ್ವ		23-24	
10.	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ತಾಲೂಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮುಧೋಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸೂತಿ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀರೋಗ ಸೇವೆಗಳ ವಿವರ	24-36	

ಆ)	ಅಧ್ಯಾಯ -2	
1.	ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ	37
2.	ಪ್ರಾಕ್ ಕಲ್ಪನೆ	37
3.	ನಮೂನೆ ಆಯ್ಕೆ	38
4.	ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ	38-39
5.	ಅಧ್ಯಯನದ ಕ್ಷೇತ್ರ	39
6.	ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ	39
7.	ಅಧ್ಯಯನದ ಇತಿಮಿತಿಗಳು	39-40

ಅದ್ಯಾಯ -1

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಮೂರು ಮಹತ್ವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಅವು ಅಕ್ಷರ, ಆಹಾರ, ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಸಮಗ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯದ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ ಮಾನವನ ಜೀವನ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವ ಒಂದು ಆಸ್ತಿ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಆಸ್ತಿ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕಿಂತ ತನ್ನ ಆರೋಗ್ಯವೇ ಮುಖ್ಯ ಅದರಿಂದ ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರತೀಕ ಅದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಆರೋಗ್ಯದ ನಿಜವಾದ ಸಂಪತ್ತು ಆರೋಗ್ಯವು ಜನರ ವಕ್ತಿತ್ಮ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬಿರುತ್ತವೆ. ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮಾಜದ ರಾಜ್ಯದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮೂಲ ತಳಹದಿ ಆದ್ದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಇದೆರಡು ಒಂದು ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳಿದ್ದಂತೆ.

ಆರೋಗ್ಯವು ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲೂ ಸರ್ವಮಾನ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನ ಸಂಮೂದಾಯವು ಆರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತು ತನ್ನದೇ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯವು ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅವಿಚಿನ್ನ ಭಾಗವಾಗಿದೆ . ಇಂದಿಗೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ರೋಗ ರಹಿತ (Absence of Diseases in Health) ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ . ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂತುಲಿತ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಮಾನವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುವುದು ಈ ಸಂತುಲಿತ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಎಂದರೆ (Harmony) ಸ್ವಂತದೊಂದಿಗೆ (ಆತ್ಮ) ಶಾಂತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದೆಂದರ್ಥ ಸಮುದಾಯದೊಂದಿಗೆ ದೇವರೊಂದಿಗೆ, ನಬೋ ಮಂಡಲ ದೊಂದಿಗೆ ಶಾಂತಿಯಲ್ಲಿರುವುದೆಂದರ್ಥ . ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯರು ಮತ್ತು ಗ್ರೀಕರು ಆರೋಗ್ಯ ಕುರಿತು ತಳದಿದ್ದರು. ಸಮತೋಲನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ

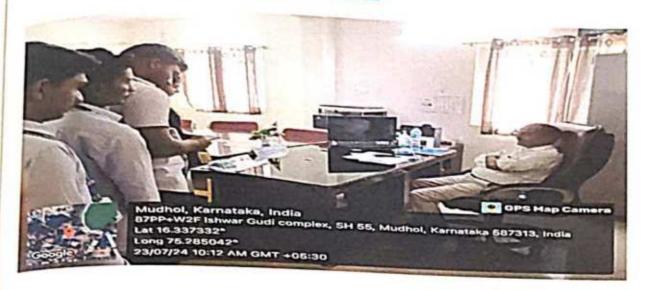

ಚಿತ್ರ ಸಂಪುಟಗಳು

> ಉಪಸಂಹಾರ

್ಬಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಹ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತಾಗಬೇಕು ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಮೂರು ಮಹತ್ವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಮೂರು ಮಹತ್ವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಅವು ಅಕ್ಷರ ಆಹಾರ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯ ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು ಒಂದು ದೇಶವನ್ನು ಕ್ಕಿಂಡೂಯ್ಸಲು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನ ಕರಿಯಬೇಕು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸದೊಂದಿಗೆ ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ಹಾಗೂ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಆಹಾರ ಬೇಕು ಹಸಿದ ಕೊಟ್ಟೆಗೆ ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನ ಬೇಕೇ ಹೊರತು" ವೇದಾಂತವಲ್ಲ " ಎಂಬ ಮಾತಿನಂತೆ ಹಸಿದವನಿಗೆ ಆಹಾರ ನೀಡಿ ಅವನ ಜೀವ ಉಳಿಸಬೇಕು ಅವನ ಹಸಿವು ನೀಗಿದಮೇಲೆ ಅವನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲನಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥನಾಗುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೆ ಆರೋಗ್ಯವು ಸಹ ಒಂದು ದೇಶದ ಅಥವಾ ಸಮಾಜದ ಮಹತ್ವದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ^{ಆರೋಗ್ಯ}ದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಜೆಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಚೇತು ಹಾರಿ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೂಲಗಳಿಗಿಂತ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಒಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕು ^{ಇದರಿಂದ} ದೇಶ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಆರೋಗ್ಯವೇ ಸಮಾಜದ ಹಾಗೂ ್ಷ್ಯಾದ ಮೂಲ ತಳಹದಿಆದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ^{ಇವರಡು} ಒಂದು ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳಿದ್ದಂತೆ.

^{ವೇದ} ಸುಳ್ಳಾದರು ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗದು ಎಂಬ ಮಾತಿನಂತೆ ^{ಆರೋಗ್ಯವೇ} ಭಾಗ್ಯ ಎಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿಯ ಅಕ್ಷರ ಶ ನಿಜವಾದ

"ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ"

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ದೀಪಾ ಮರನೂರ (U15IK21A0073) ಪವನ ಹುರ್ಕಿ (U15IK21A0333) ಅಡವೇಶ ರಂಗಾಪೂರ (U15IK21A0180) ಅಭಿಷೇಕ ನಾಯಕ (U15IK21A0837) ದರ್ಶನ ಸುಂಕದ (U15IK21A0308)

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಶ್ರೀಮತಿ ಆರ್. ಆರ್. ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಬಿ.ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ ಸಂಘದ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮುಧೋಳ 2023–24

"ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ"

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ದೀಪಾ ಮರನೂರ (U15IK21A0073)

ಪವನ ಹುರ್ಕಿ (U15IK21A0333)

ಅಡಿವೇಶ ರಂಗಾಮೂರ (U15IK21A0180)

ಅಭಿಷೇಕ ನಾಯಕ (U15IK21A0387)

ದರ್ಶನ ಸುಂಕದ (U15IK21A0308)

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು

ಶ್ರೀಮತಿ. ಆರ್. ಆರ್. ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಶ್ರೀ. ಎಮ್. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

ನಾವು ದೀಪಾ ಮರನೂರ, ಪವನ ಹುರ್ಕಿ, ಅಡವೇಶ ರಂಗಾಪೂರ, ಅಭಿಷೇಕ ನಾಯಕ, ದರ್ಶನ ಸುಂಕದ ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತಘೋಷಣೆಯೇನೆಂದರೆ, 'ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ' ಎಂಬ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವು ಮೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮೊದಲುಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿಗಳು

ದೀಪಾ ಮರನೂರ (U15IK21A0073) ಪವನ ಹುರ್ಕಿ (U15IK21A0333) ಅಡಿವೇಶ ರಂಗಾಪೂರ (U15IK21A0180) ಅಭಿಷೇಕ ನಾಯಕ (U15IK21A0387) ದರ್ಶನ ಸುಂಕದ (U15IK21A0308)

ದನಾಂಕ: 12 08 24

ಸ್ಥಳ : ಮುಧೋಳ

ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

'ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕೆರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ದೀಪಾ ಮರನೂರ, ಪವನ ಹುರ್ಕಿ, ಅಡವೇಶ ರಂಗಾಪೂರ, ಅಭಿಷೇಕ ನಾಯಕ, ದರ್ಶನ ಸುಂಕದ ಇವರು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮೂಲ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದುವರೆಗೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಆರ್. ಆರ್. ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ

ಮುಖ್ಯಸ್ತರು ಸಮಾಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಪ್ರೊಎಮ್.ವ್ಹಿ. ಜಿಗಬಡ್ಡಿ

ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ

ದನಾಂಕ : 12/08/24

ಸ್ಥಳ : ಕುಳಲಿ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

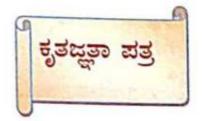
'ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ದೀಪಾ ಮರನೂರ, ಪವನ ಹುರ್ಕಿ, ಅಡವೇಶ ರಂಗಾಪೂರ, ಅಭಿಷೇಕ ನಾಯಕ, ದರ್ಶನ ಮಂಕದ ಇವರು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಧಾಗವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ந் வன். வச். ~~க~~ாய்ம

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮುಧೋಳ

appros : 12/08/24

ರ್ಥ : ಕುಳಲಿ

ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಹೋತ್ತು ಸ್ನಾತಕ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ ಗುರುಗಳನ್ನು ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಲಿತ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಾಗ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು 'ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಮ್ಮತಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ತಿದ್ದಿತಿಡಿ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೊಂದು ರೂಪ ನೀಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಪೂರಕ ನಮನಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅದರತ್ತ ಕಾರ್ಯನ್ಮೋಖವಾಗಿ ವಿಷಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತಹ ಮಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದಾಗೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಹುಡುಕಿಕೊಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸಿದಂತಹ ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಆರ್. ಆರ್. ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ ಗುರುಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ್ರಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಇವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕುರಿತುಗೋಂದಲ ಉಂಟಾದಾಗ ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದಂತಹ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಆರ್. ಆರ್. ಮಾಲಿಪಾಟೀಲ ಗುರುಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಭೋಧಕ ಮತ್ತು ಭೋಧಕೇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ತೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು.

ನಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿದು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಹಿಸುತ್ತಾ ಬೆಳೆಸಿದ
ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸ್ಥರಿಸಿದರು ಅದು ಕಡಿಮೆಯೆ. ನಮ್ಮ ಕಿರು
ಸಂಶೋಧನೆ ಪೂರ್ಣಗೋಳ್ಳುವರೆಗೂ ಸದಾ ಕಾಲ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿದ್ದು ಸಹಕರಿಸಿದ
ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಟೈಪ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಕುಮಾರ ಸಂದೀಪ
ಕಂಬಾರ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿ ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿಗಳು

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ಕೆಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ :

ಸ್ಥಳ : ಕುಳಲಿ

"ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ" (MGN REGP)

ಪಿಠಿಕೆ

ಅಧ್ಯಾಯ–1

- 1.1 ಪ್ರಸ್ತಾವಣೆ
- 1.2 ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಾಮರ್ಶೆ
- 1.3 ಕುಳಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ
- 1.4 ಕುಳಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಜನವಸತಿ
- 1.5 ಕುಳಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿವರ

ಅಧ್ಯಾಯ-2

- 2.1 ಪ್ರಾಕಲ್ಪನೆಗಳು
- 2.2 ಅಧ್ಯಯನದ ಕ್ಷೇತ್ರ
- 2.3 ಆಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ
- 2.4 ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಗುರಿಗಳು
- 2.5 ಸಂಶೋಧನಾ ವಿನ್ಯಾಸ
- 2.6 ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ತಂತ್ರಗಳು

ಇರ್ಬಿಯ-3

- अ यकान वर्षायां
- 3.2 ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು
- 🔢 ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಆಡಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು

ಡರ್ಪಿಯ−1

ಕುಳಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸಮಿಕ್ಷೆ

- 41 2022-23 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನಾ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ
- 42 ಸ್ರಮೀಣ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು
- 43 ಕಂಡುಕೊಂಡತಹ ಅಂಶಗಳು

ಆಧ್ಯಾಯ-5

- ಟ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳು
- 5.2 ಉಪಸಂಹಾರ
- 33 ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳು

S R KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE MUDIFOL

ಅಧ್ಯಾಯ–1

ಪಿಠೀಕೆ

1.1 ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಭಾರತವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ ಶೇಕಡ 60% ಜನರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯದ ಕೊರತೆ ಬಡತನ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ 2005ರಲ್ಲಿ ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಚಯಿಸಿದ M. G. ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆ ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಂತೆ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ. ನರೇಗಾ ಯೋಜನೆಯ ಹಲವು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ 18 ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ನೊಂದಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸರಳವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಟ್ಟದ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ನೊಂದಣಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಕೈಗೊಂಡ ಪಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಯು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಇದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಹಿಂದೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ "ಜವಾಹರ್ ಗ್ರಾಮ ಸಮೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ"(JGSY)"ಸಂಪೂರ್ಣ ಗ್ರಾಮೀಣ ರೋಜ್ಬಾರ್ ಯೋಜನೆ" (SGRY)

ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಕಾಳು ಯೋಜನೆ ಜವಾಹರ್ ರೋಜಗಾರ್ ಯೋಜನೆ, ಇವೆ ಮೊದಲಾದವು ಆನ್ಯನ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಫಲ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಹೊಸ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಬರವಸೆಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಬರವಸೆ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು 2005 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ 2006 ರ ಫೆಬ್ರವರಿ ²⁰⁰ದ ರಾಷ್ಟೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು.

್ದುಪಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ" (MGN REGP)

ಉಪಸಂಹಾರ

ಮಹಾಕ್ಕೆ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಎನ್ನುವುದು ಕೀವಲ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರವೇಶಗಳ ಸಾವರ್ತಗಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಬಡಕನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಹಾಕ್ಕೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ 2005ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ದುಡಿಯುವ ಕೊಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಹೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟರಾವುದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಅದರ ಹೊತೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಕಿಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಮುವಟಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಈ ತರನಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ಯೇತಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

ಈ ಹಿಂದೆ ಭೂ ಮಾಲೀಕರ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೀತದಾಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಪರಿತಿಷ್ಟ ಪಾತಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಹಾಗೂ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ, ಎಲ್ಲ ರೈತರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಶಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಏಗಿ ಮತ್ತಿಯಿಂದ ಬಡುಗಡೆ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಬದುಕುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ವನಗಳ ಗೇಟ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಶೌಚಾಲಯ ನಿರ್ಮಾಣ ತಿಪ್ಪೆಗುಂಡಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಇನ್ನೂ ಇತರ ಸಾಕಸ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತಾರ್ಯಗಳು ಹಲವು ಅವರಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತಂದಿದೆ.

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಧಾರತದಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ತಲುವುವ ಹಾಗೂ ಬದುಕನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿದೆ

B.V.V.Sangha's

Shri. S.R. Kanthi Arts, Commerce and Science College, Mudhol

Viva Voce Attendance

BA VIth Semester Economics Project 2023-24

Date: 12-08-2024

Sl. No	Reg No	Name of the Student	Project Title	Signature
1	U15IK21A0222	Akshata Hosur	MSME Reportisity of Dang: Aqualink industries pyt 170	Dow
2	U15IK21A0215	Basavaraj Kallappa Gaddi	Royal En Field motors	ROS
3	U15IK21A0275	Chetan Mang	A Study on Super Bazar	cus
4	U15IK21A0134	Chikkappa Kamappa Madar	ಯಕ್ಕಿಗೆದಿ ಗ್ರಾಹು ಹೆಂಟಾಯಾರೆ ಕೊಂತು	C.K.Madoo
5	U15IK21A0300	Jagadish Suresh Latte	ಕ್ಟ್ರೀನ್ ಕ್ಟ್ರೀನ್ ಪ್ರಾಪ್ತಿಸ್ಟ್ರೀನ್ ಸ್ಟ್ರೀನ್ ಸ್ಟ್ಟ್ಟ್ ಸ್ಟ್ಟ್ಟ್ ಸ್ಟ್ಟ್ಟ್ ಸ್ಟ್ಟ್ಟ್ ಸ್ಟ್ಟ್ಟ್ ಸ್ಟ್ಟ್ಟ್ಟ	J.S. 1097E
6	U15IK21A0350	Jambavant Shankar Chavan	Traditional & Modern organic'	Dravais.
7 -	U15IK21A0268	Manasa Hebbal	com & Franchal Actoubles of SIST	nterthoop
8	U15IK21A0361	Manjunath Laxman Navi	CSP. Mudfol	avi
9	U15IK21A0175	Paramanand Myageri	NANDI SAKKAREKHARKAN	P. K. Myage
10	U15IK21A0116	Pooja Basavaraj Kulagod	Chenchakhand Ad in Rowe Development in Rowle organ	Buland
11	U15IK21A0160	Prajwal Basavaraj Hunasikatti	INDICUTANT POWER LTB	CRUP
12	U15IK21A0185	Praveen K Isaraddi	Eocomonics on expal issues	Pie
13	U15IK21A0258	Prema Hukkeri	Information of Product Saishakti Polysacles PVT LTD UTT	P.B. Hill
14	U15IK21A0152	Rachayya Devaramani	Impostance of yoga	Rett
15	U15IK21A0278	Sachin Lohar	REPORT ON "MRF TYRES REMOLD"	Stop
16	U15IK21A0161	Shivakumar Laxman Koti	Harra Honda matarica clas	dei
-17	U15IK21A0040	Tanuja Dodamani	Organization production studyof	
18	U15IK21A0039	Veena Badakali	Organizedion Studies	Tr RIDOGO
19	U15IK21A0358	Vishnu Sanganagouda Nyamagoudra	709a	MAN

Department of Economics
Shri S.R.Kathi Arts, Commerce & Science College
MUDHOL-587313

4

S.R.Kanthi Arts, Commerce and Science College, MUDHOL.

B.V.V. Sangha's

SHRI S. R. KANTHI ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE MUDHOL

BACHELOR OF ARTS 2023-2024 PROJECT REPORT ON

CHINCHAKANDI K.D. IN RURAL DEVELOPHMENT ROLE OF GRAM PANCHAYAT

Submitted By
POOJA B. KULAGOD
Reg No : U15IK21A0116
Dept. of U.G. Studies in Economics

Internal Guide Dr. M. N. PATIL External Guide
Dr. LOKESH RATHOD

Principal

Prof: M. V. Jigabaddi

ಬಿ.ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ. ಸಂಘದಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ೨೦೨೩–೨೪

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ರಾಣಿಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮೂಜಾ ಬಸವರಾಜ ಕುಲಗೋಡ

(U15IK21A0116)

ಆಂತರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಡಾ॥ ಎಮ್.ಎನ್. ಪಾಟೀಲ

ಬಾಹ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕರು ಡಾ॥ ಲೊಕೇಶ ರಾಶೋಡ

"ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಬಿವೃಧ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಂಚಖಂಡಿ ಕೆ.ಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಪಾತ್ರ"

ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ

ಹೂಜಾ ಬ. ಕುಲಗೋಡ ಅವರು ಸಲ್ಲಸಿತ್ತಿರುವ ಯೋಜನೆ ಗ್ರಾಮಿಣ ಅಜವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲ ಚಿಂಚಬಂಡಿ ಕೆ.ಡಿ r_0 ಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪಾತ್ರ (U15IK21A0116)

ಈ ಕಾಲೇಜನಲ್ಲ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲ ಜ.ಎ. ಅಜಿತಿಮ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣಿಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಧೋಟದ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಕಂಠಿ ಕಲಾ ವಾಣಿಜ್ಯ & ವಿಜ್ಜಾನ ಸಹ ಪ್ರಾದ್ಯಾಪಕರಾದ ಡಾ॥ ಎಮ್.ಎನ್. ಪಾಟೀಲ ಅವರ ಮೇಲ್ವಚಾರಣೆಯಲ್ಲ ಜ.ಎ. ಪದವಿ ಕಲಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು

ಕೆಳಗೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೆಲಸ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಾರಗೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಪದವಿಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಅವಳು ಅಗತ್ಯವಾದ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಳು. ಅವಳು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಳು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದಳು ಎಂದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದಿನಾಂಕ:12/8/2024

ಸ್ವಕ : ಮುಧೋಳ

ಮೇಲ್ವಚಾರಕರ ಸಹಿ

ಎಚ್ ಕ್ಷ. ಡ್ರ ಸಹಿ

Department of Economics
Shri S.R.Kathi Arts, Commerce & Seience College
MUDHOL-587313

ಪ<u>ಾಂಶುಕ್ಷಾಲ್</u>ಕರ್ನ್ನನಹಿ

S.R.Kanthi Arts, Commerce and Science College, MUDHOL. Estd: 1982

Bagalkot B. V. V. Sangha's

Mob: 9448021498

Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College MUDHOL - 587 313 Tq: Mudhol

Dt: Bagalkot

EXAM CENTRES: B.A.,B.Com.,B.Sc.-6229 B.C.A.-6240 M.A. (Eng.), M.Com.-9626

E-mail: sr_kanthi_mdl@yahoo.com Website: www.srkcollegemudhol.org

Prof. M. V. Jigabaddi M.Com.,M.Phil

Principal

Ref. No.: SRKACSCM /

2023/2024

Date: 15 7 2024

NOC for Internship Programme

Subject: No Objection Certificate for Internship Programme.

GRAM PANCHAYAI CHINCHAKANDI K.D.

It is certifiy that Pooja, B. Kulagodis a bonafide student. Student UUCMS ID: UNGTHOUAGE of Sixth Semester of B.A of this college.

The college has no objection for doing the Internship Programme at Chinchatandi 14. d 90 gruenal Development Rale for the period from 15 2 4 to 18 3 20. It is also certified that her is not registred for any course requiring her attandance in the class during said period.

The conduct of the student as recorded by the college has been found good.

Department of Economics

Shri S.R.Kathi Arts, Commerce & Seience College

MUDHOL-587313

Shri S R Kanthi Arts, Commerce & Science College, Mudhol

-: ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು :-

- ಈ ಸಂಶೋಧನಾವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿವ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದ ದೇವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.
- ನನ್ನ ಪದವಿ ಹಂತದವರೆಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಲು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ ನನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿಯವರಿಗೆ ನನ್ನ ಹೃದಯ ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.
- ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ವರದಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ದಾರಿದೀಪವಾದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.
- ನಾವು ಕೈಗೊಂಡ ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದೊಂದಿಗೆ ಅತ್ಯ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿ ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಕಾರಣಿಭೂತರಾದ ನಮ್ಮ ಮಹಾ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಪ್ರೋ. ಎಂ.ವಿ. ಜಗಬಡ್ಡಿ.(ಎಮ್.ಕಾಮ್.ಎಮ್.ಫಿಲ್.)

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಡಾ.॥ ಲೋಕೇಶ. ರಾಶೋಡ್. ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಯುತ ಡಾ.॥ ಎಮ್.ಎನ್. ಪಾಟೀಲ ಗುರುಗಳು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ಅನಂತ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

मिर्धिवक र

ಪೂಜಾ ಬಸವರಾಜ ಕುಲಹೋಡ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ಕಾಲೇಜು ಮುಧೋಳ

ස්වඩය

ಅಧ್ಯಾಯ-1:ಪರಿಚಯ

- 1.1: ඨೀಠಿಕ
- 12 :ಅಧ್ಯಯನದ ಮಹತ್ವ
- 13 :ಸಮಸ್ಯೆಯ ಹೇಳಿಕೆ
- 1.4 :ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಾಮರ್ಶೆ
- 1.5 :ಅಧ್ಯಯನದ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳು
- 1.6 :ಪ್ರಾಕ ಕಲ್ಪನೆಗಳು
- 1.7 :ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ
- 1.8 :ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ
- 1.9 :ಸಂಶೋಧನಾ ಅಧ್ಯಯನ ಯೋಜನೆಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ - 2 :ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರ

- 2.1 :ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅರ್ಥ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು, ಮಹತ್ವ
- 2.2 :ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
- 2.3 :ಮಧ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರ
- 2.4 :ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು

ಪ್ರಸ್ತಾವನ

ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಜೀವಾಳವಾಗಿದ್ದು ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಸಾಧನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳು ಸ್ವಯಂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತ ಸ್ಥಳೀಯ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಸ್ವಯಂ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸರ್ಕಾರಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಉತ್ತಮ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಹಾಗಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ನೈಜವಾದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೇವಲ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಭಿಸಿದರೆ ಅದು ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರ ಕಾರ್ಯ ದಕ್ಷತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸದುಪಯೋಗ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಆದಳಿತ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ 79ನೇ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 40ನೇ ವಿಧಿಯಂತೆ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಯಶಸ್ವಿಗೆ ಉತ್ತಮ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 79ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಗದ ಸಜೀವ ಬಲ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಸರಕಾರವನ್ನು ಅದು ನಡೆಸುತ್ತದೆ.

ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜಕೀಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮೊದಲಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನೆಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳ

5.4. ಉಪಸಂಹಾರ:-

ಚಿಂಚಿಕಂಡಿ ಕೆ ಡಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದಾಗ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪ್ರದೇಶವು ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು. 73ನೇ ತಿದುಪಡಿಯು ಪಂಚಾಯತರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವರದಾನವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಗ್ರಾಮಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವಂತೆ ಹಲವಾರು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯವೆಂದರೆ ಅದು ಸಹಜ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣತಂತ್ರವಾಗಿರಬೇಕು. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಸಶಕೀರಣದೆಡೆಗೆ ದಾಪುಗಾಲು ಇಡಲೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕಾಯಿತು. 73 ಮತ್ತು 74ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಸರಕಾರದ ಮೂರನೇಯ ಪದರುಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ನೇರವಾಗಿ ಜನರ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ತಲುಪುವಂತಾಗಬೇಕು.

: ಗ್ರಂಥಋಣ

- 1. "ಗ್ಯಾಜಿಟಿಯರ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ" ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ -2, 1995
- 2. ದಿಕ್ಷತ್ ಎಸ್. ಜಿ.
- "ಲೋಕಲ್ ಸೆಕ್ಸ್ಗಿ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಇನ್ ಮಿಡೀವಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ", ಕರ್ನಾಟಕ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ, ಧಾರವಾಡ,
- 3. ఇల్దిజా ఎಚ್ ಖానో
- "ದಿ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಆಫ್ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್" ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್ ವಾಲ್ಯೂಮ್ ನಂ. 9. 1975
- 4. ಘೋಷ್ ಬಿ. ಎನ್
- "ಎಕನಾಮಿಕ್ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಅಂಡ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ಚೆಂಜ್' ದೀಪ ಅಂಡ್ ದೀಪ ಪಬ್ಲಿಕೇಶನ್, ನವದೆಹಲಿ 1996
- 5. ಘೋರ್ಪಡೆ ಎಮ್. ವಾಯಾ
- "ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸುಧಾರಣೆಗಳು". ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು,
- 6. ಹಿರೇಮಠ ಎಸ್. ಜಿ.
- "ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ" ಪ್ರದೀಪ ಪ್ರಕಾಶನ, ವಿಜಯಪುರ, 1994

RANI CHANNAWIMA UNIVERSITA, BELAGAVI

B.V.V. SANGHA'S

SHRI S.R.KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE MUDHOL

A PROJECT REPORT ON
"CORE AND FINANCIAL ACTIVITIES OF SBI"

SUBMITTED BY
MANASA HEBBAL
(B.A.6TH SEM)
Reg No. U15IK21A0268

UNDER THE GUIDANCE OF DR. LOKESH RATHOD

HOD DR. M. N. PATIL PRINCIPAL PROF, M. V. JIGABADDI

RANI CHANNAMMA UNIVERSIT BEAGAVI LIS, KARNAT KA

A Project Report on

"CORE AND FINANCIAL ACTIVITIES OF SBI"

Submitted in the partial fulfillment of the requirements for the award of the Degree of

Bachelor of Arts in Economics

Submitted by

1. Manasa Hebbal

U15IK21A0268

Under the Guidance of

Dr. Lokesh Rathod

Asst. Prof .Department of Arts

Shri S. R. Kanthi College, Mudhol

2023 - 2024

SHRI S. R. KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE, MUDHOL - 587313

SHRI S. R. KANTH, ARTS, COMMENTED AND SCIENCE COLLEGE, MUDHOL - 587313

2023 - 2024

Certificate

This is to certify that MANASA HEBBAL bearing USN U15IK21A0268 respectively of Economics department have satisfactorily submitted the Internship report entitled "CORE AND FINANCIAL ACTIVITIES OF SBI" for PROJECT. The project report has been approved as it satisfies the academic requirements in respect of project prescribed for the Degree of Bachelor of Arts (B.A) during the academic year 2023-24.

Internship Guide	Head of the Department	Signature of Artincipal
Dr. Lokesh Rathod	Dr. M Patil	Prof. M V Jigabaddi Principal,
Shr	Department of Economics S.R.Kathi Arts, Commerce & Science Co MUDHOL-587313	S.R.Kanthi Arts, Commerce at
		Signature of Examiners:
ate: 12 08 2024		1)

Place: Mudhol

ACKNOWLEDGEMENT

We take this opportunity to express our sincere thanks and deep gratitude to all those people who extended their wholehearted co-operation and helped us in this Project

First and foremost, we would like to express our sincere words of gratitude and respect to the organization SHRI S. R. KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE MUDHOL, for providing us an opportunity to carry out project work successfully.

We would like to take this opportunity to thanks our Principal Prof. M V JIGABADDI for providing us with healthy environment within the college, which helped us to carry out the work easily and some necessary facilities.

We would like to express our deepest sense of gratitude to our HOD DR. M N PATIL for his invaluable guidance and encouragement.

We extend my thanks to all the faculty members of Arts Department, S. R. Kanthi College Mudhol, who have encouraged us throughout the course of bachelor of engineering. We are very grateful to our parents and well-wishers for their continuous moral support and encouragement.

We would also like to thank all our friends and class-mates for helping us directly or indirectly throughout the Project

MANASA HEBBAL (U15IK21A0268)

DECLARATION

I MANASA HEBBAL, hereby declare that the internship report titled " CORE AND FINANCIAL ACTIVITIES OF SBI " submitted to SHRI S. R. KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE MUDHOL, in partial fulfillment of the requirements for the degree of BACHELOR OF ARTS IN ECONOMICS is my original work accomplished under the guidance of Dr. LOKESH RATHOD (Asst Prof).

This report has been prepared based on my personal experience and the information gathered during my internship. I have not submitted this report to any other institution or university for the award of any degree or diploma.

I confirm that any assistance received during the preparation of this report and all sources of information have been acknowledged.

NAME - MANASA HEBBAL USN - U15IK21A0268

TABLE OF CONTENTS

Chapter No.	Title	Page. No	
1	Introduction	1-3	
2	Overview	4-7	
3	Organizational Structure and Management	8-12	
4	Financial Analysis	13-17	
5	Market Analysis	18-22	
6	Products and Services	23-27	
7	Customer Relationship Management	28-31	
8	Technology and Innovation	32-36	
9	Human Resources and Training	37-41	
10	Corporate Social Responsibility (CSR)	42-46	
11	Overview of Risk Management Framework	47-51	
12	Strategic Initiatives and Future Prospects	52-56	
13	Recommendations	57-61	
	Conclusion	62-64	
	References	65-67	
	Appendices	68-73	

Chapter1:Introduction

Background of the Study

Historical Context of the Banking Sector in India: The banking sector in India has undergone significant evolution since the country's independence. The early banking landscapewascharacterizedbyafewprivateandpublicsectorbanks, with limited reach and services. The establishment of the Reserve Bank of India (RBI) in 1935 marked a crucial development in regulating and overseeing the financial system. Post- independence, the Indian governmentembarked on a process of nationalization of banks to enhance financial inclusion and control over the economy.

The State Bank of India (SBI) has played a pivotal role in this evolution. Established in 1806 as the Bank of Calcutta, it became the Imperial Bank of India in 1921 and was renamed the State Bank of India in 1955 afternationalization. Overthed ecades, SBI has expanded its operations significantly, becoming a cornerstone of India's banking sector.

Significance of SBI in the Indian and Global Banking Landscape: SBI is not onlythe largestpublicsectorbankin Indiabutalso asignificantplayerontheglobalstage. Witha network of over 24,000 branches and 70,000 ATMs across India, and international operationsspanningover30countries, SBI has abroad footprint. Ito ffers a widerange of financial products and services, including retail, corporate, and investment banking.

SBI's significance extends beyond its size and reach; it is a keyplayer in the economic development of India, contributing to national financial stability, employment, and infrastructure development. Globally, SBI's presence enhances its role in international trade and finance, further integrating India into the global economy.

Objectives of the Study

Specific Goals of the Project and Report: The primary objectives of the Project and this report are:

Understanding SBI's Operations: To gain insights into the day-to-day
operationsandorganizationalstructureofSBI,includingitsvariousdepartments and
functional areas.

Conclusion

14.1 Summary of Findings

The comprehensive analysis of the State Bank of India (SBI) presented in this report highlights several key findings:

1. Historical and Organizational Insights:

 SBI, as a historic institution, has evolved significantly from its origins, establishing itself as a leading player in both the Indian and global banking sectors. Its robust organizational structure supports its vast range of operations and global presence.

2. Financial Performance:

SBI's financial analysis reveals a solid performance trajectory with consistent growth in assets, revenue, and profitability. The bank's financial health is supported by effective risk management and strategic financial planning, though challenges such as economic volatility and competitive pressures persist.

3. Market Position:

SBI holds a strong market position, bolstered by its extensive product portfolio and innovative services. The bank's strategic initiatives, such as digital transformation and international expansion, have enhanced its competitive edge and market reach.

4. Customer Relationship Management:

SBI has implemented various strategies to enhance customer satisfaction and loyalty, including robust customer service mechanisms and innovative loyalty programs. The bank's focus on personalized services and effective complaint resolution mechanisms is evident.

5. Technological Advancements:

The bank's commitment to technology and innovation is reflected in its significant investments in digital transformation and cybersecurity. Collaborations with fintech companies and future technological trends are shaping SBI's approach to modern banking.

6. Human Resources:

SBI's HR practices are geared towards attracting and developing talent,
 with emphasis on training, employee welfare, and performance

B.V.V. Sangha's

Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol - 587 313

Department of History

Viva Voce on Project 2023-24

STUDNTS ATTENDANCE

Date: 12.08.2024

Sl. No.	Name of the Students	UUCMS No.	Name of The Topic	Sign
01	Akshata Jeeragal	U15IK21A0266	ಮುಧೋಳ ನಗರದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು : ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ	Greenaga
02	Aishwarya Teli	U15IK21A0261		1
03	Aishwarya Mali	U15IK21A0172		-Am
04	Anjana Mali	U15IK21A0123		Orale.
05	Aishwaya Huddar	U15IK21A0226		Bby
06	Pradeepkumar V. Metri	U15IK21A0305	ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ದೇವಾಲಯಗಳು : ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ	900
07	Ganjanand P. Mali	U15IK21A0233		COP
08	Siddu G. Pattar	U15IK21A0006		C.9. Pal
09	Siddamutya Y. Ambi	U15IK21A0115		S. J. Amb
10	Mallikarjun K. Koti	U15IK21A0067		M. K. 1
11	Manjunath L. Mali	U15IK21A0007	ಲೋಕಾಪುರ ಗ್ರಾಮದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ	M. L. Mo
12	Vinayak S. Angadi	U15IK21A0114		
13	Sunil G. Ghorpade	U15IK21A0130		1 1140
14	Shivu M. Hadimani	U15IK21A0151		- Que
15	Siddu V. Murari	U15IK21A0043		
16	Basavaraj R. Ranadevi	U15IK21A0340	, 其实有效。	Basevara
17	Arun B. Naroji	U15IK21A0181	ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಹಬ್ಬಗಳು	AByn. 9.
18	Shivanand D. Alabal	U15IK21A0391	ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳು : ಚಾರಿತ್ರಿಕ	200
19	Siddheshwar Inchal	U15IK21A0325	ಅಧ್ಯಯನ	Birdie.
20	Arunkumar Hugar	U15IK21A0178		7000
21	Sushmita Hiremath	U15IK21A0343	Service And Servic	Sul -
22	Shilpa Gudlar U15IK21A0348		ಬೆಳಗಲಿ ಪಟ್ಟಣದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ	SRAUDI
23	Vaishnavi Bhootanal	U15IK21A0068	ಅಧ್ಯಯನ	V.S. Bhil
24	Yallavva Ayyappagol	U15IK21A0074	မယ္မွယာလ	Lay
25	Vittal Mugalakhod	U15IK21A0139		war.
26	Mahantesh Jeeragal	U15IK21A0390		WW NA
27	Narayan Gurav	U15IK21A0098	ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರಮುಖ	Nasayer
28	Shrinivas Ballur	U15IK21A0267	ಮಠಗಳು: ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ	T. A. L.
29	Vijay V. Huraki	U15IK21A0058	THE PARTY OF THE P	1 2 1 de 10

ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳು : ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇತಿಹಾಸ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಸವರಾಜ ರ. ರಣದೇವಿ (U15IK21A0340) ಅರುಣ ಬ. ನರೋಜಿ (U15IK21A0181) ಶಿವಾನಂದ ದು. ಆಲಬಾಳ (U15IK21A0391)

ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಇಂಚಲ (U15IK21A0325) ಅರುಣಕುಮಾರ ಹೂಗಾರ (U15IK21A0178)

> ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಡಾ. ಸುನೀಲ ಕುಸ್ತಿ

> > aca, hatek

ಬಿ.ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ. ಸಂಘದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ 2023–24

ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳು : ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇತಿಹಾಸ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಬಸವರಾಜ ರ. ರಣದೇವಿ (U15IK21A0340)

ಆರುಣ ಬ. ನರೋಜಿ (U15IK21A0181)

ಶಿವಾನಂದ ದು. ಆಲಬಾಳ (U15IK21A0391)

ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಇಂಚಲ (U15IK21A0325)

ಅರುಣಕುಮಾರ ಹೂಗಾರ (U15IK21A0178)

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಡಾ. ಸುನೀಲ ಕುಸ್ತಿ

20.2. & 20°C

ಬಿ.ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ. ಸಂಘದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ 2023–24

ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳು : ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇತಿಹಾಸ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಬಸವರಾಜ ರ. ರಣದೇವಿ (U15IK21A0340)

ಅರುಣ ಬ. ನರೋಜಿ (U15IK21A0181)

ಶಿವಾನಂದ ದು. ಆಲಬಾಳ (U15IK21A0391)

ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಇಂಚಲ (U15IK21A0325)

ಅರುಣಕುಮಾರ ಹೂಗಾರ (U15IK21A0178)

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಡಾ. ಸುನೀಲ ಕುಸ್ತಿ

ಎಂ.ಎ., ಪಿ.ಎಚ್ಡ್.

ಬಿ.ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ. ಸಂಘದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ 2023–24

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

ನಾವು ಬಸವರಾಜ ರ. ರಣದೇವಿ, ಅರುಣ ಬ. ನರೋಜಿ, ಶಿವಾನಂದ ದು. ಆಲಬಾಳ, ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಇಂಚಲ ಮತ್ತು ಅರುಣಕುಮಾರ ಹೂಗಾರ ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಘೋಷಣೆಯೇನೆಂದರೆ, 'ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳು : ಜಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಡಾ. ಸುನೀಲ ಕುಸ್ತಿ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವು ಮೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಸವರಾಜ ರ ರಣದೇವಿ. ಬಿಂಟು ನಿರ್ಮಾಸ್ತ್ರಿನ್ನಿನ್ನ ಅರುಣ ಬ. ನರೋಜಿ Avun. ಇ.ಸ್ಟ್ರಿಸ್ಟ್ರಿನ್ನ ಇಂಚಲ ಡಿಯಾಟ್ಸ್ಟ್ರಿನ್ನ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಇಂಚಲ ಡಿಯಾಟ್ಸ್ಟ್ರಿನ್ನ ಅರುಣಕುಮಾರ ಹೂಗಾರ - ಹಿನ್ನಿನ್ನ

ದಿನಾಂಕ :

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

'ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳು : ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬಸವರಾಜ ರ. ರಣದೇವಿ, ಅರುಣ ಬ. ನರೋಜಿ, ಶಿವಾನಂದ ದು. ಆಲಬಾಳ, ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಇಂಚಲ ಮತ್ತು ಅರುಣಕುಮಾರ ಹೂಗಾರ ಇವರು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹಾ. ಸುನೀಲ ಕುಸ್ತಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ :

ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

'ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳು : ಜಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಬಸವರಾಜ ರ. ರಣದೇವಿ, ಅರುಣ ಬ. ನರೋಜಿ, ಶಿವಾನಂದ ದು. ಆಲಬಾಳ, ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಇಂಚಲ ಮತ್ತು ಅರುಣಕುಮಾರ ಹೂಗಾರ ಇವರು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮೂಲ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದುವರೆಗೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

M. Jeralti

ಡಾ. ಎಮ್. ಆರ್. ಜರಕುಂಟಿ

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು

ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ -400

ಪ್ರೊ. ಎಮ್. ವ್ಹಿ. ಜಿಗಬಡ್ಡಿ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ:

ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪತ್ರ

ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸ್ನಾತಕ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗದ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ ಡಾ. ಸುನೀಲ ಕುಸ್ತಿ ಗುರುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಲಿತ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಾಗ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು 'ಮಾಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳು : ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಮ್ಮತಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ತಿದ್ದಿ ತಿಡಿ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೊಂದು ರೂಪ ನೀಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಪೂರಕ ನಮನಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅದರತ್ತ ಕಾರ್ಯನ್ಮೋಖವಾಗಿ ವಿಷಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತಹ ಮಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದಾಗೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಹುಡುಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸಿದಂತಹ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರಾದ ಶ್ರೀ ಚಿರಂಜೀವಿ ಗುರುಗಳಿಗು, ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಡಂಗಿ ಗುರುಗಳಿಗು ಹಾಗೂ ಎಂ.ಕೆ.ಹೂಗಾರ ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಾವು ಸದಾ ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದವೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕುರಿತು ಗೊಂದಲ ಉಂಟಾದಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದಂತಹ ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಡಾ. ಎಮ್. ಆರ್. ಜರಕುಂಟಿ ಗುರುಗಳಿಗು,

'ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳು : ಜಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' ಪರಿವಿಡಿ

ಅಧ್ಯಾಯ 01 :	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	
	1.1 ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ 1.2 ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ 1.3 ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮೀಕ್ಷೆ	01–07
	1.4 ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನ 1.5 ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ	ALCOHOLD STATE OF THE STATE OF
ಅಧ್ಯಾಯ 02	ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಾಗೂ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ 2.1 ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ 2.2 ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ	08–15
ಅಧ್ಯಾಯ 03	ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಹಬ್ಬಗಳು 3.1 ಜೈನ ಧರ್ಮೀಯರು ಆಚರಿಸುವ ಹಬ್ಬಗಳು 3.2 ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮೀಯರು ಆಚರಿಸುವ ಹಬ್ಬಗಳು 3.3 ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮೀಯರು ಆಚರಿಸುವ ಹಬ್ಬಗಳು	16-45
ಅಧ್ಯಾಯ 04	: ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರಮುಖ ಜಾತ್ರೆಗಳು 01. ಶ್ರೀ ಲೋಕೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ ಲೋಕಾಪೂರ 02. ಶ್ರೀ ಬನದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಜಾತ್ರೆ ಬೆಳಗಲಿ 03. ಶ್ರೀ ಹೊಳೆಬಸವೇಶ್ವ ಜಾತ್ರೆ ಮಾಚಕನೂರ 04. ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ ಮಹಾಲಿಂಗಪೂರ 05. ಶ್ರೀ ಪರಮಾನಂದ ಜಾತ್ರೆ ಮುಗಳಖೋಡ 06. ಶ್ರೀ ಕಲ್ಮೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ ಮಳಲಿ	46-69

ಅಧ್ಯಾಯ: 01

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಮುಧೋಳ ಮೂಲತಃ ವಿಜಾಪೂರ (ಇಂದಿನ ವಿಜಯಪುರ) ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇಬ್ಬಾಗವಾದ (1997 ರಲ್ಲಿ) ನಂತರ ಬಾಗಲಕೋಟ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ತಾಲೂಕು ಆಗಿದೆ. ಇದು ವಿಜಯಪುರದಿಂದ ವಾಯುವ್ಯ 70 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 59199 ಇದ್ದು, 82 ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ 12458 ಚ.ಕಿ.ಮೀ. ಇದೆ. ಜಮಖಂಡಿ, ಬೀಳಗಿ ಮತ್ತು ರಾಮದುರ್ಗ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಗವಿಮಠ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು 'ಮುದುವೊಳಲ್' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಸಂಶೋಧಕರಾದ ಬಿ.ಆರ್.ಹಿರೇಮಠ ಅವರು 'ಮುದುವೊಳಲ್' ಎಂಬ ಶಬ್ಧ "ಮುದ್ದನ + ವೊಳಲ್" ಅಂದರೆ ಮುದ್ದ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಿನ ಪಟ್ಟಣ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಟ್ಟಣ ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿಯ ಎಡದಂಡೆಯ ಮೆಲಿನ ಸುಂದರ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿದೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಠಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಇದನ್ನು ಭೋಸಲೆ–ಘೋರ್ಪಡೆ ಮನೆತನಗಳು ಆಳಿದ್ದವು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಮುಧೋಳ ನಗರವನ್ನು ಆಳಿದ ಭೋಸಲೆ–ಘೋರ್ಪಡೆ ಮನೆತನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಠಾಠಾ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕ ಮನೆತನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ. 1352ರಲ್ಲಿ ಬಹುಮನಿ ಸುಲ್ತಾನರಿಗೆ ಬೇರ್ಲ ಕೋಟೆಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಘೋರ್ಪಡೆ (ಉಡ) ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಮುಧೋಳದ ಸಾಮಂತರಾದ ಭೈರವಸಿಂಗನು ಗವಾನನಿಗೆ ನೆರವಾದನು. ಇದರಿಂದ ಸಂತೃಪ್ತನಾದ ಮಂತ್ರಿ ಮಹಮ್ಮದ ಗವಾನನು ಸುಲ್ತಾನನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಠಾಠಾ ದೊರೆ ಭೈರವಸಿಂಗನಿಗೆ "ರಾಜಾ ಘೋರ್ಪಡೆ ಬಹಾದ್ದೂರ್" ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದನು. ಈ ಬಿರುದನ್ನು ಅವರ ವಂಶಸ್ಥರು ಈಗಲೂ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಮುಧೋಳ ಘೋರ್ಪಡೆಗಳು ಆದಿಲ್ ಪಾಹಿ ಅರಸರ ಸಾಮಂತರಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭತ್ರವತಿ ಶಿವಾಜಿಯು ದಖ್ಖನಿಗೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಪುರ ಸುಲ್ತಾನರು ಮರಾಠರನ್ನು ದಮನಗೊಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಮುಧೋಳ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಬಾಜೀರಾಯನು ಸುಲ್ತಾನನ ಸವಾಲನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಶಿವಾಜಿಯ ತಂದೆ ಷಹಾಜಿಯನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ತಂದೊಪ್ಪಿಸಿ ಸುಲ್ತಾನನ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾದನು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ನಡೆದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಾಜೀರಾಯನು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು. ಅದೂ ಸಾಲದೆಂಬತೆ ಶಿವಾಜಿಯು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮುಧೋಳಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ಊರ ಹೊರ ಭಾಗವನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದು, ಅದು ಇಂದಿಗೂ ಸ್ಥಳೀಕರು ಆ ಭಾಗವನ್ನು

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ

ತ್ರಮುಖ ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳು : ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ

ಅಧ್ಯಾಯ : 05 ಸಮಾರೋಪ

ಭಾರತ ದೇಶವು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಉಗ್ರಾಣ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ ಹಬ್ಬ ಉತ್ಸವ. ತೀರು, ಭಜನೆ, ಹರಿಕತೆ, ಸುಗ್ಗಿ, ಆರಾಧನೆಗಳು ಇನ್ನಿತರ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳು ಜರಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹುಸಾಹಿತ್ಯ. ಭಾಷೆ, ಕಲೆ, ವೇಷಭೂಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ರೂಢಿಗಳು, ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಲಾವಣಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ವರ್ಣ, ಬುಡಕಟ್ಟು, ಜನಾಂಗಗಳಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾರತ ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೇಂದ್ರ, ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನಪದರು ಸೇರಿ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವರು.

ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯ ಇಂದು ಮಾನವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಬದುಕಿದನು. ಬೇಟೆ ಆಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತು ಪ್ರಾಣಿಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಲವಾರು ಹಂತಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಒಕ್ಕಲುತನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದನು. ಹೀಗಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆನಿಂತನು. ಆಗ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತಿದವು. ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಪಟ್ಟಣಗಳಾದವು. ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪರಿಸರವೇ ಮಾನವನಿಗೆ ದೇವರು. ಮರ-ಗಿಡ, ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡ, ಭೂಮಿ-ಆಕಾಶ, ಚಂದ್ರ-ಸೂರ್ಯ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು. ಹೀಗೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಮೂಜಿಸಿ ಆರಾಧಿಸತೊಡಗಿದರು. ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಮೂಹಿಕ ಆರಾಧನೆಯೇ ಮುಂದೆ ಜಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲವಾಯಿತು.

ಜಗತ್ರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ದೇವರ ಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಮಾನವರು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮತ–ಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು–ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಹೊನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೊರತೆ ಇರಬಾರದು. ಸಂತೋಷ, ಆಯುಷ್ಟ, ಕೀರ್ತಿ, ಯುಕ್ತಿ, ಮುಕ್ತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಲಭಿಸಬೇಕು. ಪಾಪಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬಂತಹ ಆಸೆಗಳೇ ಆರಾಧನೆ ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಜಾತ್ರೆಗಳು ಸಮಾಜಮುಖ ಜೀವಿಯಾದ ಮಾನವನ ಮೆಲೆ ಆತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಜಾತ್ರೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುವವು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು.

ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

ಮುಧೋಳದ ಮಹಾದೇವ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ಆಚರಣೆ

ಲೋಕೇಶ್ವರ ಜಾತ್ರೆ, ಲೋಕಾಮರ, ತಾ : ಮುಧೋಳ

"ಮುಧೋಳ ನಗರದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು : ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ"

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿರಾಣಿಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ಇತಿಹಾಸವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇತಿಹಾಸ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಅಕ್ಷತಾ ಜೀರಗಾಳ (U15IK21A0266)

2 8 19 1

ಐಶ್ವರ್ಯ ತೇಲಿ (U15IK21A0261)

ಐಶ್ವರ್ಯ ಮಾಳಿ (U15IK21A0172)

ಅಂಜನಾ ಮಾಳಿ (U15IK21A0123)

ಐಶ್ವರ್ಯ ಹುದ್ದಾರ(U15IK21A0226)

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಡಾ.ಎಂ.ಆರ್.ಜರಕುಂಟಿ

ಬಿ.ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ. ಸಂಘದಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ೨೦೨೩–೨೪

"ಮುಧೋಳ ನಗರದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು : ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ"

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿರಾಣಿಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ಇತಿಹಾಸವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇತಿಹಾಸ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಅಕ್ಷತಾ ಜೀರಗಾಳ (U15IK21A0266)

ಐಶ್ವರ್ಯ ತೇಲಿ (U15IK21A0261)

ಐಶ್ವರ್ಯ ಮಾಳಿ (U15IK21A0172)

ಅಂಜನಾ ಮಾಳಿ (೮151К21А0123)

ಐಶ್ವರ್ಯ ಹುದ್ದಾರ(U15IK21A0226)

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಡಾ.ಎಂ.ಆರ್.ಜರಕುಂಟಿ

ಬಿ.ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ. ಸಂಘದಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ೨೦೨೩–೨೪

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

ನಾವು ಅಕ್ಷತಾ ಜೀರಗಾಳ, ಐಶ್ವರ್ಯ ತೇಲಿ, ಐಶ್ವರ್ಯ ಮಾಳಿ, ಅಂಜನಾ ಮಾಳಿ, ಐಶ್ವರ್ಯ ಹುದ್ದಾರ ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಘೋಷಣೆಯೇನೆಂದರೆ, "ಮುಧೋಳ ನಗರದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು : ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಡಾ. ಎಮ್.ಆರ್.ಜರಕುಂಟಿ, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವು ಮೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು
ಅಕ್ಷತಾ ಜೀರಗಾಳ — ಡ್ರೀಟ್ರಾಂಡ್ರ್ಯ
ಐಶ್ವರ್ಯ ತೇಲಿ – ಹಾ
ಐಶ್ವರ್ಯ ಮಾಳಿ – ಹಾ
ಅಂಜನಾ ಮಾಳಿ – ಡ್ರೀಟ್ರ್
ಐಶ್ವರ್ಯ ಹುದ್ದಾರ – ಡ್ರೀಟ್ರ್

ದಿನಾಂಕ:

ಮಾರ್ಬದರ್ಪಕರದ್ವರೀಕರಣ ಪತ್ರ

CONTROL CONTROL SCHOOLS STATE OF STATE

M. Torobadi

THE DEST SET MOTHERS.

STREET, LICENT

of antarthon but, mother mother antige monature, and mothers

DESERVE :

anadicze : all

ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

"ಮುಧೋಳ ನಗರದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು : ಚಾರಿತ್ರಿಕೆ ಅಧ್ಯಯನ"ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಅಕ್ಷತಾ ಜೀರಗಾಳ, ಐಶ್ವರ್ಯ ತೇಲಿ, ಐಶ್ವರ್ಯ ಮಾಳಿ, ಅಂಜನಾ ಮಾಳಿ, ಐಶ್ವರ್ಯ ಹುದ್ದಾರ ಇವರು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮೂಲ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದುವರೆಗೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

m. Jarakuli

ಡಾ. ಎಮ್.ಆರ್.ಜರಕುಂಟಿ

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ಕೆಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮ<mark>ಹಾ</mark>ವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ :

ಸ್ಥಳ : ಮುಧೋಳ

ಪ್ರೊ. ಎಮ್. ವ್ಹಿ. ಜಿಗಬಡ್ಡಿ

ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ್ಗರು

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಯ ಆಂಶಿಕ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಿದ್ದಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಮುಧೋಳ ನಗರದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಆರಚರಣೆಗಳು: ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧವು ಸ್ಥಳೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಒಂದು ನೆಲದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದುದಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ವಿಷಯದ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಸಂಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಈ ಮೂಲಕ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವೆವು. ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧವು ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಸಮಗ್ರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

"ಮುಧೋಳ ನಗರದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು : ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಸಂಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ತೆರೆದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಸಿದ ಡಾ. ಸುನೀಲ ಕುಸ್ತಿ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮುಧೋಳ ಇವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧ ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುವ ಡಾ. ಎಂ. ಆರ್ ಜರಕುಂಟಿ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾದ್ಯಾಪಕರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮುಧೋಳ ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಅನಂತ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಅಲ್ಲದೇ ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಭೋದಕ -ಬೋಧಕೇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವೆವು.

ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅನೇಕ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವ ಮುಧೋಳ ನಗರದ ಗುರು-ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸತತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಪೂಜ್ಯನೀಯ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯವರಿಗೆ, ಸಹೋದರ-ಸಹೋದರಿಯರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಅನಂತ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ: 01

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಮುಧೋಳ ನಗರವು ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಬೀಡು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮನ್ವಯತೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ನಗರ. ಈಗ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕ್ರೇತ್ರದ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ದಾಮಗಾಲಿಟ್ಟಿದೆ ಹಾಗೂ ತೀವ್ರ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ನಗರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ಹತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯೆಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತನಾದ ಕವಿ ರನ್ನನ ನಗರ ಮುಧೋಳ, ಇದು ಮೊದಲು ಅವಿಭಜಿತ ವಿಜಯಮರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. 1997ರಲ್ಲಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ವಿಭಾಗವಾದ ನಂತರ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಗಿದೆ. ಈ ಮುಧೋಳ ನಗರಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ 'ಮುದುಮೊಳಲು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ರನ್ನನ ಆಗಮಿಕ ಗ್ರಂಥವಾದ 'ಅಜಿತ ತೀರ್ಥಂಕರ ಮರಾಣ ತಿಲಕ' ದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಳೀಯ 'ಗವಿಮಠದಲ್ಲಿರುವ ಶಾಸನ'ವೊಂದು ಮುಧೋಳನ್ನು "ಮುದುಮೊಳಲು" ಎಂಬುದಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

'ಮುದುಮೊಳಲು' ಎಂದರೆ ಸುಂದರವಾದ ಪಟ್ಟಣ ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಂಶೋಧಕರಾದ ಬಿ. ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ ಅವರು 'ಮುದುಮೊಳಲ್' ಎಂಬ ಶಬ್ಧ ಮುದ್ದನ + ಮೊಳಲ್ ಅಂದರೆ ಮುದ್ದ ಎಂಬ ಅಬಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದು ಸಮಂಜಸವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸುಮಾರು 80 ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಇಂದಿನ ಮುಧೋಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪ್ರದೇಶ ಅನೇಕ ಅರಸುಮನೆತನಗಳ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತ್ತೆಂದು ಇತಿಹಾಸದ ಆಕರಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ, ಕಳಚೂರಿಗಳ, ಯಾದವರ, ಆದಿಲ್ಶಾಹಿ, ಮತ್ತು ಘೋರ್ಪಡೆಯವರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಆಡಳಿತದೊಂದಿಗೆ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ತಮ್ಮತನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕುಗಲೂ ನೋಡಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಅರಸುಮನೆತನಗಳ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೇವಾಲಯಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಗುಡಿ ಮಹಾದೇವ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಲ್ಯಾಣ

ಅಧ್ಯಾಯ: 05

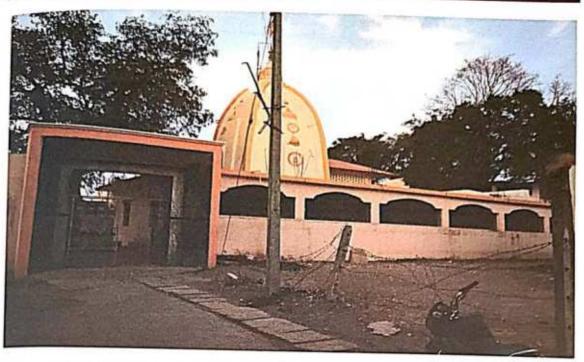
ಸಮಾರೋಪ ಅನುಬಂಧಗಳು

ಧರ್ಮರ್ಧಕಾಮ ದೊಕ್ಷಾಣಂ ಉಪದೇಶ ಸಮನ್ವಿತಂ ಮರಾವೃತಂ ಕಥಾಯುಕ್ತಂ ಇತಿಹಾಸಂ ಪಚಕ್ಷತೇ.

ಇತಿಹಾಸವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಘಟನೆಗಳ ಸರಮಾಲೆಯಾಗಿರದೆ, ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಿ ಜನರು ಅವುಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳವಂತೆ ಪ್ರೇರೆಪಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಮುಧೋಳ ನಗರದ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳು ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಶಾಸನಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿನ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಮುಧೋಳ ನಗರದ ದೇವಾಲಯಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಪಂಚದ ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ನೀರು, ಆಹಾರ, ಗಾಳಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರಮುಖ್ಯವೋ ಹಾಗೇಯೇ ಒಂದು ದೇಶ ಅಥವಾ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ದೇವಾಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಧಾರಗಳು ತುಂಬಾ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಇತಿಹಾಸವೆಂದರೆ ಗತಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳ ದಾಖಲೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಳಪಾಯವಿಲ್ಲದ ಕಟ್ಟಡದಂತೆ ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದೇ ಚರಿತ್ರಕಾರರ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮುಧೋಳ ನಗರದ ದೇವಾಲಯಗಳ ಹಿನ್ನಲೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಧಾರ ಪ್ರರಾವೆ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮುಧೋಳ ನಗರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ನಿಜ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹಲವಾರು ಶಾಸನಗಳು ಶಿಲ್ಪಗಳು, ನಂದಿ ವಿಗ್ರಹಗಳು, ಶಿವಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಆಧಾರಗಳು ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅನೇಕ ಇತಿಹಾಸ ತಜ್ಞರು ನಮಗೆ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ದೇವಾಲಯ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ ವೃತ್ತದ ಹತ್ತಿರ, ಮುಧೋಳ

ಶ್ರೀರಾಮ ಮಂದಿರ, ಗಾಂಧೀ ವೃತ್ತ, ಮುಧೋಳ

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI

B.V.V. SANGHA'S

SHRI S.R.KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE MUDHOL - 587 313

"A INTERSHIP REPORT ON "MOHAN RAKESH KA NATAK"

PROJECT CODE: F012862

SUBMITTED BY

NOORALI HUSENSAB MAIYYAR (BA 6th SEM) Reg No. U15IK21A0014

HOD PROF : M.M.BALNAIK

PRINCIPAL PROF : M.V. JIGABADDI

INTERNAL GUIDE PROF. S.P. SANGALI

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI

B.V.V SANGHA's

SHRI S.R.KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE, MUDHOL-587313

A INTERNSHIP REPORT ON MOHAN RAKESH KA NATAK

PROJECT CODE: F012862

SUBMITTED BY

NOORALI HUSENSAB MAIYYAR

(BA 6th SEM)

REGISTER NUMBER: U15IK21A0014

HOD

PRINCIPAL

PROF: M.M.BALNAIK

PROF: M.V.JIGABADDI

INTERNAL GUIDE

PROF: S. P. SANGALI

CERTIFICATE OF THE COLLEGE

This is to Certified that the Project, "INTERNSHIP PROGRAM ONMOHAN RAKESH KA NATAK which is being submitted by NOORALI HUSENSAB MAIYYAR, Student of B. A Final year in the Department of ARTS, in this College for the award of thedegree of Hindi in the Faculty of Dr. S. P SANGALI at Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce & Science College, Mudhol is a record ownher work under the supervision and guidance of the undersigned. The matter embodied in this Project has not been submitted for the award of any other degree in any College. she worked for the necessary period to prepare this. It is further certified that sheworked with devotion and completed her Project.

Month/Date/Year: 08/05/2024

Signature of the Supervisor.

Signature of the HOD.

Signature of the principal

- 01. भूमिका
- 02. जीवन.परिचय
- ०३. कृतित्व
- 3.1. मोहन राकेश रंगमंच के प्रबल समर्थक नाटककार
- 3.2. मोहन राकेश के नाटकों की मूल्य अथवा मूल चेतना
- 04. आधे-अधूरे
- 4.1. मोहन राकेश का नाट्य भाषा को योगदान
- 05. उपसंहार
- 06. ग्रंथ सूची

भूमिका

मोहन राकेश को कहानी के बाद सफलता नाट्य-लेखन के क्षेत्र में मिली। हिंदी नाटकों में भारतेंद्र और प्रसाद के बाद का दौर मोहन राकेश का दौर है जिसें हिंदी नाटकों को फिर से रंगमंच से जोड़ा। हिन्दी नाट्य साहित्य में भारतेन्द्र और प्रसाद के बाद यदि लीक से हटकर कोई नाम उभरता है तो मोहन राकेश का। हालाँकि बीच में और भी कई नाम आते हैं

जिन्होंने आधुनिक हिन्दी नाटक की विकास-यात्रा में महत्त्वपूर्ण पड़ाव तय किए हैं; किन्तु मोहन राकेश का लेखन एक दूसरे ध्रुवान्त पर नज़र आता है। इसलिए ही नहीं कि उन्होंने अच्छे नाटक लिखे, बल्कि इसलिए भी कि उन्होंने हिन्दी नाटक को अँधेरे बन्द कमरों से बाहर निकाला और उसे युगों के रोमानी ऐन्द्रजालिक सम्मोहक से उबारकर एक नए दौर के साथ जोड़कर दिखाया। वस्तुतः मोहन राकेश के नाटक केवल हिन्दी के नाटक नहीं हैं। वे हिन्दी में लिखे अवश्य गए हैं, किन्तु वे समकालीन भारतीय नाट्य प्रवृत्तियों के द्योतक हैं। उन्होंने हिन्दी नाटक को पहली बार अखिल भारतीय स्तर ही नहीं प्रदान किया वरन् उसके सदियों के अलग-थलग प्रवाह को विश्व नाटक की एक सामान्य धारा की ओर भी अग्रसर किया। प्रमुख भारतीय निर्देशकों इब्राहीम अलकाजी, ओम शिवपुरी, अरविन्द गौड़, श्यामानन्द जालान, राम गोपाल बजाज और दिनेश ठाकुर ने मोहन राकेश के नाटकों का निर्देशन किया।

मोहन राकेश के दो नाटकों आषाढ़ का एक दिन तथा लहरों के राजहंस में ऐतिहासिक पृष्ठभूमि को लेने पर भी आधुनिक मनुष्य के अंतर्द्वद और संशयों की ही गाथा कही गयी है। एक नाटक की पृष्ठभूमि जहां गुप्तकाल है तो दूसरा बौद्धकाल के समय के ऊपर लिखा गया है। आषाढ़ का एक दिन में जहां सफलता और प्रेम में एक को चुनने के द्वंद्व से जूझते कालिदास एक रचनाकार और एक आधुनिक मनुष्य के मन की पहेलियों को सामने रखते हैं वहीं प्रेम में टूटकर भी प्रेम को नहीं टूटने देने वाली इस नाटक की नायिका के रूप में हिंदी साहित्य को एक अविस्मरणीय पात्र मिला है। लहरों के राजहंस में और भी जटिल प्रश्नों को उठाते हुए जीवन की सार्थकता, भौतिक जीवन और अध्यात्मिक जीवन के द्वन्द, दूसरों के द्वारा अपने मत को दुनिया पर थोपने का आग्रह जैसे विषय उठाये गए हैं। राकेश के नाटकों को रंगमंच पर मिली शानदार सफलता इस बात का गवाह बनी कि नाटक और रंगमंच के बीच कोई खाई नही है। मोहन राकेश का तीसरा व सबसे लोकप्रिय नाटक आधे अधूरे है। जहाँ

उपसंहार

मोहन राकेश और गिरीश करनाड दोनों ही भारतीय नाटककारों ने आधुनिक समाज के द्वंद्व और स्त्री-पुरुष संबंधों को गहराई से समझा और अपने नाटकों में उभारा। 'आधे अपूरे और 'हयवदन' में आधुनिकता के तत्व, मनुष्य की अपूर्णता और पूर्णता की तलाश, और विवाह जैसी सामाजिक संस्थाओं पर सवाल उठाए गए हैं। दोनों नाटककारों के नायक-नायिकाएं अपने जीवन में पूर्णता पाने की कोशिश में भटकते हैं, जिससे उनके भीतर द्वंद्व और असंतोष उत्पन्न होता है। इन नाटकों में स्त्री-पुरुष संबंधों की जटिलता और विवाह के पारंपरिक ढांचे पर विचार किया गया है, जो इन्हें अद्वितीय बनाता है।

मोहन राकेश और गिरीश करनाड दोनों ही भारतीय नाटककारों ने आधुनिक समाज के द्वंद्व और स्त्री-पुरुष संबंधों को गहराई से समझा और अपने नाटकों में उभारा। 'आधे अधूरे' और 'हयवदन' में आधुनिकता के तत्व, मनुष्य की अपूर्णता और पूर्णता की तलाश, और विवाह जैसी सामाजिक संस्थाओं पर सवाल उठाए गए हैं। दोनों नाटककारों के नीयक-नायिकाएं अपने जीवन में पूर्णता पाने की कोशिश में भटकते हैं, जिससे उनके भीतर देंद्व और असंतोष उत्पन्न होता है। इन नाटकों में स्त्री-पुरुष संबंधों की जटिलता और विवाह के पारंपरिक ढांचे पर विचार किया गया है, जो इन्हें अद्वितीय बनाता है।

मोहन राकेश के 'आधे अधूरे' और गिरीश करनाड के 'हयवदन' नाटकों का गमंबीय महत्व उनके नाट्य-शिल्प और विषय-वस्तु की विशिष्टताओं में है। 'आधे अधूरे' का निर्देशन ओम शिवपुरी और 'हयवदन' का निर्देशन बी. वी. कारंत ने किया, जो इनके गमंबीय प्रभाव को गहराई से उभारते हैं। जहां 'आधे अधूरे' आधुनिक परिवेश पर केंद्रित हैं, वहीं 'हयवदन' लोक-नाट्य शैली के साथ आधुनिक विषय को प्रस्तुत करता है। दोनों निर्केकारों ने भारतीय रंगमंच को पश्चिमी प्रभाव से मुक्त रखते हुए, इसे सादगी और प्रतिकातमकता से सजाया है। 'हयवदन' का कन्नड़ से हिंदी में अनुवाद होते हुए भी उसकी मिलिकता बरकरार रही, जिससे यह नाटक भी भारतीय रंगमंच के फलक पर एक महत्वपूर्ण स्थान रखता है।

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI

B.V.V SANGHA's

SHRI S.R.KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE, MUDHOL-587313

A INTERNSHIP REPORT ON HINDI BHASHA KA VIVIDH ROOP

PROJECT CODE: F012862

SUBMITTED BY

SUJATA HANAMANTH LAMANI

(BA 6th SEM)

REGISTER NUMBER: U15IK21A0032

HOD

PRINCIPAL

PROF: M.M.BALNAIK

PROF: M.V.JIGABADDI

INTERNAL GUIDE

PROF: M.M.BALNAIK

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI

B.V.V SANGHA's

SHRI S.R.KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE, MUDHOL-587313

A INTERNSHIP REPORT ON HINDI BHASHA KA VIVIDH ROOP

PROJECT CODE: F012862

SUBMITTED BY

SUJATA HANAMANTH LAMANI

(BA 6th SEM)

REGISTER NUMBER: U15IK21A0032

HOD

PRINCIPAL

PROF: M.M.BALNAIK

PROF: M.V.JIGABADDI

INTERNAL GUIDE

PROF: M.M.BALNAIK

CERTIFICATE OF THE COLLEGE

This is to Certified that the Project, "INTERNSHIP PROGRAM ON HINDI BHASHA KA VIVIDH ROOP"

which is being submitted by **SUJATA HANAMANTH LAMANI** Student of **B. A** Final year in the Department of ARTS, in this College for the award of the degree of Hindi in the Faculty of **PROF:M.M.BALNAIK** at Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce & Science College, Mudhol is a record own her work under the supervision and guidance of the undersigned. The matter embodied in this Project has not been submitted for the award of any other degree in any College. she worked for the necessary period to prepare this. It is further certified that she worked with devotion and completed her Project.

Month/Date/Year: 08/05/2024

Signature of the Supervisor.

Signature of the HOD.

Signature of the principal

* भूमिका *

स्नातकपूर्व पढ़ाई पूरी होने के पश्चात् ही मेरे मन में स्नातकोत्तर अध्यायन करने की इच्छा जागृत हो गयी थी। उसी दौरान कर्नाटक श्री एस आर कंठी कला विनज्य और विज्ञान महाविदियालय मुधोल में अध्यापक के प्रेरणा से अध्यापन करने का अवसर प्राप्त हुआ। अध्यापन कार्य से जुड़े रहने के कारण हिंदी साहित्य में शोधकार्य करने की इच्छा थी उसी दौरान बी.ए. के छटे सेमिस्टार में लघुशोध कार्य करने का अवसर प्राप्त हुआ।

इसी लघुशोध कार्य में मैंने हिन्दी भाषा की विविद रूप विषय पर लघु शोध प्रारंभ किया। इसी बीच श्रद्धेय प्रो.एस.एम.बालनायक प्राध्यापक एस.पी.सांगली से प्रेरणा मिली और उन्हों ने मुझे इस लघु शोध प्रबंध लिखने में बहुत ही सहायता किए है। वैसे ही सहायक प्रवक्ता प्राध्यापिका एस.एम.बालनायक एव मेरे मित्रवर सहायता किए है

अ.अं	अध्याय
01	हिन्दी भाषा के विविध स्प
02	बोलचाल की भाषा । वाचिक भाषा
03	मानक भाषा
04	सम्पर्क भाषा
05	राष्ट्र भाषा
06	राजभाषा
07	अष्टम अनुसूची
08	राजभाषा अधिनियम, 1963
09	राजभाषा (संशोधन) अधिनियम, 1967
10	राजभाषा नियम यम, 1976

हिंदी भाषा के विभिन्न रूप

संस्कृत की 'भाष' धातु से 'भाषा' शब्द की व्युत्पत्ति हुई है। 'भाषा' मुँह से निकलनेवाली वाणी है। व्यक्ति अपने मन के भावों को 'भाषा' द्वारा प्रकट करता है। भाषा वह साधन है, जिसके द्वारा विचारों का विनिमय होता है।

समाज में 'भाषा' की उत्पत्ति होती है और 'भाषा' के आधार पर समाज का विकास होता है। विविध सामाजिक सन्दर्भों के कारण भाषा के प्रयोग में भी विविधता आ जाती है। हिन्दी भाषा का प्रयोग क्षेत्र बहुत व्यापक हो चुका है और विविध कारणों सामाजिक, ऐतिहासिक आदि से भारत में हिन्दी भाषा के कई रूप देखने को मिलते हैं, जैसे बोलचाल की भाषा (वाचिक भाषा), रचनात्मक भाषा (साहित्यिक भाषा), सम्पर्क भाषा, राष्ट्रभाषा, राजभाषा, राज्यभाषा, प्रयोजनमूलक भाषा आदि। इनमें 'राष्ट्रभाषा', 'राज्यभाषा', 'राजभाषा' ये शब्द एक जैसे ही मालूम होते हैं। इन शब्दों के अर्थातर समझे बिना एक ही अर्थ में इनका प्रयोग करने की सम्भावना है। किन्तु इन शब्दों के समानान्तर अंग्रेजी शब्दों के साथ मिलाकर देखें तो इनका अन्तर थोड़ा स्पष्ट हो जाता है, जैसे राष्ट्रभाषा (National language), राज्यभाषा (State

:उपसंहार:

हिन्दी भाषा भारतीय संस्कृति एवं अस्मिता का एक अनिवार्य अंग है। हिंदी भारत में सबसे अधिक बोली जाने वाली भाषा है, और यह भारतीय जीवन के विभिन्न पहलुओं, जैसे सरकार, व्यवसाय, शिक्षा और मनोरंजन में महत्वपूर्ण भूमिका निभाती है।

दूसरी भाषा के रूप में हिंदी सीखना उन लोगों के लिए फायदेमंद हो सकता है जो भारत में काम करने की योजना बना रहे हैं।

हालाँकि, हिंदी भाषा को बढ़ावा देने में कुछ चुनौतियाँ भी हैं, जैसे क्षेत्रीय विविधता और अंग्रेजी का बढ़ता प्रभाव। इन चुनौतियों के बावजूद, हिंदी भाषा के महत्व को कम नहीं किया जा सकता है, और भाषा को बढ़ावा देने और इसके सांस्कृतिक महत्व को संरक्षित करने के प्रयास किए जाने चाहिए।

B.V.V.Sangha's Shri S.R. Kanti Art's, Commerce & Sciencollege, Mudhol. DEPARTMENT OF STATISTICS

Viva-Voce on Research/Project "Students Attendence" Date: 12-08-2024

Sl. No	Reg. no	Name of the Student	Sign
1	U15IK21A0389	Bharamappa Ningappa Naranur	Bus
2	U15IK21A0269	Dhanappa Basappa Jangali	Delle
3	U15IK21A0164	Jyoti Shreedhar Mirajkar	J.S. Histajkas
4	U15IK21A0283	Mahesh Vittal Dalawayi	Mahayi
5	U15IK21A0162	Nagesh Ramappa Rathod	(W)Rathod
6	U15IK21A0129	Praveen Ravi Madar	P.R. Madar.
7	U15IK21A0238	Rakesh Vithal Havadi	RIVERSEL
8	U15IK21A0072	Rekha Tippanna Parameshwar	R. H. Roscameshur
9	U15IK21A0194	Sagar Siddappa Dodamani	Lagor's 2
10	U15IK21A0056	Santosh Adiveppa Petlur	-Schketting.
11	U15IK21A0256	Shivanand Sushila Hadapad	S.S. Hadapad
12	U15IK21A0083	Shivapanchakshari M. Pujeri	anhios:
13	U15IK21A0071	Sunil Parasappa Bandigani	Que

External

Project Guide

Principal

B.V.V. Sangha's

Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol.

DEPARTMENT OF STATISTICS

Project Report

Submitted in the partial fulfillment of the requirements for the award of the degree of

Bachelor of Arts

2023-24

Submitted by

Mr. Shivanand Hadapad

Reg. No: U15IK21A0256

Project Guide

Miss. P. H. Karadi

Lecturer,

Department of Statistics

Prof. Sm. S. S. Biradar

Head

Department of Statistics

B.V.V. Sangha's

Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol.

DEPARTMENT OF STATISTICS

CERTIFICATE

This is to certify that Mr. Shivanand Hadapad (Reg.No. U15IK21A0256) B.A. Statistics VI semester, Department of statistics, affiliated to Rani Channamma University Belagavi has completed his project report as a part of the course curriculum for the year 2023-24.

Project Guide

Head Department of Statistics

<	7	-
	- এক্তব্য	
1	(ज्युक्त कार्का सम्म कार्क विस्थानित्र)	1-2
2	मुन्न निर्देश किया किया किया किया किया किया किया किया	3-4
	ग ख्रुंकात न्युक् च जब ब्युकात न्युक्	
3	<u>ক্রি</u> ক্সুন্তম্	4
4	त्रवंश्र त्रव्य विकास है नहीं	5-6
5	χ^2 508	7-10
6	१०क्रा जोका असूधिकार्य १०० अस्तु विराष्ट्र कार्त्युक्तार्क असूधि कार्रण, मने कार्युक शर्योक्ष संस्कृति वर्त्युक्त की किलाविकार्या अनुक्रिकी याज्ञ	11-20
	ह.हा . व. मे. जियाकी स्कार्क के किया किया किया किया किया किया किया किया	
	ಎಎದ ಕೇಖಾಸಿಕ್ಸ್, ಸ್ಟ್, ಕ್ರೈ. ಹಿಡಿ	2126
		27-29

अ० भी छाषे

कार्यः त्रिष्ट्रेड आर्ष्ट्रिस्ट म्हान , ज्युन्तिह्रेड रिस्टेर्प्याप्त जिल्लाम् मेन धारे धार्मार अर्क्ट्रेड्ड जोड्य धार्ट अन्य स्टिस्ट कार्या स्टिस्ट जार्ड्ड हि. केल्यू स्ट्रिड्ड जार्य नेर्या

राळाहरारा.

जिल्हा कार्य कार्

ही ज्ञानन . जान्द्र जान्तराष्ट्र अध्या गोन्नत्यू भणाअन्य जीता.

B.V.V. Sangh

Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol.

DEPARTMENT OF STATISTICS

Project Report

Submitted in the partial fulfillment of the requirements for the award of the degree of

Bachelor

of

Arts

2023-24

Submitted by

Miss. Jyoti Mirajakar

Reg. No: U15IK21A0164

Guided by

Miss. P. H. Karadi

Lecturer,

Department of Statistics

Smt. S. S. Biradar

Head

Department of Statistics

S.R. Kanthi Arts, Commerce and Science College, MUDHOL

B.V.V. Sangha's

Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol.

DEPARTMENT OF STATISTICS

CERTIFICATE

This is to certify that Miss. Jyoti Mirajkar (Reg.No. U15IK21A0164) B.A. Statistics VI semester, Department of statistics affiliated to Rani Channamma University Belagavi has completed his project report as a part of the course curriculum for the year 2023-24.

Project Guide

Head Department of Statistics

: ক্রান্ত্রপ্র :-

13. 1845 13. 1845	ವಿಪ್ರಯ	ಸುಚ ಸುಖ್ಯ
1)	BeOT	1
2)	শ্বতমান্ত্র ক্রিক্ট	2-4
3)	<u> </u>	5-6
الم	सर्वार स्वार्थ विभाग्येष	6
5)	सर्वासरी. जोव्युवर्ठ ६ थक्कार्थर	7-11
6)	खंडाप्रहर्गक्र	12
7)	न्यानं अद्भारत के अद्भारता ताला ठ	12-13
8)	ವಿಷಮತೆ	14-15
9)	100 ಕುಟುಂಬಗಳ ಪದಸ್ಯರ ಮಾಹಿತಿ	16-20
- 11	साराज्यात्र सत्त्रहुत धतुर् माळ्या	21-22
	এবর্গ <i>ল</i>	
1/	ಸ್ಟಂಭ ಹೇಖಾಚಿತ್ರ ೩ ನಸ್ಟ	23-25
12)	कासारकार्य स्ट्रांट जारेड	26-35
	ಮೇಜ್ ಸಂಪಸ್ತೆ , ಮಧ್ಯಾಂಕ , ಬಹುಲಕ	
	ಮಾನಕ ವಿಚಲನೆ, ಎಇಕಲನು ಗುണಾಂಕ	
	वर्डिक्टित्र के अस्ति डि.	

ಪೀಡಿಕೆ

रुकारिक , अत्र्यंत , जिल्लाक्षेत्र नार्स , अस्वार्त नार्स्य चुंग्ति चिंद्र कि ७०० ७०० महिंद्र नार्स , अस्वार्त नार्स्य चुंग्ति । अभ्य ७०० महिंद्र नार्स्य अभ्य ७०० महिंद्र नार्स्य ७०० महिंद्र नार्स्य छि. म , छिटला , छिटला

त्यां प भिक्कु मिहत्ते त्यां त्यं हिण्मं व्यामिर्व्यू त्यं व्यामिर्व्यू त्यं व्यामिर्व्यू त्यं व्यामिर्व्यू त्यं व्यामिर्व्यू व्यामिर्यू व्यामिर्यू व्यामिर्यू व्यामिर्यू व्यामिर्यू व्यामिर्यू व्यामिर

Soon and and

ಪುರ್ಪನಿಸ್ಟಿತ ಉಷ್ಟೇಶಕ್ಕಾಗಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಲೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣ್ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ ೨ವರಕ್ಯಮನ್ನು ಕೊಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ಎಸ್ನುವರು

खंठ अध्या कार्या कार्या यही खंडा वायाया. ज्येत क्वाया कार्यान्य यही खंडा व्यापाती उद्देशकार्यात्र्य.

- * संविधाट कार्ज नार्यं ने संविधानित कार्यं
- 🖈 ಅಪ್ರಚಿತ ಪರಿಕ್ರೀಲ್ಗೆ ಸಹಾಯಕ್ತ ವಾಗುವವು.
- * न्युर्मित अभेम तंग्रहाधर्यालातु २००००व्यन्। ३९१ मार्जेक
- * नाष्ट्रसेंच जार्रे जार्रे जार्रे जार्रे जार्रे कार्य जिस्सें के स्वार्थ किराये के स्वार्थ के स्व
- * नाष्ट्रम्यस्य अष्ट्रह्मिर्स , ७०० व्याप्य प्रास्त्र्यः । १ रह्म्यु ३ उत्तरम् ३ १ मा स्वर्णः

23,993 6189

स्वाराष्ट्रका अध्य सिंद्रम्पूरी हित्रका का मिर्चिया उत्पीर्वा हिल एड अञ्चल्या स्थान्नका है हिल्ला का मिर्चिया विश्वारी वर्षी स्वार्थिका स्थान्नका निर्मित्र हिल्ला का मिर्चिया

- ★ ಉಂದರಿಕಿ ಮಾಡಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವದಿಲ್ಲ.
- * ಪರಿಣಮ ಆಥಪ ಪರಿಮಾಣ ಸಂಬಂಧಿ ಸ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯಲು ಉಪಯುಕ್ತಮಗಿವೆ.
- ★ अर्जवर्ष मधूर्व नाष्ट्रमंछ०व क्रिस्मि०रा<u>उठ</u> म्रथउ००र्ष रेताः नेवी
- ★ न्युमितं मेंoड्यालह २३दंश एन्युकारा र्याधीयू
- * यूर्वर शिक्यायामध्य संभित्रायमकारी याद संभ न्याया
- र्के दक्षे ध्या क्रिक्ट क्रिक क्रिक्ट क्रिक्ट क्रिक क्र क्रिक क्रिक क्र क्रिक क्र क्रिक क्रिक क्र क्रिक क्रिक क्
- अधिकार कर्णकार्या क्राह्म कर्णकार्या कराइ क्राह्मिस संस्थान क्राह्मिक क्राह्मिस

B.V.V.Sangha's

Shri. S.R.Kanthi Arts, Commerce and Science College, Mudhol Department of English

B.A-VI Semester (Opt English)

Project Viva- Voce -2023-2024 Date: 12-08-2024

SI. No	Reg.No	Name of the Students	Dissertation Marks-30	Viva- Voce Marks- 20	Total Marks	Signature
1	U15IK21A0227	Anusha Siddappa Anadinni	30	20	50	
2	U15IK21A0255	Asif SaidusabBaragi	29	18	47	Boazi
3	U15IK21A0274	Gayatri Arjun Devaji	30	19	49	Our !
4	U15IK21A0087	Gurusiddayya Hiremath	29	19	48	4-8-14 imnath
5	U15IK21A0012	Lata BasappaMadivalar	30	20	50	100.
6	U15IK21A0034	Prasanna Mallikarjun Mali	30	20	50	Boote.
7	U15IK21A0379	Prashant Elenti	29	18	47	Partal
8	U15IK21A0112	Sandesh Shivaji Sonyal	29	18	47	Storage and
9	U15IK21A0050	Sanjana Balebudi	30	20	02	5. L. Balobad
10	U15IK21A0045	ShivaleelaRamannaBida ri	29	20	49	5. R. Biden
11	U15IK21A0057	Shivanand Radaratti	29	18	47	OXA .
12	U15IP21A0101	Vijayalaxmi RangannaTalawar	29	19	48	V.R.T
13	U15IK21A0322	Vishal Maruti Bhajantri	30	19	49	HUEL
14	U15IK21A0207	YAMANAVVA GOVINDAPPA MADAR	29	20	49	4.6. mode

(I.S. Hiremath)

Principal,
S.R.Kanthi Arts, Commerce and
Science College, MUDHOL.

"DALIT STUDIES"

Dissertation Submitted to Rani Channamma University, Belagavi in partial fulfillment of the requirements of the Award 0f Degree of

BACHELOR OF ARTS

2023-24

Submitted by

Miss. Anusha S Anadinni

Reg.No.U15IK21A0227

Mr. Asif S Baragi

Reg. No.U15IK21A0255

Dept of U. G. Studies in Shri S. R. Kanthi college Mudhol

Research Guide

Prof. I. S. HIREMATH (MA, M. Ed)

Department of U.G. Studies in English

Shri S. R. Kanthi College Mudhol

"DALIT STUDIES"

Dissertation Submitted to Rani Channamma University, Belagavi in partial fulfillment of the requirements of the Award Of Degree of

BACHELOR OF ARTS

2023-24

Submitted by

Miss. Anusha S Anadinni

Reg.No.U15IK21A0227

Mr. Asif S Baragi

Reg. No.U15IK21A0255

Dept of U. G. Studies in Shri S. R. Kanthi college Mudhol

Research Guide

Prof. I. S. HIREMATH (MA, M. Ed)

Department of U.G. Studies in English

Shri S. R. Kanthi College Mudhol

CERTIFICATE

This is to certify that Miss Anusha S Anadinni has conducted Project work on the topic "Dalit Studies" under my guidance. The perusal of this project work shows that she has satisfactorily mastered the basics of research Methodology. The material collected from text and reference works I organized neatly to elucidate the Project work topic that points to the researching potentialities and capabilities of the candidate to carry out further research in the relevant field.

Date: 2nd August 2024

Place: Mudhol

Prof. I.S. Hiremath

Signature of the Supervisor

Department of U. G Studies in English

H.O.D

Dept of U.G. Studies in English

Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce,

Science College Mudhol

S. R. Kanthi Arts, Commerce and Dept of Price Studies MODING ISI

Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce,
Science College Mudhol

CERTIFICATE

This is to certify that Mr. Asif. S. Baragi has conducted Project work on the topic "Dalit Studies" under my guidance. The perusal of this project work shows that she has satisfactorily mastered the basics of research Methodology. The material collected from text and reference works I organized neatly to elucidate the Project work topic that points to the researching potentialities and capabilities of the candidate to carry out further research in the relevant field.

Date: 2nd August 2024

Place: Mudhol

Prof. I.S. Hiremath

Signature of the Supervisor

Department of U. G Studies in English

H.O.D

Dept of U.G. Studies in English

Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce,

Science College Mudhol

S. R. Kanthi Arts, Commerce and Depterfed Konega, 11864 Bulletinglish

Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce,

Science College Mudhol

DECLARATION

I hereby declare that this project work entitled "DALIT STUDIES" submitted here with for the award of the degree of Bachelor of Arts, Commerce and Science college Mudhol is the result of work done by me under the guidance I. S. Hiremath. Lecture in Dept of U.G. studies in English Shri s. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol. I further declare that the result of this work has been submitted for the award of U.G degree in English from Rani Channamma University, Belagavi.

Place: Mudhol

Date: 2nd August 2024

Miss. Anusha S Anadinni

Mr. Asif S Baragi B.A. VI Semester

B.A. VI Semester

Dept. of U. G. Studies in English, Shri.S. R. Kanthi College, Mudhol,

ACKNOWLDGEMENT

Behind every achievement lies an inscermountable ocean of gratitude to those who it and without who it would never come into existence to them, I express the words of immense gratitude imprinted deep within my heart.

I recorded my pleasure and indebtedness to "Prof. I. S. Hiremath" my research guide for his unstinted guidance and constant encouragement.

I express my sense of gratitude to Prof. I.S Hiremath, Prof. H. B. Patil, Prof. Miss V.S. Salimath, and Miss. Vijethaa Masuti

I express my profound gratitude and thanks to the Librarian of Shri S. R. Kanthi College, Mudhol and Rani Channamma University, Belgavi.

I extent my heartfelt thanks to all the respondents who spared their time in giving valuable information and insights.

Finally I am thankful to my parents, and precious friends. Their moral support and kind help during the course.

Mr. Asif S Baragi

Miss. Anusha S Anadinni

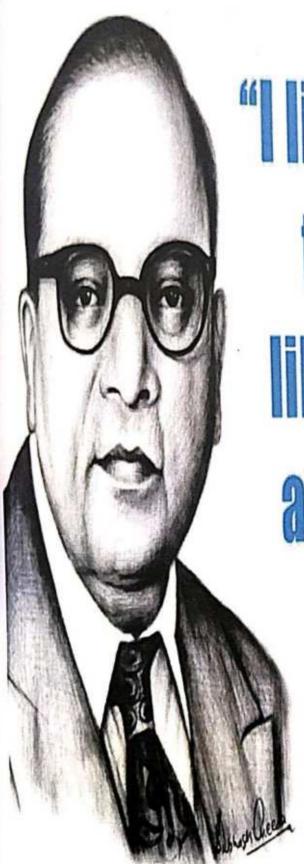
BA, VI semester

Dept. of U. G. Studies in English

Shri S.R. Kanthi College Mudhol

INDEX

CHAPTER	CONTEXT	PAGE NO.
I	Introduction	1-4
II	Dalit literature	5-14
III	Dalit Movement	15-26
IV	Ambedkar's Role as Dalit Leader	27-32
v	Human Rights Of Dalits in India	33-37
VI	Conclusion	38-39
	Bibliography	40

"I like the religion that teaches liberty, equality and fraternity."

- Dr. B. R. Ambedkar

chiefly responsible for drafting of The Constitution of India

CHAPTER -I INTRODUCTION

History testifies the presence of social cleavages in Indian society, in terms of caste, class, gender and the like. Such cleavages has changed the entire social fabric of Indian society, whereby the exploited section, be it the Dalits, adivasis or women, have been systematically pushed to the periphery by the traditional Brahmanical structure of oppression. Dalits are the people who are economically, socially, politically exploited from centuries. Unable to live in the society of human beings, they have been living outside the village depending on lower level of occupation, and lived as —untouchable. This exploitation is due to the discrimination followed by age old caste hierarchical tradition in the Hindu society.

This hierarchy has been the cause for oppression of Dalits in each and every sphere of society since centuries. It has subjected them to a life of poverty and humiliation. The Dalits(ex-untouchables), who have been brutally exploited by the so-called upper castes, lag outside the Varnasrama theory and were referred to as outcasts in pre-independent India. India attained independence, but the Dalits were not allowed to live a life with dignity and equality. It is this idea of equality, which sparked the beginning of the Dalit Movement in India, as a protest to the age-old atrocities committed against them.

Dalit movement is a struggle that tries to counter attack the socio — cultural hegemony of the upper castes. It is a movement of the masses that craves for justice through the speeches, literary works, dramas, songs, cultural organisations and all the other possible measurers. So it can be called as a movement which has been led by Dalits to seek equality with all other castes of the Hindu society. The main objective of the Dalit Movement was to establish a society in India based on social equality. The constitutional identity, however, fails to capture the true picture. We can see the real situation of dalits that will be reflected in this project, in the light of the four books including Debrahmanising History, Poisoned Bread, The Prisons We Broke and Dalit Visions.

Different Connotations of the Word 'Dalit'

Dalits, the group of people who constitute the last category of castes in the Varnasrama Theory .This is the traditional definition of the term Dalit as is given by different scholars.

CHAPTER-VI

CONCLUSION

India is one of the fastest growing countries in the world; yet it is notorious for its rigid caste system. This project will throw light on the history of suppression, how the writings to heal up came into being and Dalit Feminism. Also to study the movement and scope of Dalit Literature, how it is able to deal with the conditions of the suppressed class of our earth. It is widely believed that all Dalit literary creations have its root in the Ambedkarite thoughts. No doubt, as the movement began in Mahrashtra, the focus is on Marathi Dalit Literature. The project also dissects the stark realities of dalit specially dalit women's lives and their commendable attempts to upraise socially.

Ambedkar put lot of efforts to eradicate the caste system from root and their efforts have brought about an upliftment in their social staus and they also encourage education of the Dalits that ultimately lead to a new writing. Dalit Movement started in sixty's decade by the motivation of Dr. Bhimrao Ambedkar which brought a new momentum to Dalit literature in Marathi. Rejection and revolt in Dalit literature have been birthed from the womb of Dalits pain. Dalit Movement has no doubt brought a major social change in the traditional hierarchy of Indian society. It has encouraged the democratic ideals of liberty, equality and social justice among the different castes and classes of people.

On the whole, Dalit literature gives a message about their community not individuality, about revolt not passivity, about progress not backwardness. This message is to the entire world about their status in society by portraying the exploitive, helpless, and engrossed with grief, suppressed and enslaved and a subaltern state. To some extent, Dalit in India can be compared with African American regarding the mutilation.

The books like the Black Untouchables of India is the first to provide a Dalit view of the roots and continuing factors of the gross oppression of the world's largest minority through a 3,000 year history of conquest, slavery, apartheid and worse. Dalit studies is a new field of research in India which looks at the problem of marginalized groups, namely Dalits, tribals, religious minorities, women from excluded groups, denotified tribes, physically challenged and similar groups in economic, social and political spheres. Dalit studies scholars also undertake research on the nature and forms of discrimination and social exclusion faced

"Gender Studies"

Dissertation Submitted to Rani Channamma University, Belagavi

in Partial Fulfillment of the Requirements of the

Award of the degree of

BACHELOR OF ARTS

2028-2024

Submitted By

Mr. Vishal M Bhajantri

Reg.no: U15IK21A0322

Miss. Lata B Madivalar

Reg.no: U15IK21A0012

Dept of U.G. Studies in English,

Shri. S.R. Kanthi College, Mudhol

Research Guide

Prof. I.S.Hiremath (MA, MEO)

Dept of U.G. Studies in English

Shri. S.R. Kanthi College, Mudhol

DEPARTMENT OF STUDIES IN ENGLISH
RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI

"Gender Studies"

Dissertation Submitted to Rani Channamma University, Belagavi in Partial Fulfillment of the Requirements of the

Award of the degree of

BACHELOR OF ARTS

2023 - 2024

Submitted By

Mr. Vishal M Bhajantri

Reg.no: U15IK21A0322

Miss. Lata B Madivalar

Reg.no: U15IK21A0012

Dept of U.G. Studies in English,

Shri. S.R. Kanthi College, Mudhol

Research Guide

Prof. I.S. Hiremath (M.A. M.Ed)

Dept of U.G. Studies in English

Shri. S.R. Kanthi College, Mudhol

DEPARTMENT OF STUDIES IN ENGLISH
RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI

CERTIFICATE

This is to certify that Mr.Vishal M Bhajantri has conducted Project Work on the topic "GENDER STUDIES" under my guidance. The perusal of this project work shows that he has satisfactorily mastered the basics of research Methodology. The material collected from text and reference works I organized neatly to elucidate the Project Work topic that points to the researching potentialities and capabilities of the candidate to carry out further research in the relevant field.

Date:2nd August 2024

Place: Mudhol

Signature of the Supervisor

Prof. I.S. Hiremath

U.G. Dept. of Studies in English

HOD

U.G. Dept. Studies in English Shri S.R.Kanthi College, Mudhol & R. Kanthi Arts, Commerce and Science College MUNION 115.

Commerce and Science

College, Mudhol

CERTIFICATE

This is to certify that Miss. Lata B Madivalar has conducted Project Work on the topic "GENDER STUDIES" under my guidance. The perusal of this project work shows that he has satisfactorily mastered the basics of research Methodology. The material collected from text and reference works I organized neatly to elucidate the Project Work topic that points to the researching potentialities and capabilities of the candidate to carry out further research in the relevant field.

Date:2nd August 2024

Place: Mudhol

Signature of the Supervisor

Prof. I.S. Hiremath

U.G. Dept. of Studies in English

HOD

U.G.Dept. Studies in English

Shri S.R.Kanthi

Arts, Commerce and Science

College, Mudhol

School of Minds of Auto-

Commerce and Science

College, Mudhol

DECLARATION

I hereby declare that this project work entitled "GENDER STUDIES" submitted here with for the award of the degree of Under- Graduate in S.R. Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol is the result of work done by me under the guidance of Prof. I.S. Hiremath Lecture, Dept of UG, studies in English S.R Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol. I further declare that the result of this work as been submitted for the award of the UG degree in English from Rani Channamma University, Belagavi.

Place: Mudhol

Date:2nd August 2024

Mr.Vishal.M.Bhajantri

Miss. Lata.B.Madivalar

B.A.VI Semester

Dept. of U.G.Studies in English

Shri S.R. Kanthi College, Mudhol

ACKNOWLEDGEMENT

Behind every achievement lies an inscermountable ocean of gratitude to those who it and without whom it would never come into existence to them, I express the words of immense gratitude imprinted deep within my heart.

Irecorded my pleasure and indebtedness to Prof .I.S. Hiremath my research guide for his unstinted guidance and constant encouragement.

l express my sense of gratitude to Prof. Veena Salimath Prof. H.B. Patil, and Prof. Vijeta Masuti.

I express my profound gratitude and thanks to the Librarian of Shri S. R. KanthiCollege: Rani Channama University, Belagavi.

I extend my heartfelt thanks to all the respondents who spared their time in giving valuable information and insights.

Finally I am thankful to my parents, and precious friends. Their moral support and kind help during the course of my project work.

Thanking You

Mr. Vshal. M. Bhajantri

Miss. Lata.B. Madivalar

BA, VI Semester

Dept. of U.G.Studies in English,

Shri S.R. Kanthi College, Mudhol

INDEX

CHAPTERS CONTENT		PAGE NO
ľ	INTRODUCTION	1-3
п	HISTORY OF EVOLUTION	4-8
ш	NATURE, SCOPE AND IMPORTANCE OF GENDER STUDIES	9-10
IV	DIFFERENCE BETWEEN SEX AND GENDER	11-16
v	QUEER MOVEMENT	17-22
VI	KEY CONCEPTS	23-41
VII	CONCLUSION	42-43
	BIBLOGRAPHY	1 (h

CHAPTER 1

INTRODUCTION

Gender studies is an interdisciplinary field that focuses on the complex interaction of gender with other identity markers such as race ethnicity, sexuality, nation and religion gender refers to the characteristics of women, men, girls constructed. This includes norms, behaviours and roles associated with being a woman, man, girl or boy, as well as relationships with each other as a social construct gender varies from society to society and change over time.

Gender studies, as an academic field, delves into the intricate roles, experiences, and influences of gender within society. It is dedicated to unraveling the social and cultural constructions of masculinity and femininity, examining the power dynamics associated with gender, and exploring the intersectionality of gender with other defining social categories.

Gender studies meaning lies in its critical analysis of how gender shapes personal identities influences social structures, and molds cultural norms. The concept of gender studies extends beyond merely challenging traditional notions of gender and sex; it actively critiques and seeks to redefine our understanding of these concepts. In doing so, gender studies plays a pivotal role in questioning and reshaping the societal narratives that have long governed gender roles.

In the context of gender studies in India, the field takes on a unique dimension, reflecting the country's diverse cultural tapestry and complex social hierarchies. Indian gender studies often focus on the intersection of gender with caste, religion, and economic status, providing a more nuanced understanding of the gendered experiences within

Key areas of focus in gender studies include:

Gender Theory: Investigates concepts like masculinity, femininity, and non-binary identities, often drawing on feminist, queer, and postcolonial theories.

CHAPTER-7

CONCLUSION

Challenges traditional notions of gender and sexuality Examines gender as a social construct, shaped by culture, history, and power dynamics Explores the intersections of gender with race, class, sexuality, and other identities. Promotes gender equality, inclusivity, and social justice Inform policies, practices, and cultural norms to address gender-based inequality Empowers marginalized communities and individuals to challenge patriarchal systems Fosters critical thinking, nuanced understanding, and empathetic engagement with gender issues.

Gender studies is highlighted by its ability to provide critical insights into the mechanisms of gender inequality and how gender norms influence individual behavior and societal expectations. This knowledge is essential for informing policy-making, education, and activism and is often encapsulated in comprehensive resources such as academic papers and reports.

For those pursuing master's, MA gender studies scope extends to advanced research and specialized careers in gender policy analysis, human rights advocacy, and social justice work. Postgraduate studies in gender can lead to roles in higher education, consultancy, and leadership positions within organizations dedicated to gender equity.

Gender studies is an essential field for understanding the dynamics of gender inequality and developing strategies to promote gender equity. It critically analyzes how gender norms influence individual behavior and societal expectations, informing policy-making, education, and activism. The field offers valuable insights into the operation of gender discrimination across various contexts, including the workplace, the home, and the political sphere.

In the realm of gender studies in literature a critical lens for examining the representation and construction of gender in literary texts can be seen. This perspective allows a deeper understanding of historical and contemporary works, highlighting how gender shapes narrative and character development.

The Indian Journal of Gender Studies plays a pivotal role in advancing the discourse on gender in the Indian context. As a platform for scholarly research and discussion, it fosters a

"ಮುಧೋಳ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ"

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಕುಮಾರ ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಕುಲಾಯಿ (U15IK21A0022)

ಕುಮಾರ ವಿಜಯ ವಿಭೂತಿ (U15IK21A0060)

ಕುಮಾರ ವಿಠ್ಠಲ ಗೋಳಬಾವಿ (U15IK21A0141)

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಡಾ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಕೆ. ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಡಾ. ರವೀಂದ್ರ ಕತ್ತಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಬಿ.ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ ಸಂಘದ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮುಧೋಳ 2023–24

ಮುಧೋಳ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ

(೨೦೨೩-೨೦೨೪)

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಕುಮಾರ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಕುಲಾಯಿ (U15IK21A0022) ಕುಮಾರ. ವಿಜಯ ವಿಭೂತಿ(U15IK21A0060) ಕುಮಾರ. ವಿಠೃಲ ಗೋಳಬಾವಿ(U15IK21A0141)

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು
ಡಾ.ರವೀಂದ್ರ ಕತ್ತಿ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಮುಧೋಳ

ಮುಧೋಳ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ

(೨೦೨೩-೨೦೨೪)

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಕುಮಾರ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಕುಲಾಯಿ (U15IK21A0022) ಕುಮಾರ. ವಿಜಯ ವಿಭೂತಿ(U15IK21A0060) ಕುಮಾರ. ವಿಠ್ಠಲ ಗೋಳಬಾವಿ(U15IK21A0141)

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು
ಡಾ.ರವೀಂದ್ರ ಕತ್ತಿ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಮುಧೋಳ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

"ಮುಧೋಳ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರುಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಕುಮಾರ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಕುಲಾಯಿ, ಕುಮಾರ. ವಿಜಯ ವಿಭೂತಿ, ಕುಮಾರ. ವಿಠ್ಠಲ ಗೋಳಬಾವಿ ಡಾ. ರವೀಂದ್ರ ಕತ್ತಿ ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ .ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ 2023–2024ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರುಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರುಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಕುಮಾರ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಕುಲಾಯಿ (U15IK21A0022) ಕುಮಾರ. ವಿಜಯ ವಿಭೂತಿ(U15IK21A0060) ಕುಮಾರ. ವಿಠೃಲ ಗೋಳಬಾವಿ(U15IK21A0141)

ಸ್ಥಳ: ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ:

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,ಮುಧೋಳ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

ಕುಮಾರ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಕುಲಾಯಿ, ಕುಮಾರ. ವಿಜಯ ವಿಭೂತಿ, ಕುಮಾರ. ವಿಠ್ಯಲ ಗೋಳಬಾವಿ ಇವರು "ಮುಧೋಳ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಕಿರುಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ 2023–2024ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರುಪ್ರಬಂಧವು ಈ ಮೊದಲು ಇವರು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಈ ಕಿರುಪ್ರಬಂಧದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವು ಈ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಥಳ: ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ:

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ರವೀಂದ್ರ ಕತ್ತಿ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಸಂಶೋಧನೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸ್ನಾತಕಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ 'ಡಾ.ರವೀಂದ್ರಕತ್ತಿ ಅವರನ್ನು ಸಲಹೆಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಕೊಂಡಾಗ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ, 'ಮುಧೋಳ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ.ಅವರಿಗೆ ನನ್ನಅನಂತ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ಅಧ್ಯಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಮುಧೋಳ ನಗರದ 'ಜನರು ಸಹಕರಿಸಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.ಅವರಿಗೂ ಈ ಮೂಲಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಲಹೆ–ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅಧ್ಯಯಕ್ಕೆ ಇಂಬು ನೀಡಿದಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮತ್ತುಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರನ್ನೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿದು ನಮ್ಮ ಅಡತಡೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸತ್ತಾ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರುವ ತಂದೆ-ತಾಯಿ-ಇವರನ್ನು ಹೃದಯದಿಂದ ಸ್ಥರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಸಹಕರಿಸಿದ ಗಣೇಶ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಇವರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಎಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

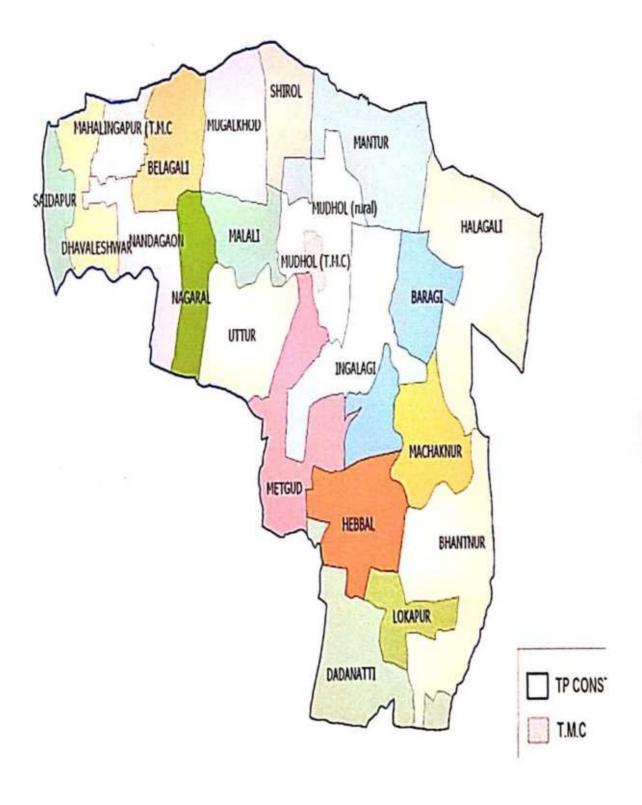
ಕುಮಾರ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಕುಲಾಯಿ (U15IK21A0022) ಕುಮಾರ. ವಿಜಯ ವಿಭೂತಿ (U15IK21A0060) ಕುಮಾರ. ವಿಠೃಲ ಗೋಳಬಾವಿ (U15IK21A0141)

"ಮುಧೋಳ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ"

ಪರಿವಿಡಿ

ಅಧ್ಯಾಯ–1	4
ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ	4
ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ:	6
ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮೀಕ್ಷೆ	6
ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನ:	8
ಅಧ್ಯಯನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:	8
ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ:	9
ಅಧ್ಯಾಯ –೨	11
ಗ್ರಾಮದ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ	11
೨. ೧. ಸ್ಥಳನಾಮ: ಮುಧೋಳ–ಪದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ:	11
ಅಧ್ಯಾಯ–3	15
ಮುಧೋಳ ನಗರದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಧ್ಯಯನ	15
3.0 ಮುಧೋಳ ನಗರದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳು:	16
3.1 విస్త్రೀರ್ಣ:	17
ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಲಕ್ಷಣ:	17
ನದಿಗಳು:	17
ಹವಾಗುಣ:	18
ಜನವರ್ಗ:	18
ಭೂಪ್ರಕಾರಗಳು:	18
ಒಕ್ಕಲುತನ:	19
ಧನಕರುಗಳು :	19
ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು:	20
೩.3 ಜನಸಂಖ್ಯೆ	20

ಅನುಬಂಧ-5 ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ನಕಾಶೆ

"ಹಲಗಲಿ ಗ್ರಾಮಾಧ್ಯಯನ"

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸೌರಭ ನಾಯಕ (U15IK21A0287) ಶೈಲಾ ಕೊಣ್ಣುರ (U15IK21A0086) ಶಾಮಣ್ಣ ವಿಭೂತಿ (U15IK21A0009)

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣ ಕಿತ್ತೂರ

ಬಿ.ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ. ಸಂಘದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ೨೦೨೩–೨೪

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

ನಾವು ಸೌರಭ ನಾಯಕ ,ಶೈಲಾ ಕೊಣ್ಣುರ , ಶಾಮಣ್ಣ ವಿಭೂತಿ, ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಘೋಷಣೆಯೇನೆಂದರೆ, "ಹಲಗಲಿ ಗ್ರಾಮಾಧ್ಯಯನ"ಎಂಬ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣ ಕಿತ್ತೂರ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವು ಮೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿಗಳು ಸೌರಭ ನಾಯಕ (U15IK21A0287) ಶೈಲಾ ಕೊಣ್ಣುರ (U15IK21A0086) ಶಾಮಣ್ಣ ವಿಭೂತಿ (U15IK21A0009)

ದಿನಾಂಕ :

CONTROL OF PRESCRIPTION

"ಹಲಗಲಿ ಗ್ರಾಮಾಧ್ಯಯನ"ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಸೌರಭ ನಾಯಕ ,ಶೈಲಾ ಕೊಣ್ಣುರ , ಶಾಮಣ್ಣ ವಿಭೂತಿ, ಇವರು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ತ್ರೀ ವೀರಣ್ಣ ಕಿತ್ತೂರ

ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮುಧೋಳ

ಕ್ಷಾಂಕ್ಷ :

ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

"ಹಲಗಲಿ ಗ್ರಾಮಾಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಸೌರಭ ನಾಯಕ ,ಶೈಲಾ ಕೊಣ್ಣುರ , ಶಾಮಣ್ಣ ವಿಭೂತಿ, ಇವರು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮೂಲ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದುವರೆಗೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ. ಕೆ

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ ಮುಧೋಳ, ಪ್ರೊಎಮ್.ವ್ಹಿ.ಜಿಗಬಡ್ಡಿ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ :

ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪತ್ರ

ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಹೋತ್ತು ಸ್ನಾತಕಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣ ಕಿತ್ತೂರ ಗುರುಗಳನ್ನು ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಸಂತೋಷದಿಂದಒಪ್ಪಿಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಲಿತ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಾಗ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಅವರು "ಹಲಗಲಿ ಗ್ರಾಮಾಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಮ್ಮತಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನದಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿಕಿರು ಪ್ರಬಂಧದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ತಿದ್ದಿತಿಡಿಕಿರು ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೊಂದು ರೂಪ ನೀಡಿದರು.ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಪೂರಕ ನಮನಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅದರತ್ತ ಕಾರ್ಯನ್ಮೋಖವಾಗಿ ವಿಷಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತಹ ಮಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದಾಗೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಹುಡುಕಿಕೊಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸಿದಂತಹ ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣ ಕಿತ್ತೂರಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿಧ್ಯಾಲಯದ ಭೋಧಕ ಮತ್ತು ಭೋಧಕೆತರ ಸಿಬಂದ್ದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂನಾವು ಸದಾ ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದವೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕುರಿತುಗೊಂದಲ ಉಂಟಾದಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನುನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದಂತಹ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಕೆ.ಪಿ.ಚಿನ್ಮಯ್ ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು.

ನಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿದು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಹಿಸುತ್ತಾ ಬೆಳೆಸಿದ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಅವರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸ್ಥರಿಸಿದರು ಅದು ಕಡಿಮೆಯೆ. ನಮ್ಮ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆ ಪೂರ್ಣಗೋಳ್ಳುವರೆಗೂ ಸದಾ ಕಾಲ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗಿದ್ದು ಸಹಕರಿಸಿದ ರಾಹುಲ ಘಾಟಗೆ, ಯಲ್ಲಪ್ಪಾ ಕುಲಾಯಿ , ಸುಧಾ ಯಾಧವಾಡ , ಮತ್ತು ವೆಂಕಟೇಶ (ಯುಥ್ ಕೇಫೆ) ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿ ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿಗಳು ಸೌರಭ ನಾಯಕ ಶೈಲಾ ಕೊಣ್ಣುರ ಶಾಮಣ್ಣ ವಿಭೂತಿ

ಪರಿವಿಡಿ

ಕ್ರಮ.		ಮಟ
ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೀರ್ಷಿಕೆ	ಸಂಖ್ಯೆ
1	ಅಧ್ಯಾಯ–1	1-6
	ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಅಧ್ಯಯನದಉದ್ದೇಶ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ,ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ	
	ಗ್ರಾಮದ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕಅಧ್ಯಯ	
	≻ ಸ್ಥಳ ನಾಮ	
2	ಅಧ್ಯಾಯ–2	7-11
Port	ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಧ್ಯಾಯನ	
1	▶ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	
	≻ ಜನಸಂಖ್ಯೆ	
	≻ ವ್ಯವಸಾಯ	
	≻ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳು	
3	ಅಧ್ಯಾಯ–3	11-15
0,		
	ವೀರಭ್ರದೇಶ್ವರ	
	ಶಾರಾಣಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ	
	▶ ಕೊಟ್ರ ಬಸವಣ್ಣ	
	≻ ಹನುಮಾನದೇವಾಲಯ	
4	≻ ದ್ಯಾಮ್ಮವ್ವಾಮತ್ತುದುರ್ಗವ್ವಾ	
	≻ ಕರೆಪ್ಷನಗುಡಿ	
	≻ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ	

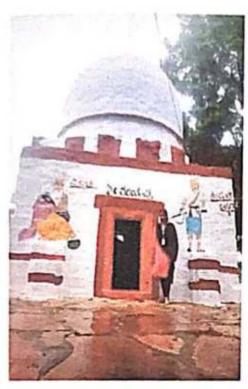
ಉಪಸಂಹಾರ

1857 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಸಿಡಿದೆದ್ದ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ವಿವರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅವರು ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರ ಮೂಲವಾದ ಸತ್ತಿಗೆರಿಯ ಸಪ್ಪಡ್ಡವನ್ನು ಜನರು ಏಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಲಗಲಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಸಿಡಿದೆದ್ದ ಪ್ರಮುಖ ಬಂಡಾಯಗಾರರಾದ ಜಡಗಣ್ಣ, ಬಾಲಣ್ಣ, ಹನುಮ, ಭೀಮ, ರಾಮೀ ಎಂಬುವರು ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅವರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸದೇ ಅವುಗಳ ಬದಲಾಗಿಯೇ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ತೊಡೆ ತಟ್ಟಿ ನಿಂತು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಿದವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹೊಂದಿದೆ.ಹೀಗೆ 1857ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ದಂಗೆ ಎದ್ದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತೆ ಅವರಂತೆಯೇ ಈ ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಸಹ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಹೆದರದೇ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲು ಮುಂದಾದರು.

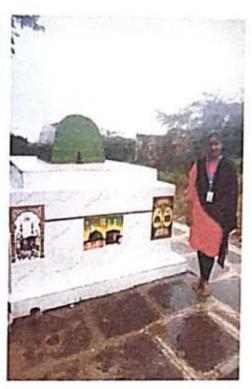
ಹಲಗಲಿಯ ಬೇಡರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪೂಜ್ಯ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡುತಿದ್ದರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ನಾವೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಹಾಗೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅವರು ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿವು ಆದರೆ ಆಯುಧಗಳನಲ್ಲ. ಎಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಮುಂದಾದರು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮುಧೋಳ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಶಸ್ತಾಸ್ತ್ರ ನೀಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳಿಯ ಜನರ ಹತ್ತಿರವೇ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸಿದ್ದೆ ಆದರೆ ಅವರು ಮೊದಲು ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಪರವಾನಿಗೆ(ಲೈಸನ್ಸ) ತೆಗಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಿತ್ತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಲೈಸನ್ಸ ತೆಗೆಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಮತ್ತು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕುವುದಾಗಿ ಸಾರಿದರು.ಈ ಶಾಸನವು ಸ್ಥಳಿಯ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಸಿತು.ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ಬಿಳಿಯರಿಗೆ ಇದು ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಹಲಗಳಿಯ ಬೇಡರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎಳಲು ಪ್ರೇರಣೆಯಾಯಿತು.ಅವರು ಬ್ರಿಟಿಷ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆದರದೆ ಯುದ್ದಕ್ಕೆ ಅನಿಯಾದರು.

^{ಬ್ಸಿ}ವ್ಜಿಪ್ಪಿ ಸಂಘದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ Page 44

" ಹಲಗಲಿ ಗ್ರಾಮಾಧ್ಯಯನ "

ಹಲಗಲಿಯ ಕರಿಯಪ್ಪ

ಹಲಗಲಿಯ ದರ್ಗಾ

ಹಲಗಲಿಯ ಕಣಿಬಸವಣ್ಣ

ಹಲಗಲಿಯ ಮಳಿಯಪ್ಪಸ್ತಾಮಿ

"ಜಮಖಂಡಿ ನಗರದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ"

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ರಾಹುಲ್ ರೂ. ಘಾಟಗೆ (U15IK21A0223) ಪರಮಾನಂದ ಸಿಗ್ಗಾಂಡಿ (U15IK21A0352) ಸಚೀನ ಕಾಗಿ (U15IK21A0239)

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಶ್ರೀಮತಿ.ಎಲ್.ಎಮ್.ಕಲ್ಯಾಣಿಶೆಟ್ಟಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಬಿ.ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ. ಸಂಘದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ 2023-24

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

ಜಮಖಂಡಿ ನಗರದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ರಾಹುಲ್
ರೂ. ಘಾಟಗೆ, ಪರಮಾನಂದ ಸಿಗ್ಗಾಂಡಿ, ಸಚೀನ ಕಾಗಿ ಇವರು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕ
ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಈ
ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ.ಎಲ್.ಎಮ್.ಕಲ್ಯಾಣಿಶೆಟ್ಟಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ :13/08/2024

ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

ಜಮಖಂಡಿ ನಗರದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ರಾಹುಲ್ ರೂ. ಘಾಟಗೆ, ಪರಮಾನಂದ ಸಿಗ್ಗಾಂಡಿ, ಸಚೀನ ಕಾಗಿ ಇವರು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮೂಲ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದುವರೆಗೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಾ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಕೆ. ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ

ಪ್ರೊ. ಎಮ್. ವ್ಹಿ. ಜಿಗಬಡ್ಡಿ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ: 13/08/2024

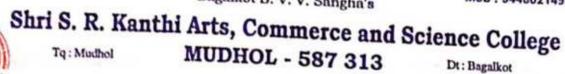
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

ನಾವು ರಾಹುಲ್ ರೂ. ಘಾಟಗೆ, ಪರಮಾನಂದ ಸಿಗ್ಗಾಂಡಿ, ಸಚೀನ ಕಾಗಿ ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಘೋಷಣೆಯೇನೆಂದರೆ, "ಜಮಖಂಡಿ ನಗರದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ.ಎಲ್.ಎಮ್.ಕಲ್ಯಾಣಿಶೆಟ್ಟಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವು ಮೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ರಾಹುಲ್ ರೂ.ಘಾಟಗೆ ಪರಮಾನಂದ ಸಿಗ್ಗಾಂಡಿ ಸಚೀನ ಕಾಗಿ

ದಿನಾಂಕ: 13/08/2024

Mob: 9448021498

Prof. M. V. Jigabaddi MCom,MPN

EXAMCENTRES: B.A.,B.Com.,B.Sc.-6229 B.C.A.-6240 M.A. (Eng.), M.Com.-9626

E-mail: sr_kanthi_mdl@yahoo.com Website: www.srkcollegemudhol.org

Ref. No. : SRKACSCM /

20 /20

Date:

NOC for Internship Programme

Subject: No Objection Certificate for Internship Programme.

UNSTANIA ON STANIA is a bonafide student.

It is certifiy that South in Name is a bonafide student.

Student UUCMS ID: UNSTANIA AO 352

COLLEGE.

UNSTANIA AO 352

The college has no objection for doing the Internship Programme at for the period from ______ to _____. It is also certified that her is not registred for any course requiring her attandance in the class during said period.

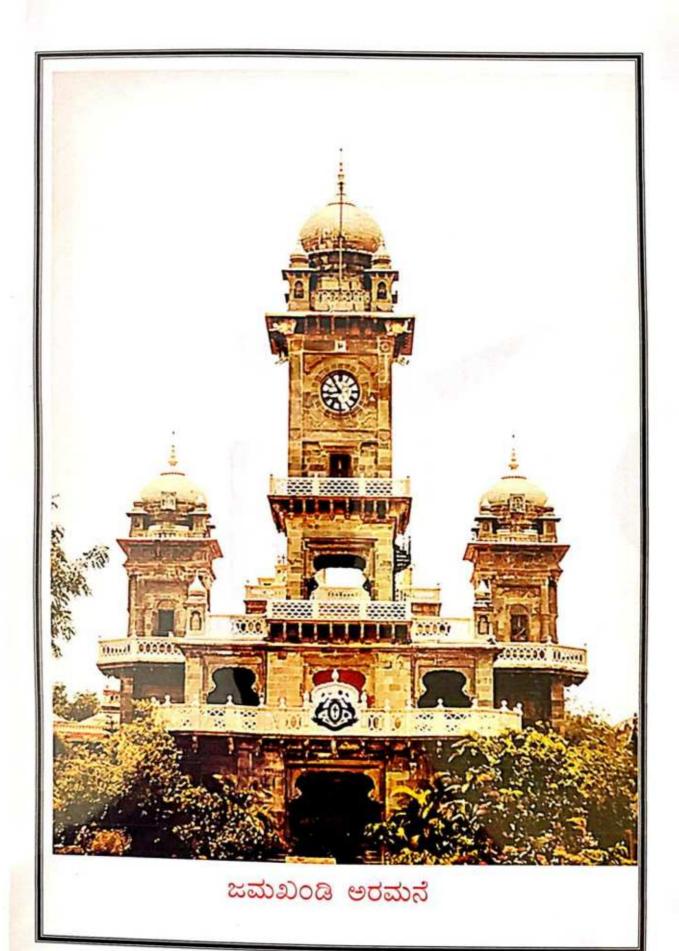
The conduct of the student as recorded by the college has been found good.

Principal
Shri S R Kanthi Arts, Commerce &
Science College, Mudhol

ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪತ್ರ

ಸಂಶೋಧನೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸ್ನಾತಕ ಕಿರು ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ ವಿಭಾಗದ ಶ್ರೀಮತಿ.ಎಲ್.ಎಮ್.ಕಲ್ಯಾಣಿಶೆಟ್ಟಿ ಗುರುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಲಿತ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಾಗ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಜಮಖಂಡಿ ನಗರದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಮ್ಮತಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅಧ್ಯಯನದ ಈ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ತಿದ್ದಿ ತಿಡಿ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೊಂದು ರೂಪ ನೀಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಪೂರಕ ನಮನಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅದರತ್ತ ಕಾರ್ಯನ್ಮೋಖವಾಗಿ ವಿಷಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತಹ ಮಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದಾಗೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಹುಡುಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸಿದಂತಹ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರಾದ ಶ್ರೀ ಚಿರಂಜೀವಿ ಗುರುಗಳಿಗು, ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಡಂಗಿ ಗುರುಗಳಿಗು ಹಾಗೂ ಎಂ.ಕೆ.ಹೂಗಾರ ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಾವು ಸದಾ ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೆವೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕುರಿತು ಗೊಂದಲ ಉಂಟಾದಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದಂತಹ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಡಾ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಗುರುಗಳಿಗು, ಹಾಗೂ

ಪರಿವಿಡಿ

ಅಧ್ಯಾಯ–1	ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ	1-5
	1.1 ಅಧ್ಯಯನ ಉದ್ದೇಶ:	
	1.2 ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:	16 1 + 60
	1.3 ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ:	
ಅಧ್ಯಾಯ–2	ಗ್ರಾಮದ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ	6
	2.1 ಸ್ಥಳ ನಾಮ:	1
ಅಧ್ಯಾಯ–3	ಭೌಗೋಳಿಕ ಅದ್ಯಯನ	7–11
	3.1 ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	
	3.2 ಜನಸಂಖ್ಯೆ	
	3.3 ವ್ಯವಸಾಯ:	
	3.4 ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳು	
ಅಧ್ಯಾಯ–4	ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	12-43
	4.1 ದೇವಾಲಯಗಳು	
	4.2 ಮಠಗಳು	
	4.3 ದರ್ಗಾ	
ಅಧ್ಯಾಯ–5	ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ	44-46
	5.1 ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	
	5.2 ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ	
	5.3 ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ	
	5.4 ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	
ಅಧ್ಯಾಯ–6	ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ	47-60
	6.1 ಹಬ್ಬಗಳು	
	6.2 සාತ್ರ	
	6.3 ಗ್ರಾಮದ ಆಟಗಳು	

ಅಧ್ಯಾಯ – ೧

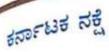
ಪ್ರಸ್ತಾವಣೆ ನ್

ಜಮಖಂಡಿ ನಗರವು ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿಂದೆಯೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮನೆತನವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಜಮಖಂಡಿಯ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹಲವಾರು ಅರಸು ಮನೆತನದವರು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳೆಂದರೆ ಮೌರ್ಯರು, ಶಾತವಾಹನರು, ಬಾದಾಮಿಯ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು, ಬಹುಮನಿ ಸುಲ್ತಾನರು, ಆದಿಲ್ಲಾಹಿಗಳು, ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದರು. ೧೭೯೯ರಲ್ಲಿ ಜಮಖಂಡಿ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪೇಶ್ವೆಯ ಜಹಗೀರದಾರರಾದ ಪಟವರ್ಧನ ಮನೆತನದವರು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿ ಜಮಖಂಡಿ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರು.

ಬ್ರಿಟಿಷ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ನೂರಾರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಜಮಖಂಡಿ ಸಂಸ್ಥಾನ ಒಂದಾಗಿತ್ತು. ಜಮಖಂಡಿ ಸಂಸ್ಥಾನವು ದಕ್ಷಿಣ ಮರಾಠಾ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು, ಭಾರತ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾದ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಸಂಸ್ಥಾನ ಎಂಬ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಜಮಖಂಡಿ ನಗರದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಎಳೆಂಟು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯವಾಹಿನಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣೆ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಾಳೆ. ನದಿಯ ಆಚೆ ದಡದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸೂರಪಾಲಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಕಾಶಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ.

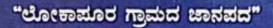
ಜಮಖಂಡಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಮಠ ಮಾನ್ಯಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಬದುಕು ಸಾಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಠ ಮಾನ್ಯಗಳ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ವೀರಶೈವ ಮಠಗಳು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಅನನ್ಯವಾದದು. ಮಠಗಳು ಸ್ಥಾವರಗಳಾಗದೆ ತಮ್ಮ ಜಂಗಮತ್ವದ ಅಭಿಜ್ಞೆಯಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ದಿಗೆ ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟಿ ನಿಂತ ಅನೇಕ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ಜಮಖಂಡಿಯ ಮುತ್ತಿನ ಕಂತಿ ಮಠ ಕೂಡಾ ಒಂದು ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಉಕ್ತರೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ೫೦೦ ಮತ್ತರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದತ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ವಿಷಯ ೧೧ ನೇಯ ಶತಮಾನದ "ಓಲೆ ಮಠದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಠವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ದಾಗಲಕೋಟ ಜಿಲ್ಲೆ

ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಳಗಾವಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಾದರಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊಳಬಸಪ್ಪ ಅಂತಾಪೂರ (U15IK21A0320) ಮುತ್ತುರಾಜ ಅಗಸದವರ (U15IK21A0125) ಆನಂದ ಬಲಾಮನ್ನಿ (U15IK21A0391)

> ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು ಡಾ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಕೆ. ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಬಿ.ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ. ಸಂಘದ ಶ್ರೀ'ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ 2023–24 Estd: 1982

Bagalkot B. V. V. Sangha's

Mob: 9448021498

Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College Dt: Bagalkot

Tq: Mudhol

MUDHOL - 587 313

EXAM CENTRES:

B.A., B.Com., B.Sc.-6229 B.C.A.-6240 M.A. (Eng.), M.Com.-9628

E-mail: sr_kanthi_mdl@yahoo.com Website: www.srkcollegemudhol.org

Prof. M. V. Jigabaddi M.Com.M.Phil Principal

Ref. No.: SRKACSCM /

20 /20

Date:

NOC for Internship Programme

Subject: No Objection Certificate for Internship Programme.

GARMA JAPAPADA LOKAPORA

It is certifiy that ANAND BALAMANST is a bonafide student. Student UUCMS ID: U15 I FOLK 1903 of Sixth Semester of B.A of this college.

The college has no objection for doing the Internship Programme at LOMAPORA GRAMA JANAPADA for the period from 25/4/24 to _____. It is also certified that her is not registred for any course requiring her attandance in the class during said period.

The conduct of the student as recorded by the college has been found good.

> Shri S R Kanthi Arts, Commerce & Science College, Mudhol

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

ನಾವು ಹೊಳಬಸಪ್ಪ ಅಂತಾಪೂರ, ಮುತ್ತುರಾಜ ಅಗಸದವರ, ಆನಂದ ಬಲಾಮನ್ಸಿ ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಘೋಷಣೆಯೇನೆಂದರೆ, 'ಲೋಕಾಪೂರ ಗ್ರಾಮದ ಜಾನಪದ' ಎಂಬ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಡಾ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಕೆ. ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವು ಮೂಲವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊಳಬಸಪ್ಪ ಅಂತಾಪೂರ್ಡಿ ಮುತ್ತುರಾಜ ಅಗಸದವರ ಹಿಳಿ ಆನಂದ ಬಲಾಮನ್ನಿ A.ಟ. Balanan;

ದಿನಾಂಕ:

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

'ಲೋಕಾಸೂರ ಗ್ರಾಮದ ಜಾನಪದ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಹೊಳಬಸಪ್ಪ ಅಂತಾಸೂರ, ಮುತ್ತುರಾಜ ಅಗಸದವರ, ಆನಂದ ಬಲಾಮನ್ಸಿ ಇವರು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

(800000)\\

ಡಾ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಕೆ.

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ :

ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

'ಲೋಕಾಪೂರ ಗ್ರಾಮದ ಜಾನಪದ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಹೊಳಬಸಪ್ಪ ಅಂತಾಪೂರ, ಮುತ್ತುರಾಜ ಅಗಸದವರ, ಆನಂದ ಬಲಾಮನ್ನಿ ಇವರು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮೂಲ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದುವರೆಗೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

Samo

ಡಾ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಕೆ. ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ಪ್ರೊ ಎಮ್. ವ್ಹಿ. ಜಿಗಬಡ್ಡಿ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ :

ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪತ್ರ

ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸ್ನಾತಕ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾದ ಡಾ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಕೆ. ಗುರುಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಲಿತ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಾಗ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು 'ಲೋಕಾಪೂರ ಗ್ರಾಮದ ಜಾನಪದ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಮ್ಮತಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ತಿದ್ದಿ ತಿಡಿ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೊಂದು ರೂಪ ನೀಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಪೂರಕ ನಮನಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅದರತ್ತ ಕಾರ್ಯನ್ಮೋಖವಾಗಿ ವಿಷಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತಹ ಮಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದಾಗೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಹುಡುಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸಿದಂತಹ ಮುಖ್ಯ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರಾದ ಶ್ರೀ ಚಿರಂಜೀವಿ ಗುರುಗಳಿಗು, ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಡಂಗಿ ಗುರುಗಳಿಗು ಹಾಗೂ ಎಂ.ಕೆ.ಹೂಗಾರ ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಾವು ಸದಾ ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದವೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಿರು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕುರಿತು ಗೊಂದಲ ಉಂಟಾದಾಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದಂತಹ ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಡಾ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಗುರುಗಳಿಗು, ಗುರುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ

ಪರಿವಿಡಿ

ಅಧ್ಯಾಯ–1	ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ	1-5
	1.1 ಅಧ್ಯಯನ ಉದ್ದೇಶ:	
	1.2 ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:	
*	1.3 ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ:	
ಅಧ್ಯಾಯ–2	ಗ್ರಾಮದ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ	6
	2.1 ಸ್ಥಳ ನಾಮ:	100
ಅಧ್ಯಾಯ–3	ಭೌಗೋಳಿಕ ಅದ್ಯಯನ	7–13
	3.1 ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	
	3.2 ಜನಸಂಖ್ಯೆ	
	3.3 ವ್ಯವಸಾಯ:	-
	3.4 ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳು	
ಅಧ್ಯಾಯ–4	ಲೋಕಾಪೂರ ಗ್ರಾಮ ಜಾನಪದ	14-30
	4.1 ಗಾದೆಗಳು	
	4.2 ಒಗಟುಗಳು	
· (gr	4.3 ಒಡುಮಗಳು	
	4.4 ಕಥೆಗಳು	
	4.5 ನೃತ್ಯಗಳು	1
	4.6 ಹಾಡುಗಳು/ಪದಗಳು	1
ಅಧ್ಯಾಯ–5	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತ	31-43
ಅಧ್ಯಾಯ–6	ಉಪಸಂಹಾರ	44-50
	ನಕ್ಷೆಗಳು	
	ಭಾಯಾಚಿ <i>ತ್ರಗಳು</i>	
	ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು	

ಅಧ್ಯಾಯ–1

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ

ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾನವನಿಗೆ ಅನುಭವ, ಭಾವನೆ, ಆಲೋಚನೆ, ಜ್ಞಾನ್, ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶಾಲಗೊಂಡಂತಲ್ಲ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಭಾಷೆ ಕೂಡ ಬೆಳೆಯಿತು ಮತ್ತು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸ ಪದಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಳೆಯ ಪದಗಳು ನವೀಕರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮಾನವನು ಗಡ್ಡೆ ಗೆಣಸು, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲ, ಹಸಿ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿಂದು ಮೃಗಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಬೆಳೆದು ಗುಡಿಸಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ವಾಸಿಸಲು ತೊಡಗಿದಾಗ, ಅವನ ಜೀವನ ಧೋರಣೆಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬದಲಾದ ಜೀವನದ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಾಗರಿಕತೆಯೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಾಗರಿಕತೆ ಸುಂದರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ-ಭಾವ, ಕಲ್ಪನೆ, ಆಲೋಚನೆ, ಊಹೆ, ತರ್ಕ ಮೊದಲಾದ ಅವನ ಅಂತರಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ವಿಶ್ವ ಚೈತನ್ಯದ ಪ್ರತೀಕಗಳನ್ನುವಂತೆ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮಾನವ ಜೀತನದ ಸ್ವಾರಸ್ಯದಂತಿರುವ ಶಾಂತಿ ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಕಾಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಪದವನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನಲ್ಲಿ "ಕಲ್ಟರ್" ಎಂದು ಹೆಸರು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆ ಪದ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅಂತಶ್ವೇತನ ವಿಕಾಸಕ್ರಮ ಮನುಷ್ಯನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು.

ಬಹುತೇಕ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ತಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧನ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ . ಆದರೆ ಕಳೆದ ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ದಶಕ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡುವ ಮತ್ತು ಪುನರ್ ರಚಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಚರಿತ್ರೆಯ ರಚನೆ ಅಥವಾ ಬರವಣಿಗೆ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಚರಿತ್ರೆ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಕತೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದತ್ತ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹರಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಅಂದರೆ ಒಂದು ದೇಶದ ನಾಡಿನ ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕವಾದ ಗ್ರಾಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಜೀವ ನದಿಗಳಾಗಿರುವ ಕಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತ

ಮುಧೋಳ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ

(೨೦೨೩-೨೦೨೪)

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಕುಮಾರ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಕುಲಾಯಿ (U15IK21A0022) ಕುಮಾರ. ವಿಜಯ ವಿಭೂತಿ(U15IK21A0060) ಕುಮಾರ. ವಿಠ್ಠಲ ಗೋಳಬಾವಿ(U15IK21A0141)

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು
ಡಾ.ರವೀಂದ್ರ ಕತ್ತಿ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ತ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,
ಮುಧೋಳ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

"ಮುಧೋಳ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರುಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಕುಮಾರ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಕುಲಾಯಿ, ಕುಮಾರ. ವಿಜಯ ವಿಭೂತಿ, ಕುಮಾರ. ವಿಠ್ಠಲ ಗೋಳಬಾವಿ ಡಾ. ರವೀಂದ್ರ ಕತ್ತಿ ಇವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ .ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ 2023–2024ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರುಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರುಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಕುಮಾರ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಕುಲಾಯಿ (U15IK21A0022) ಕುಮಾರ. ವಿಜಯ ವಿಭೂತಿ(U15IK21A0060) ಕುಮಾರ. ವಿಠೃಲ ಗೋಳಬಾವಿ(U15IK21A0141)

ಸ್ಥಳ: ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ:

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ,ಮುಧೋಳ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರ ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

ಕುಮಾರ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಕುಲಾಯಿ, ಕುಮಾರ. ವಿಜಯ ವಿಭೂತಿ, ಕುಮಾರ. ವಿಠೃಲ ಗೋಳಬಾವಿ ಇವರು "ಮುಧೋಳ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ" ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಕಿರುಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ 2023–2024ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಿರುಪ್ರಬಂಧವು ಈ ಮೊದಲು ಇವರು ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಈ ಕಿರುಪ್ರಬಂಧದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗವು ಈ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಥಳ: ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ:

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು

ಡಾ. ರವೀಂದ್ರ ಕತ್ತಿ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್.ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ

ಘೋಷಣಾ ಪತ್ರ

'ಮುಧೋಳ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಕುಮಾರ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಕುಲಾಯಿ, ಕುಮಾರ. ವಿಜಯ ವಿಭೂತಿ, ಕುಮಾರ. ವಿಠೃಲ ಗೋಳಬಾವಿ ಇವರು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಆಂಶಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಮೂಲ ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದುವರೆಗೆ ಇಡಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಡಾ. ಪ್ರಹ್ಲಾದ. ಕೆ

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ಕೆಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮುಧೋಳ

ಪ್ರೊ ಎಮ್.ವ್ಹಿ. ಜಿಗಬಡ್ಡಿ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್ಕಂಠಿ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ

ಸ್ಥಳ: ಮುಧೋಳ

ದಿನಾಂಕ:

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಸಂಶೋಧನೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸ್ನಾತಕಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ 'ಡಾ.ರವೀಂದ್ರಕತ್ತಿ ಅವರನ್ನು ಸಲಹೆಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಕೊಂಡಾಗ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿ, 'ಮುಧೋಳ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ.ಅವರಿಗೆ ನನ್ನಅನಂತ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ಅಧ್ಯಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಮುಧೋಳ ನಗರದ 'ಜನರು ಸಹಕರಿಸಿ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.ಅವರಿಗೂ ಈ ಮೂಲಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಲಹೆ–ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅಧ್ಯಯಕ್ಕೆ ಇಂಬು ನೀಡಿದಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಮತ್ತುಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರನ್ನೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿದು ನಮ್ಮ ಅಡತಡೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸತ್ತಾ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರುವ ತಂದೆ-ತಾಯಿ-ಇವರನ್ನು ಹೃದಯದಿಂದ ಸ್ಥರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಿರು ಪ್ರಬಂಧದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಸಹಕರಿಸಿದ ಗಣೇಶ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಇವರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದ ಎಲ್ಲ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಕುಮಾರ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಕುಲಾಯಿ (U15IK21A0022) ಕುಮಾರ. ವಿಜಯ ವಿಭೂತಿ (U15IK21A0060) ಕುಮಾರ. ವಿಠೃಲ ಗೋಳಬಾವಿ (U15IK21A0141)

"ಮುಧೋಳ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ"

ಪರಿವಿಡಿ

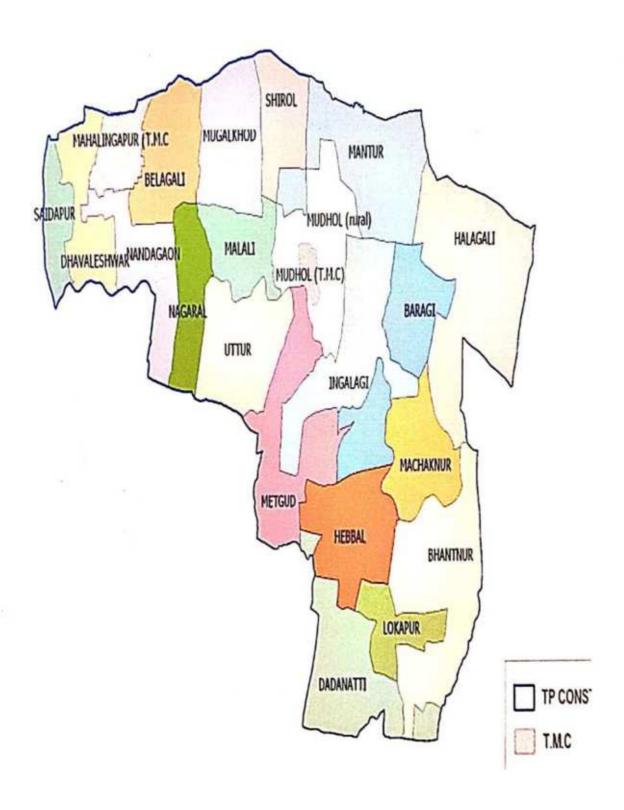
ಅಧ್ಯಾಯ−1	4
ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ	4
ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ:	6
೨ಧ್ಯಯನದ ಸಮೀಕ್ಷೆ	6
೨ಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನ:	8
೨ಧ್ಯಯನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:	8
೨ಧ್ಯಯನದ ಸ್ವರೂಪ:	9
ಅಧ್ಯಾಯ –೨	11
ಗ್ರಾಮದ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ	11
೨. ೧. ಸ್ಥಳನಾಮ: ಮುಧೋಳ-ಪದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ:	11
ಅಧ್ಯಾಯ–3	15
ಮುಧೋಳ ನಗರದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಧ್ಯಯನ	
3.0 ಮುಧೋಳ ನಗರದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳು:	16
3.1 విస్త్రೀರ್ಣ:	17
ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಲಕ್ಷಣ:	17
ನದಿಗಳು:	17
ಹವಾಗುಣ:	18
ಜನವರ್ಗ:	
ಭೂಪ್ರಕಾರಗಳು:	
ಒಕ್ಕಲುತನ:	
ಧನಕರುಗಳು :	
ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು:	
೩.3 ಜನಸಂಖ್ಯೆ	20

ಅಧ್ಯಾಯ–1

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ

ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ತೊಟ್ಟಿಲವೆಂದು ಕರೆಯಿಸೊಕೊಳ್ಳುವ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಲೆಗಳಿಗೇನು ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ಕಲೆ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ತೊಟ್ಟಿಲುಗಳೆಂದು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿರುವ ಕೋಟೆಯ ನಾಡಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ.ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ರಾಜಮನೆತನಗಳು ತಾವು ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಧಾರ್ಮಿಕ ಉತ್ತಮರು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನೇಕ ಮೋಷಕರು ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ದಾನದತ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗುವಂತಹ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮುಧೋಳ ನಾಡನ್ನು ಆಳಿದ ರಾಜರು ಹೋರತಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಧೋಳ ಮಣ್ಣನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏನೋ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆ.ಅಂತಹ ನಾಡು ಭಾರತದಲ್ಲಿದೆ.ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಬೆರೆಯಿಸುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದವರು ಮೌರ್ಯರ ದೊರೆ ಅಶೋಕ. ಅಶೋಕನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೂ ಕೂಡಾ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತನೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 3000 ರಲ್ಲಿ ಹರಪ್ಪ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಬಂದ ದೊರೆಗಳ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿದರು.ಅದರಲ್ಲೋ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಶಾತವಾಹನರು ಕಲೆ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಕ್ಕೆ ಇತ್ತ ಪೋಷಣೆ ಅಪಾರವಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಇಲ್ಲಿನ ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಅತೀ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಗತವೈಭವವನ್ನು ಸಾರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮುಧೋಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಯು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ವಿಸ್ತಾರ, ಭೌಗೋಳಿಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.ಇಲ್ಲಿಯ ಜನವರ್ಗ, ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೊಡಗೆಗಳು, ಈ ನಾಡಿನ ಹಿರಿಮೆ-ಗರಿಮೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ.ನಾಡು ಮುದುವೊಳಲು ತನ್ನ ಒಡಲಲ್ಲಿ ನದಿಗಳು ಸಹ ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಘಟಪ್ರಭೆಯ ಹರಿಯುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕವು ಅನೇಕ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಜೀವ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಹವಾಗುಣ ವಿಶೇಷವೆನಿಸಿದೆ.

ಅನುಬಂಧ-5 ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ನಕಾಶೆ

"ಮುಧೋಳ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ"

ಅಧ್ಯಾಯ-7

ಸಮಾರೋಪ

ಪಾಗಲಕೋಟ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಧೋಳ ತಾಲೂಕಿನ ಪರಿಸರವು ಚಾರಿತ್ರಿಕತೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸದೊಂದಿಗೆ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರವು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಾನವನು ವಾಸಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳವಾಗಿದ್ದು ಮಾನವನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿವಿಧ ಘಟ್ಟಗಳು ಬೆಳೆದು ಬರಲು ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ಧರ್ಮ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಅರಸು ಮನೆತನಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಸ್ಥಾರಕಗಳು ಶಿಥಿಲಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಬಾಗಲಕೋಟ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಳವಾಗಿರುವ ಮುಧೋಳದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸ್ಥಾರಕಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ಯೋಚನೆಯಿಲ್ಲವೆನ್ನುವಂತಹ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದೆ.

ಮುಧೋಳದ ಘಟಪ್ರಭಾ ನದಿಯಕೊಳ್ಳದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಳೇ ಶಿಲಾಯುಗದ ನೆಲೆಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ.ಇಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತು ವಿವರಣೆ ದೊರೆಯಬಹುದು.ಕೇವಲ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ನೆಲೆಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಶಿಲಾಯುಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರುಹುಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗಬಹುದು.

ಈ ನಾಡಿನ ರಾಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರೆಯು ಕುತೂಕಲಕಾರಿಯಾಗಿ ದೊರೆತಿದ್ದೆಕ್ಕಿತ. 9ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು ಮೊದಲಿಗೆ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು, ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ಸವದತ್ತಿಯ ರಟ್ಟರು, ಕಲಚೂರಿಗಳು, ವಿಜಯಮರದ ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿಗಳು, ಮುಧೋಳದ ಘೋರ್ಪಡೆ ರಾಜಮನೆತನದವರು ಹೀಗೆ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನಾಳಿದ ಪ್ರಮುಖ ಅರಸು ಮನೆತನಗಳು ಈ ನಾಡನ್ನಾಳಿವೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಕೈಗೊಂಡು ಮರಾತತ್ವ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಲೆಹಾಕಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಸ್ತು ನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಧೋಳದ ಪರಿಸರದ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸದ ವಿವಿಧ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಬೆಳಕನ್ನು ಚಲ್ಲಬಹುದು. ವಿವಿಧ ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಭಾಗದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ.

SGRAS

1997

2009

Com

Shri P. B.

Dr. St. B

Dr. L. N

Smt.

Dt

ANCE -2

B.V.V. Sangha's

SHRI S. R. KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE, MUDHOL –587313

"A STUDY ON CASHLESS TRANSACTION ON PROFITABILITY OF THE KVG BANK, MUDHOL"

SUBMITTED TO
RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI

SUBMITTED BY
Miss. PREMA MALALI
M.COM – IVth SEMESTER
REGISTER NO: P15IK22C012001

InternalGuide Prof. K. K. Kittur Principal Prof. M. V. Jigabaddi

P. G. DEPARTMENT OF COMMERCE 2023-2024 Estd: 1982

Bagalkot B. V. V. Sangha's

Mob: 9448021498

Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College

MUDHOL - 587 313

Dt: Bagalkot

EXAM CENTRES : B.A.,B.Com.,B.Sc.-6229 B.C.A.-6240

M.A. (Eng.), M.Com.-9626

Prof. M. V. Jigabaddi M.Com.M.Phil

Principal

E-mail: sr_kanthi_mdl@yahoo.com Website: www.srkcollegemudhol.org

Ref. No. : SRKACSCM /679-12024 / 2025

Date: 3-10-2024

CERTIFICATE OF APPROVAL

This is to certify that project on "A study on Cashless Transaction on Profitability of the KVG Bank, Mudhol" is being submitted by Prema Malali a student of M.Com Final year (Reg. No: - P15IK22C012001) has satisfactorily completed her project work for fulfillment of M. Com degree by Rani Channamma University, Belgavi.

Internal Guidance

Dr. D. R. Bhutada H. O. D

Principal Principal,

B.V.V.S's. Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce & Science College, MUDHOL.

DECLARATION

I PREMA MALALI, here bydeclare that the Project report entitled.

A STUDY ON "CASHLESSS TRANSACTION ON PROFITABILITY OF THE KVG BANK" MUDHOL. With The reference to "KARNATAKA VIKAS GRAMIN BANK, MUDHOL" prepared by me under the guidance of Prof. Kumar Kittur faculty of M.Com Department, Shri, S.R. Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol, and external assistance by Mr.B. I. PATIL Asst. Manager, Karnataka Vikas Gramin Bank, Mudhol.

I also declare that this Project work is towards the partial fulfillment of the University Regulations for the award of degree of Master of Commerce by Rani Channamma University, Belagavi.

I further declare that this Project is based on the original study undertaken by me and has not been submitted for the award of any degree/diploma from any other University /Institution.

Place: Mudhol

Date: 24-10-2024

Rodali Miss. Prema malali **ACKNOWLEDGEMENTS**

I wish to express my sincere thanks to our respected Principal, Prof. M.V.Jigabaddi and

deep sense of gratitude to Dr D.R.Bhutada Sir, Head Of the M.Com Department,

B.V.V.Sangha's Shri S.R. Kanthi Arts, Commerce and Science College, Mudhol for their kind

support and encouragement in completion of the Project.

I would like to thank external guide Mr. B. I. PATIL Asst. Manager, Karnataka Vikas

Gramin Bank, Mudhol who gave me golden opportunity to do Project at your esteemed

organization, which helped me to learn various concepts and also thank Internal guide prof

Kumar Kittur Department of M.Com, B.V.V. Sangha"s Shri S.R.Kanthi Arts, Commerce

and Science College, Mudhol for constant support throughout the Project.

Finally, I express my sincere thanks to my parents, friends and all the staff of M.Com

department of College for their valuable suggestions in completing this Project Report.

Net Interest Margar

Place: Mudhol

Date:

Miss.Prema Malali

Reg No: P15IK22C012001

INDEX

TITLE		
Chapter - 01	PAGE NO.	
 Introduction To Study Statement of Problem Objectives of the Study Significance of the Study Scope of the Study Research Methodology Limitation of Study 	01-04	
Chapter – 02 Cashless Transaction Benefits of Cashless Transactions Mode of Cashless Transaction Factors Effecting the Profitability of Bank ✓ Net Interest Margin ✓ Loan ✓ Non PerformingAssets ✓ Return on Equity ✓ Return on Assets	05-29	
 Chapter – 03 History of the Organization KVG Bank Information Organisational Structure Awards won by the Bank Product and Service Profile Steps Taken by KVG Bank to Promote Cashless Transactions 	30-37	

Chapter - 04 ∴ Data Analysis ∴ Charts ∴ Interpretation		38-47
Chapter - 05 ❖ Findings ❖ Suggestions		48-50
❖ Conclusion	A PARTY	1126 - 006
Bibliography		
Annexure		

CHAPTER - 01

INTRODUCTION ABOUT THE STUDY

ASTUDY ON CASHLESS TRANSACTION ON PROFITABILITY OF THE KVG BANK MUDHOL

CONCLUSION:

Cashless services helps in improving the relationship between the bankers and its customers. The bankers expressed the confidence that such bonds would bring improvement in the overall performance of the bank. In the present study we come to know that KVG Bank provide different types of cashless services to its customers and by analyzing the respondents we conclude that respondents are satisfied with the services of the bank, because of its security issues and Fees charged on cashless services and lack of knowledge of customers of both Rural and urban areas. And still customers put faith on the Cash transaction and not on cashless services because of Internet connectivity, and Hackers activities over internet.

After Demonetization Cashless transactions came into the Picture that's the reason many of customers using cashless services below 1 year.

Banks introduces many forms of cashless service and promotes cashless services by visiting Villages and taking feedback from them and educates them in cashless services. Banks have undertaken many awareness programs towards cashless Economy.

Forth coming days Cashless transaction plays prominent role in the profit of the bank,

But bank in India lagging behind in giving adequate infrastructure for making cashless transactions in different villages and urban areas.

Finally we conclude that KVG Bank should make more and more effort to attract and retain its customers and it's also create awareness about benefits of cashless transaction in the mind of customers and provide adequate infrastructure to implement it Bank also makes efforts to providing good quality of services more and more. So this is the brief study about that "Impact of Cashless Transaction on the Profitability of the kvg bank.

Dissertation Submitted to Shri S.R.Kanthi Arts, Commerce and Science College, Mudhol in Partial Fulfilment of the Requirements of the

Award of the degree of

BACHELOR OF SCIENCE

A PROJECT REPORT ON "WINE TECHNOLOGY"

Submitted by

B.sc.VIth Sem 2023-24

SI.NO	Name Of The Student	Reg.No
1	Mr.Shivanand C Banavi	U15IK21S0082
2	Miss. Bhagyashree S Sarkar	U15IK21S0047
3	Miss. Ankita J Kathe	U15IK21S0008
4	Miss. Ashwini R Harijan	U15IK21S0034

Guided By

Prof. S B Byali

UG Department of Chemistry

Shri.S.R.Kanthi College, Mudhol

Dissertation Submitted to Shri S.R.Kanthi Arts, Commerce and Science College, Mudhol in Partial Fulfilment of the Requirements of the

Award of the degree of

BACHELOR OF SCIENCE

A PROJECT REPORT ON "WINE TECHNOLOGY"

Submitted by

B.sc.VIth Sem 2023-24

SI.NO	Name Of The Student	Reg.No
1	Mr.Hanamanthagouda Alli	U15IK21S0074
2	Miss. Harsha Suryavanshi	U15IK21S0076
3	Miss. Bhagyashree Hatti	U15IK21S0167
4	MR. Avinash Navi	U15IK21S0044
5	Miss. Shreya Badiger	U15IK21S0126

Guided By

Prof. R B Goudar

UG Department of Chemistry

Shri.S.R.Kanthi College, Mudhol

CERTIFICATE

This is to certify that the project entitled "A PROJECT REPORT ON "WINE TECHNOLOGY" carried out by . Mr Hanamanthagouda Alli , Harsha suryavanshi, Bhagyashree Hatti, Avinash Navi, Shreya Badiger with the Reg.Number. U15IK21S0074, U15IK21S0076, U15IK21S0167, U15IK21S0044, U15IK21S0126 has satisfactorily completed the project work for the partial fulfilment of B.Sc. course in Chemistry by Rani Channamma University, Belagavi for the academic year 2023-24.

Project Guide

Prof.R B Goudar

Shri S.R.Kanthi College Mudhol

Co-ordinator Prof.G.P.Kotur

Shri S.R.Kanthi College Mudhol

H.O.D

Prof. S M Sangannavar

Shri S.R.Kanthi College Mudhol

Prof.M.V Jigabaddi

Shri S.R.Kanthi College Mudhol

Examiners:

2)-

DECLARATION

We hereby declare that the project entitled "A PROJECT REPORT ON "WINE TECHNOLOGY", which is being submitted to the B.sc Department of Chemistry, Shri S.R.Kanthi College, Mudhol affiliated to the Rani Channamma University, Belagavi in Partial fulfilment of the requirement for the award of B.Sc. in Chemistry. We have carried out the project work under the guidance of Prof.R B Goudar Assistant professor, B.sc Department of Chemistry, Shri S.R.Kanthi College, Mudhol.

Mr. Hanamanthagouda Alli Miss. Harsha Suryavanshi Miss. Bhagyashree Hatti Mr. Avinash navi Miss. Shreya Badiger

B.sc Department of Chemistry Shri S.R.Kanthi College Mudhol

ACKNOWLEDGMENT

First, we would like to thank to our beloved parents and God by the grace of whom we reached the stage of completion of our B.Sc. Chemistry

We express our sincere gratitude to our Shri S.R.Kanthi College, Mudhol, and our beloved principal Prof: M.V.Jigabaddi for constantly inspiring us in all endeavours and his valuable suggestions. We would like to thank Mr. S M Sangannavar, H.O.D, Department of Chemistry. Shri S.R.Kanthi College, Mudhol.

We would like to record our sincere thanks to all non-teaching staff of B.sc. Department Chemistry. We wish to express our sincere thanks to our beloved family members. We also record our sincere thanks to the librarian of Shri S.R.Kanthi College, Mudhol.

Lastly, we wish to thank our dearest friends with whom we shared our memorable moments during at the time of dissertation work.

THANK YOU

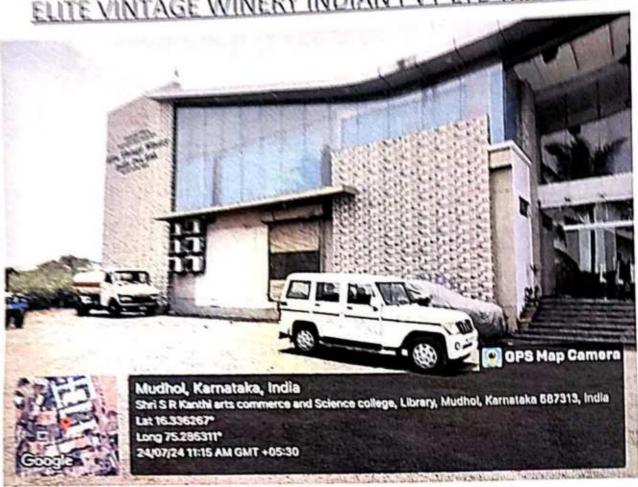
INDEX

	1. PHOTOS OF	WINE INDUSTRY		02-03
	2.INTRODUCTION OF WINE			04-06
	3.TYPES OF WINE			07-08
	4.HEALTH BEN	IEFITS OF WINE		10-11
	5.STEPS OF W	INE PRODUCTION		12-42
*	i.	HARVESTING		
	ii.	STEMMING		
	iii.	CRUSHING		
	iv.	FERMENTATION		
	v.	DRAINING		
	vi.	PRESSING		
	vii.	MIXING		
Serve	viii.	CLARIFICATION		
	ix.	PURIFICATION		
College	x.	AGING		
	xi.	BOTTLING		
6.MACHINERY PHOTOGRAPHS 41-				41-42

7. CONCLUSION

43

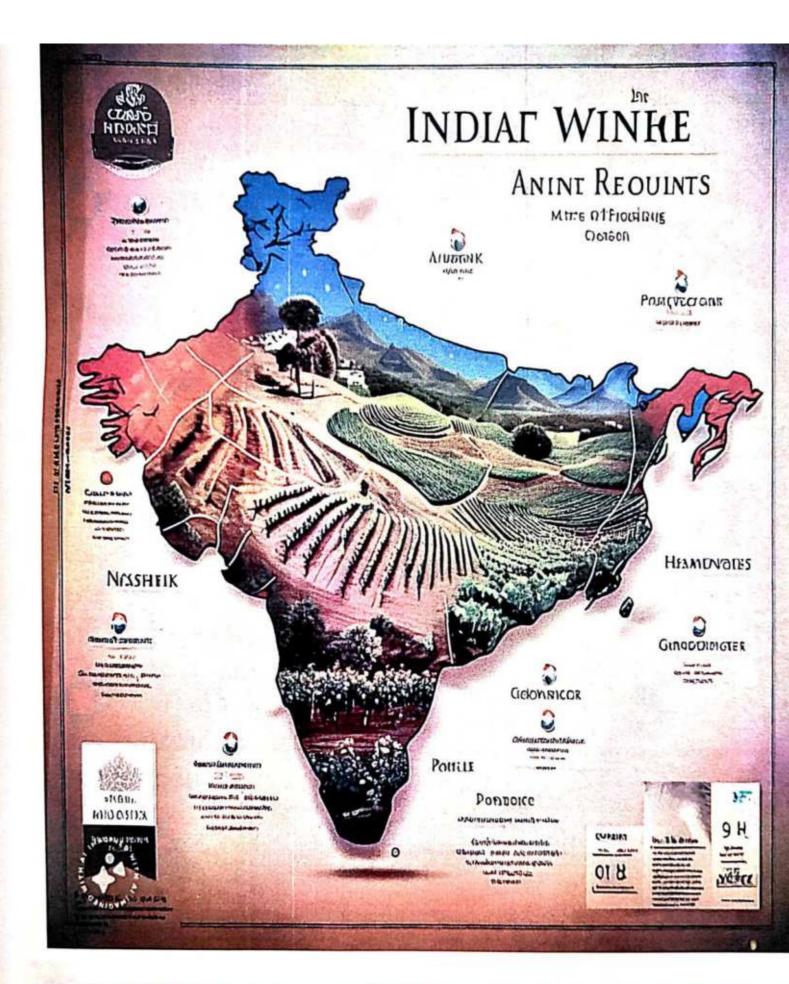
ELITE VINTAGE WINERY INDIAN PVT LTD MALAPUR

INTRODUCTION OF WINE

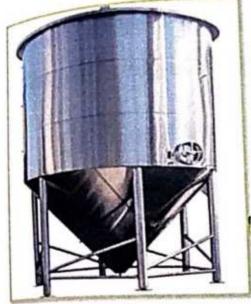
- Wine is an alcoholic beverage made from fermented grapes or other fruits.
- The fermentation process occurs when yeast consumes the sugars in the fruit and converts them into alcohol and carbon dioxide
- Wine has been produced for thousands of years, with evidence of ancient wine production dating back to 6000 BC in regions like present-day Georgia and Iran.
- Wine is an alcoholic beverage made from fermented grapes or other fruits. The history of wine dates back to ancient civilizations, with evidence of winemaking found in Egypt, Greece, and Rome.
- Definition: Wine is a fermented beverage made from grapes or other fruits.
- History: Winemaking dates back to ancient civilizations (Egypt, Greece, Rome).

DIFFERENT TYPES OF WINE IMAGES

Machinery Photographs

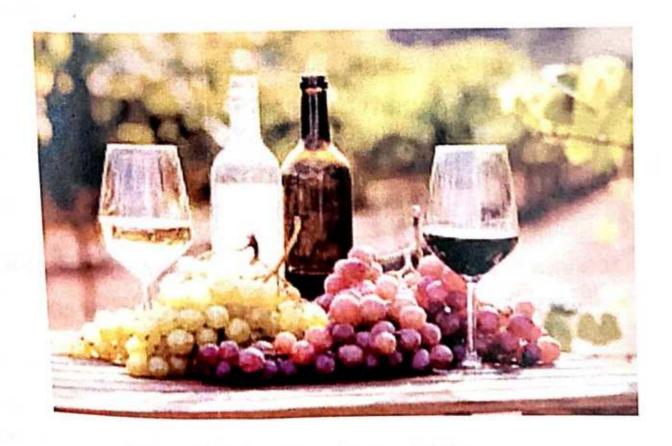
Fermentation Tank

Buffer Tank

www.entrepreneurindia.co

Conclusion for wine technology

Wine technology encompasses various processes and innovations that enhance the production, quality, and enjoyment of wine. From vineyard management to bottling, technology plays a crucial role in:

- 1. Improving efficiency: Streamlining processes, reducing labor costs, and increasing productivity.
- 2. Enhancing quality: Monitoring and controlling factors like temperature, pH, and sugar levels to produce high-quality grapes and wine.
- Innovating winemaking: Introducing new techniques, equipment, and materials to create unique wine styles and flavors.
- Precision viticulture: Leveraging data analytics, sensors, and drones to optimize vineyard management.
- Artificial intelligence: Applying AI to predict wine quality, detect flaws, and personalize recommendations.
- Sustainable packaging: Developing eco-friendly packaging solutions to reduce waste and carbon footprint.

As wine technology continues to evolve, it will likely transform the industry, benefiting winemakers, consumers, and the environment. Cheers to innovation!

THANK YOU

B. V. V. SANGHA'S

SHRI S. R. KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE, MUDHOL <u>DEPARTMENT OF PHYSICS</u>

B.Sc. VI SEM PROJECT LIST OF 2023-24

SL. NO.	REGISTER NUMBER	NAME OF STUDENT	PROJECT NAME
1	U15IK21S0027	MALA HANCHINAL	SOLAR THERMAL HEATER
2	U15IK21S0137	SUJATA KOMAR	SOLAR THERMAL HEATER
3	U15IK21S0125	SHEETAL BHUTNAL	SOLAR THERMAL HEATER
4	U15IK21S0006	AISHWARYA MARNUR	SOLAR THERMAL HEATER
5	U15IK21S0141	SWATHI BHOVI	MAKING OF
			GALVANOMETER
6	U15IK21S0122	SHIVKUMAR METRI	MAKING OF
			GALVANOMETER
7	U15IK21S0134	SUDEEP PUJARI	MAKING OF
			GALVANOMETER
8	U15IK21S0043	RAMKRISHNA KAREHONNA	HYDROELECTRIC ENERGY
9	U15IK21S0133	SUDEEP DAVANADERI	HYDROELECTRIC ENERGY
10	U15IK21S0053	CHANDRASHEKHAR	HYDROELECTRIC ENERGY
		NARAYANKAR	
11	U15IK21S0011	APPU HAGALGAR	LCR CIRCUIT WORKING
12	U15IK21S0138	SUNIL KERI	LCR CIRCUIT WORKING
13	U15IK21S0119	YASEEN SHEIK	LCR CIRCUIT WORKING
14	U15IK21S0061	GOURI TOTAD	MRI
15	U15IK21S0031	ASHWINI HUGAR	MRI
16	U15IK21S0059	GEETA IMMADE	MRI
17	U15IK21S0090	KAVYA GANIGER	MRI
18	U15IK21S0057	DIVYA SATTIGERI	PROPERTIES OF
			RADIOACTIVE ISOTOPES
19	U15IK21S0041	RAKSHITA HUGAR	PROPERTIES OF
			RADIOACTIVE ISOTOPES
20	U15IK21S0107	KUMARI RAMGOND	PROPERTIES OF
			RADIOACTIVE ISOTOPES
21	U15IK21S0024	LAXMI HIREMATH	PROPERTIES OF
			RADIOACTIVE ISOTOPES

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI B.V.V.SANGHA'S

Shri. S.R.Kanthi Arts, Commerce and Science College

Mudhol-587313

A PROJECT REPORT ON

A CASE STUDY ON: "PROPERTIES OF RADIOACTIVE ISOTOPES

Submitted in partial fulfilling of requirements for

The award of the degree of

BACHELOR OF SCIENCE (DEPARTMENT OF PHYSICS)

Of Rani channamma university,belagavi.

Under the guidance of

Prof. ANIL LAMANI.

SUBMITTED BY

MISS. DIVYA SATTIGERI MISS. RAKSHITA UGAR MISS. KUMARI RAMAGOND MISS. LAXMI HIREMATH

Reg.No: U15IK21S0057 Reg.No: U15IK21S0041 Reg.No: U15IK21S0107 Reg No: U15IK21S0024

B.V.V SANGHA'S

SHRI S.R.KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLENGE, MUDHOL

DEPARTMENT OF Physics

CERTIFICATE

This is to certify that the project entitled "properties of Radioactive isotopes" carried out by Miss. Divya. Sattiger, Rakshita .Ugar, Kumari. Ramagond, Laxmi Hiremath has satisfactorily completed the project work for the partial fulfilment of B.Sc. course in Physics by Rani Channamma University, Belagavi for the academic year 2023-2024.

Prof.A.V.Pattar

Internal Gui

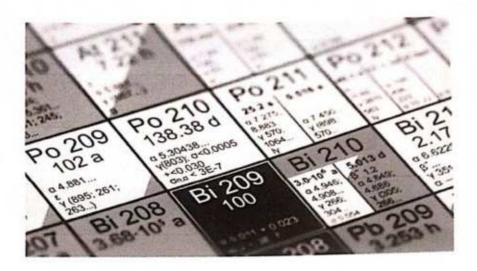
Prof. M.V.Jigabaddi

External Guide

Properties of Radioactive Isotopes: An Overview

KEY POINTS

- Radioactive decay occurs when a radioactive atom gives off radiation in the form of energy or particles.
- Radioactive atoms give off radiation to become more stable.
- There are four types of radiation given off by radioactive atoms.

Overview

Radioactive decay is the process in which a radioactive atom spontaneously gives off radiation. This radiation is given off in the form of energy or particles to reach a more stable state.

It is important to distinguish between radioactive material and the radiation it gives off.

Radioactive decay chains

Some radionuclides go through a series of transformations before they reach a stable state. For example, <u>uranium-238</u> ultimately transforms into a stable atom of lead. But in the process, several types of radioactive atoms are generated. This is called a decay chain. When uranium-238 decays, it produces several isotopes of:

- Thorium
- Radium
- Radon
- Bismuth
- Lead

All of these radioactive atoms are part of our natural environment.

DECLARATION

We hereby declare that the project entitled "Properities of Radioactive isotopes", which is being submitted to the U.G Department of Physics, affiliated to the Rani Channamma University, Belagavi in Partial fulfilment of the requirement for the award of B.Sc. in Physics. We have carried out the project work under the guidance of Prof.Anil. Lamani Assistant professor, U.G Department of Physics, Shri S.R.Kanthi College Mudhol

Miss. Divya Sattigeri Miss. Rakshita Ugar Miss.Kumari Ramagond Miss. Laxmi Hirematrh

Department of Physics Shri S.R.kanthi ,science college Mudhol

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI B.V.V.SANGHA'S

Shri. S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science

College Mudhol-587313

A PROJECT REPORT ON

A STUDY ON: "MAGNETIC RESONANCE IMAGING"

Submitted in partial fulfilling of requirements for

The award of the degree of

BACHELOR OF SCIENCE (DEPARTMENT OF PHYSICS)

Of Rani Channamma University, Belagavi.

Under the guidance

of

Prof. ANIL LAMANI.

SUBMITTED BY

Miss. GOURI TOTAD Reg.No:U15IK21S0061

Miss. ASHVINI HUGAR Reg.No:U15IK21S0031

Miss. GEETA IMMADI Reg.No:U15IK21S0059

Miss. KAVYA GANIGER Reg.No:U15IK21S0090

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI

B.V.V.SANGHA'S

Shri. S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol-587313

CERTIFICATE

This is to certify that we have satisfactorily completed the project Work entitled "MAGNETIC RESONANCE IMAGING" for the Partial fulfilling of Bachelor of Science (Department of Physics) by Rani Channamma University Belagavi for Academic Year 2023-24.

Internal Guide

Prof. ANIL LAMANI

HOD of Dept. PHYSICS

Prof. A.V. PATTAR

Principal

Prof. M. V. Jigabadddi

External Examinars:

1.

2.

AKNOWLEDGEMENT

"I would like to express my sincere gratitude to Shri S. R. Kanthi College, Mudhol for project on the MRI theoretical information and technical support for my project titled MAGNETIC RESONANCE IMAGING. I appreciate the assistance and guidance provided by the Physics Department staff, particularly to my friends, in acquiring and interpreting the MRI images.

I also thank Prof. ANIL LAMANI for their valuable guidance and support throughout the project. Their expertise and insights were invaluable in shaping this project.

This project would not have been possible without the support of Department of Physics staff. I am grateful for the opportunity to work on this project and contribute to the field of Bachelor course in Science.

ABSTRACT

This project explores how a MRI works and its principle of working. Magnetic Resonance Imaging (MRI) was utilized to medical and other insdustries. A totally large participants underwent MRI scans, and the resulting images were analyzed using MRI. The study revealed working, construction and application of MRI. These results contribute to the understanding of Desieses and defects have potential applications in various fields.

TABLE OF CONTENTS

Introduction

- Overview of magnetism
- · Importance of magnets

Fundamentals of Magnetism

- Magnetic fields and magnetic moments
- Types of magnets
- Magnetic materials
- Superconducting Magnets

Applications of Magnets

MRI Machines

Conclusion

Reference

Introduction

The first scientist to actually make a magnet was actually a physician—
Britain's William Gilbert. In 1600 he discovered not only that the Earth itself was a magnet, but also that magnets could be forged out of iron and that their magnetic properties could be lost when that iron was heated.

Overview of Magnetism:

Magnetism is a physical phenomenon produced by the motion of electric charge, resulting in attractive and repulsive forces between objects. It is one of the fundamental forces of nature and is closely related to electricity. The magnetic field generated by a magnet can influence other materials within its range.

Principle of Magnetism:

A magnet has two poles one is the south pole and the other one is the north pole. The basic principle of magnetism is that the, unlike (north-south) poles, attract and like (south-south, north-north) poles repel.

Importance of Magnet

Magnets are used in magnetic compass, door bells, refrigerators. Magnets are used in dynamos, motors, loudspeakers, microphones etc. Ceramic magnets are used in computers. Magnets are used in toys to give magic effect

Fundamentals of Magnetism

Types of Magnets

- *Permanent Magnets*: These retain their magnetic properties over time.
   Examples include bar magnets and refrigerator magnets.
- 2. *Temporary Magnets*: These act like permanent magnets when in a strong magnetic field but lose their magnetism when the field is removed.
- 3. *Electromagnets*: Created by running an electric current through a coil of wire, usually wrapped around a metal core. The magnetic field is present only when the current is flowing.

Magnetic Materials

- 1.*Ferromagnetic Materials*: Strongly attracted by magnets and can be magnetized themselves (e.g., iron, cobalt, nickel).
- *Paramagnetic Materials*: Weakly attracted by a magnetic field and do not retain magnetization (e.g., aluminum, platinum).
- *Diamagnetic Materials*: Weakly repelled by a magnetic field (e.g., copper, bismuth).

"Magnetic Resonance Imaging (MRI) scanning is a cutting-edge diagnostic tool that provides unparalleled insights into the human body. With its exceptional image quality, non-invasive nature, and versatility, MRI scanning has become an indispensable asset in modern medicine, enabling accurate diagnoses, guiding treatments, and improving patient outcomes. Despite some limitations, MRI scanning continues to advance, shaping the future of healthcare and transforming lives."

*****

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI B.V.V.SANGHA'S

Shri. S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science

College Mudhol-587313

A PROJECT REPORT ON

A STUDY ON: "LCR CIRCUIT WORKING"

Submitted in partial fulfilling of requirements for

The award of the degree of

BACHELOR OF SCIENCE (DEPARTMENT OF PHYSICS)

Of Rani Channamma University, Belagavi.

Under the guidance

of

Prof. ANIL LAMANI.

SUBMITTED BY

Mr. APPU HAGALGAR

Reg.No:U15IK21S0011

Mr. SNIL KERI

3

3

3

Reg.No:U15IK21S0138

Mr. YASEEN SHEIK

Reg.No:U15IK21S0119

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI

B.V.V.SANGHA'S

Shri. S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol-587313

CERTIFICATE

This is to certify that we have satisfactorily completed the project Work entitled "LCR CIRCUIT WORKING" for the Partial fulfilling of Bachelor of Science (Department of Physics) by Rani Channamma University Belagavi for Academic Year 2023-24.

Internal Guide

Prof. ANIL LAMANI

HOD of Dept. PHYSICS

Prof. A.V. PATTAR

Principal

Prof. M. V. Jigabadddi

External Examinars:

2.

AKNOWLEDGEMENT

"I would like to express my sincere gratitude to the following individuals and organizations for their support and contributions to this project:

Prof. ANIL LAMNI for their guidance, expertise, and encouragement throughout the project.

Department of Physics of Shri. S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College, Mudhol for providing the necessary resources, facilities, and funding for this project.

Prof. Anil Lamani, Prof. A. V. Pattar and Prof. Smt. S. B. Meti for sharing their expertise and providing valuable insights into the practical applications of LCR Circuit.

Mr. Appu Hagalgar, Mr. Sunil Keri and Mr. Yaseen Sheik thei hard work dedication, and collaboration in designing and developing the LCR Circuit and their assistance in collecting and analyzing data.

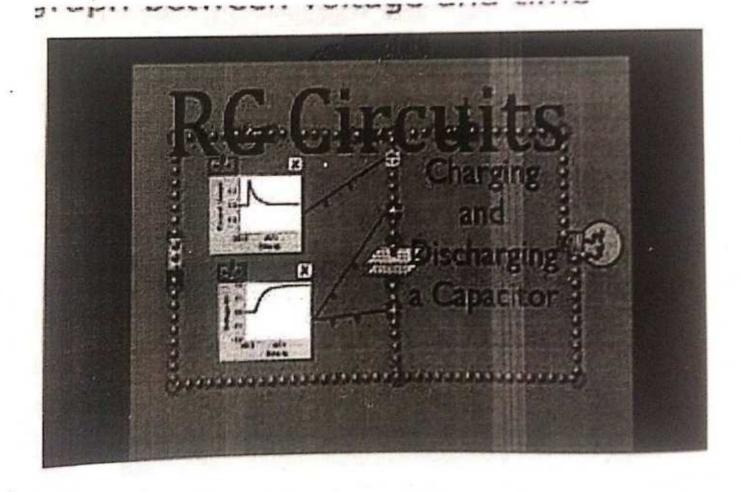
This project would not have been possible without the contributions of these individuals and organizations. I am grateful for the opportunity to work on this project and contribute to the field of Electrical instruments."

ABSTRACT

This project presents the design, simulation, and implementation of a low-pass LCR filter for audio applications. The filter is designed to remove high-frequency noise and allow audio frequencies to pass through. The project involves the simulation of the LCR circuit using SPICE, with a focus on frequency response and impedance matching. The results show that the filter achieves a cutoff frequency of 20 kHz and an attenuation of 40 dB at 100 kHz. The project demonstrates the effective use of LCR circuits in audio filtering applications, highlighting the importance of circuit simulation in electrical engineering design.

PURPOSE

The goal of this project is to verify that 63% charge is stored in a capacitor in an R-C circuit at its time constant and 63% charge remains when capacitor is discharged and hence plot a graph between voltage and time.

INTRODUCTION

An R-C circuit is a circuit containing a resistor and capacitor in series to a power source. Such circuits find very important application in various areas of science and in basic circuits. Which act as building blocks of modern technological devices. It should be really helpful if we get comfortable with the technologies charging and discharging of capacitors.

Charging of capacitor :- A

Capacitor is passive two-terminal electrical component used to store energy in an electric field. In the hydraulic anology, charge carries flowing through a wire are analogous to water flowing through a pipe. A capacitor is like a rubber membrane scaled inside a pipe water molecules cannot pass through the membrane, but some water can move by stretching the membrane. The anology clarifies a few aspects of capacitpors:

The flow of current alters the charge on capacitor, just as the flow of water changes the position of the membrane. More specifically. The effect of an electric

PRECAUTION

3

170

6-0

೦ತಿ

0.0

0.0

0.0

ರಿತಿ

0

0

3

3

Ca

0

(3)

Ca

67

0,0

6, 6, 6, 6, 6, 6, 6, 6, 6, 6, 6,

- 1.Follow direction. Come to lab prepared to perform the experiment. Follow all written and verbal instruction. When in doubt, ask
- 2.Absolutely no horseply. Be alert and attentive at all times. Act like an adult.
- 3.Report all accidents, injuries or breakage to the instructor immediately. Also report any equipment that you suspect is malfunctioning.
- 4.Dress appropriately, Avoid wearing overly-bulky or loose fitting clothing, or dangling jewelry that may become entangled in your experimental apparatus. Pin or tie back long hair and roll up loose sleeves
- 5.Use goggles, When heating anything, When using any type of projectile, When instructed to do so.
- 6. Use equipement with care for the purpose for which it is intended.
- Do not perform unauthorized experiments. Get the instructor's permission before you try something original.
- 8. Be careful when working with apparatus that may be hot. If you must pick it up, use tongs, a wet paper towel, or other appropriate holder

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY,BELAGAVI B.V.V.SANGHA'S

Shri. S.R.Kanthi Arts, Commerce and Science College

Mudhol-587313

A PROJECT REPORT ON

A CASE STUDY ON:" HYDRO ELECTRIC ENERGY"

Submitted in partial fulfilling of requirements for

The award of the degree of

BACHELOR OF SCIENCE (DEPARTMENT OF PHYSICS)

Of Rani channamma university, belagavi.

Under the guidance of

Prof. ANIL LAMANI.

SUBMITTED BY

Mr. Ramakrishna A. Karennavar

Reg.No.: U15IK21S0043

Mr. Sudeep A Davanagere

Reg.No.: U15IK21S0133

Mr. Chandrashekar L Narayankar

Reg.No.: U15IK21S0053

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY,BELAGAVIB.V.V.SANGHA'S

Shri.S.R.KanthiArts,CommerceandScienceCollege

Mudhol-587313

CERTIFICATE.

This is to certify that we have satisfactorily completed the project Work entitled "HYDRO ELECTRIC ENERGY" for the Partial fulfilling of bachelor of science(department of physics) by Rani Chennamma university belguam for academic year 2023-24.

Internal guide

HOD of Dept.PHYSICS

Principal

Prof.ANIL LAMANI

Prof.A.V.PATTAR

Prof.M.V.Jigabadi

External examinars:

1.60

2.

<u>Acknowledgment</u>

"I would like to express my sincere gratitude to <u>Prof.ANIL</u>
<u>LAMANI</u> for their guidance and support throughout the completion of this project report on hydroelectric energy.

Their expertise and valuable insights have been invaluable to me.

I would also like to thank <u>SHRI.S.R.KANTHI ARTS</u>.

<u>COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE</u> for providing me with the opportunity to work on this project and for their resources and support.

Additionally, I would like to acknowledge the contributions of Porf.ANILKUMAR.PATTAR, Porf.SHEEL METI, RAMAKRISHNA.KARENNAVAR, SUDEEP.DAVANAGERE AND CHANDRASHEKAR.NARAYANKAR who assisted me in the completion of this project.

This report would not have been possible without the help and support of these individuals and organizations, and I am grateful for their contributions."

Abstract

This report presents a comprehensive feasibility study for a hydroelectric power generation project at water bodies. The study aims to assess the potential of harnessing hydro energy from River to generate electricity. The report covers various aspects, including:

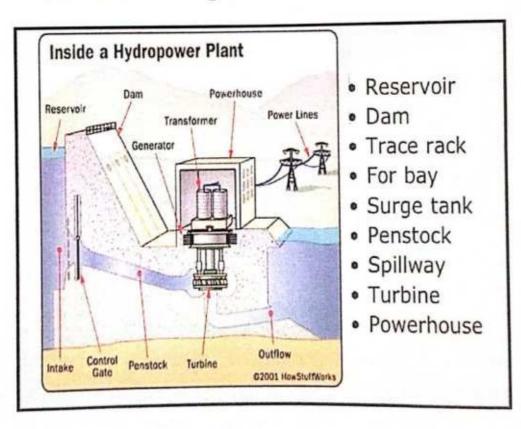
- Site selection and characterization
- Hydrological and hydraulic analysis
- Power potential estimation
- Technical and economic feasibility
- Environmental impact assessment
- Project implementation plan

The study reveals that the proposed site has a significant hydroelectric potential, capable of generating huge quantity of power. The project is found to be technically and economically viable, with a projected payback period of year. The report concludes that the hydroelectric power generation project at water bodies is a promising renewable energy initiative, contributing to sustainable development and reducing reliance on fossil fuels.

Hydroelectric Energy

S

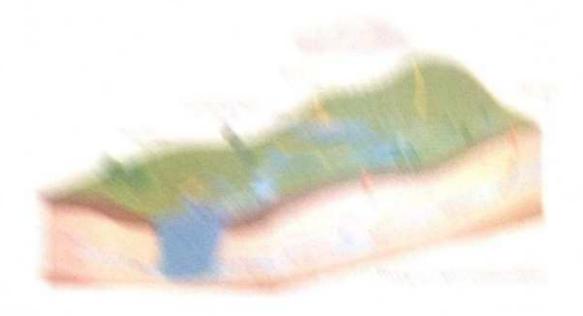
Hydroelectric energy, also called hydroelectric power or hydroelectricity, is a form of energy that harnesses the power of water in motion—such as water flowing over a waterfall—to generate electricity. People have used this force for millennia. Over 2,000 years ago, people in Greece used flowing water to turn the wheel of their mill to ground wheat into flour.

Reservoir: A reservoir is an artificial lake where water is stored. Most reservoirs are formed by constructing

History H

The contract of the contract of the second of the contract of

the quality of service can vary greatly. The trains are usually very crowded and there is often not enough space for everyone to sit. Buses can be very crowded as well, and they tend to stop frequently to pick up passengers. In smaller towns and villages, there is usually only one mode of transportation: bicycles or motorcycles.

In conclusion, transportation in India is a vital part of the country's infrastructure. The government is investing in new and improved transportation options, which will benefit the country's economy and citizens. There are many challenges to transportation in India, but the potential for growth is great. Citizens and businesses should be aware of the options available to them and take advantage of the opportunities available.

Logistics Services for Defence Project:

We're a team of passionate logistics professionals who have dedicated our lives to ensuring the success of defense projects. We understand the importance of these projects and the weight that they carry. We take pride in our work and are committed to providing the

best possible service to our clients. We know that the success of these projects is vital to the safety and security of our country, and we are honored to be a part of them.

Logistic services for defence projects are designed to make the process of managing and transporting materials more efficient. They offer a range of features including online tools for tracking and managing inventory, as well as transportation management services. These services can benefit customers by reducing the amount of time and money spent on managing and transporting materials. In addition, they can help to improve the accuracy of deliveries and reduce the risk of damage or loss during transport.

Thanks you...

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY,BELAGAVI B.V.V.SANGHA'S

Shri. S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science

College Mudhol-587313

A PROJECT REPORT ON

A STUDY ON: "MAKING OF GALVANOMETER"

Submitted in partial fulfilling of requirements for

The award of the degree of

BACHELOR OF SCIENCE (DEPARTMENT OF PHYSICS)

Of Rani Channamma University, Belagavi.

Under the guidance

of

Prof. ANIL LAMANI.

SUBMITTED BY

Miss. SWATHI BHOVI

Reg.No:U15IK21S0141

Mr. SHIVAKUMAR METRI

Reg.No:U15IK21S0122

Mr. SUDEEP PUJARI

Reg.No:U15IK21S0134

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI

B.V.V.SANGHA'S

Shri. S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol-587313

CERTIFICATE

This is to certify that we have satisfactorily completed the project Work entitled "MAKING OF GALVANOMETER" for the Partial fulfilling of Bachelor of Science (Department of Physics) by Rani Channamma University Belagavi for Academic Year 2023-24.

Internal Guide

3

Prof. ANIL LAMANI

HOD of Dept. PHYSICS

Prof. A.V. PATTAR

Principal

Prof. M. V. Jigabadddi

External Examinars:

1.0

2. PS/

AKNOWLEDGEMENT

"I would like to express my sincere gratitude to the following individuals and organizations for their support and contributions to this project:

Prof. ANIL LAMNI for their guidance, expertise, and encouragement throughout the project.

Department of Physics of Shri. S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College, Mudhol for providing the necessary resources, facilities, and funding for this project.

Prof. Anil Lamani, Prof. A. V. Pattar and Prof. Smt. S. B. Meti for sharing their expertise and providing valuable insights into the practical applications of GALVANOMETER CONSTRUCTION.

Miss. Swathi Bhovi, Mr. Sudeep Pujari and Mr. Shivkumar Metri thei hard work dedication, and collaboration in designing and developing the Galvanometer and their assistance in collecting and analyzing data.

This project would not have been possible without the contributions of these individuals and organizations. I am grateful for the opportunity to work on this project and contribute to the field of Magnetic instruments."

ABSTRACT

his project presents the design, development, and testing of a moving coil galvanometer for measuring low currents. The galvanometer consists of a coil suspended in a magnetic field, which deflects when an electric current flows through it. The project involves the optimization of the coil design, magnetic field strength, and damping mechanisms to achieve high sensitivity and accuracy. The performance of the galvanometer was evaluated by measuring its sensitivity, accuracy, and range. The results show that the galvanometer achieves a sensitivity of 100 $\mu\text{A/m}$ and can measure currents in the range of 0-100 μA . The project demonstrates the successful development of a sensitive and accurate galvanometer, highlighting its potential applications in electrical engineering and instrumentation.

Acknowledgement:

Study of working of galvanometer on the basis of magnetic field form and electric current through a conductor.

Abstract:

Construction of galvanometer model by using Compass, Conductor, Battery, Rheostat etc

INDEX

. Types of magnets

. Uses of magnet

Advantages and disadvantages of magnets

Conductor

. Insulator

. Current

Voltage

. Resistance

. Compass

. Galvanometer

. Theory of Galvanometer

. Detect the current using galvanometer

. Construction of galvanometer model

MAGNETISM

Magnetism is a fundamental physical phenomenon that arises from the interaction between magnetic fields and moving charges or changing electric fields. Here's a comprehensive overview:

Key Concepts:

- Magnetic Fields: A region around a magnet or current-carrying wire where magnetic forces can be detected.
- 2. Magnetic Moments: A measure of a magnet's strength and orientation.

MAKING A MOVING GALVANOMETER MAKING A MOVING GALVANOMETER

- 3. Magnetic Induction: The process by which a changing magnetic field induces an electric field.
- 4. Electromagnets: Coils of wire that produce a magnetic field when an electric current flows through them.
  - Ferromagnetism: The ability of certain materials (like iron, nickel, and cobalt) to become magnetized and attract other magnets.

Types of Magnetic:

- 1. Diamagnetism: A weak, repulsive magnetic response exhibited by all materials.
- 2. Paramagnetism: A weak, attractive magnetic response exhibited by some materials.
- 3. Ferromagnetism: A strong, attractive magnetic response exhibited by ferromagnetic materials.
  - Antiferromagnetism: A magnetic response where adjacent magnetic moments align in opposite directions, but with different strengths.

Applications of Magnetism:

- 1. Electric Motors: Convert electrical energy into mechanical energy using magnetic fields.
  - Generators: Convert mechanical energy into electrical energy using magnetic fields.
- 3. Magnetic Resonance Imaging (MRI): Uses magnetic fields and radio waves to create detailed medical images.

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI B.V.V.SANGHA'S

Shri .S.R. Kanthi Arts, Commerce and Science College

Mudhol-587313

CERTIFICATE

This is to certify that we have satisfactorily completed the project Work entitled "SOLAR THERMAL HEATER "for the partial fulfilling of bachelor of science(department of physics)by Rani chennamma university Belguam for academic year 2023-24.

Internal guide

HOD of Dept. PHYSICS

Principal

Prof.ANIL LAMANI

Prof. A. V. PATTAR

Prof.M.V.Jigabadddi

External examinars:

1.

2. Rr

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY,BELAGAVI B.V.V.SANGHA'S

Shri. S.R.Kanthi Arts, Commerce and Science College

Mudhol-587313

A PROJECT REPORT ON

A CASE STUDY ON: "SOLAR THERMAL HEATER"

Submitted in partial fulfilling of requirements for

The award of the degree of

BACHELOR OF SCIENCE (DEPARTMENT OF PHYSICS)

Of Rani channamma university, belagavi.

Under the guidance of

Prof. ANIL LAMANI.

SUBMITTED BY

Miss. Mala Hanchinal Reg.No.:U15IK21S0027
Miss. Sujata Komar Reg.No.:U15IK21S0137

Miss. Sheetal Bhutanal Reg.No.:U15IK21S0125

Miss. Aishwarya Maranur Reg.No.:U15IK21S0006

SOLAR THERMAL HEATER

Acknowledgement

Out earth receives plenty of solar radiation which is the form of energy. Now a days consumption of energy is more than the generated quantity and even demand is increasing with increasing population and technically well equipped machines. Hence we have to use green energy and cost friendly form of energy among which one of them is Solar Energy. Solar energy conversion to thermal energy is the method of using solar energy source in the form of heat.

Abstract

In the present review paper, the existing solar water heating systems are studied with their applications. Nowadays, hot water is used for domestic, commercial and industrial purposes. Various resources i.e. coal, diesel, gas etc. are used to heat water and for steam production. Solar energy is the chief alternative to replace the conventional energy sources. The solar thermal water heating system is the technology to harness the plenty amount of free available solar thermal energy. The solar thermal system is designed to meet the energy demands. The size of the systems depends on availability of solar radiation, temperature requirement of customer, geographical condition and arrangement of the solar system, etc. Therefore, it is necessary to design the solar water heating system as per above parameters. The available literature is reviewed to understand the construction, arrangement, applications and sizing of the solar thermal system.

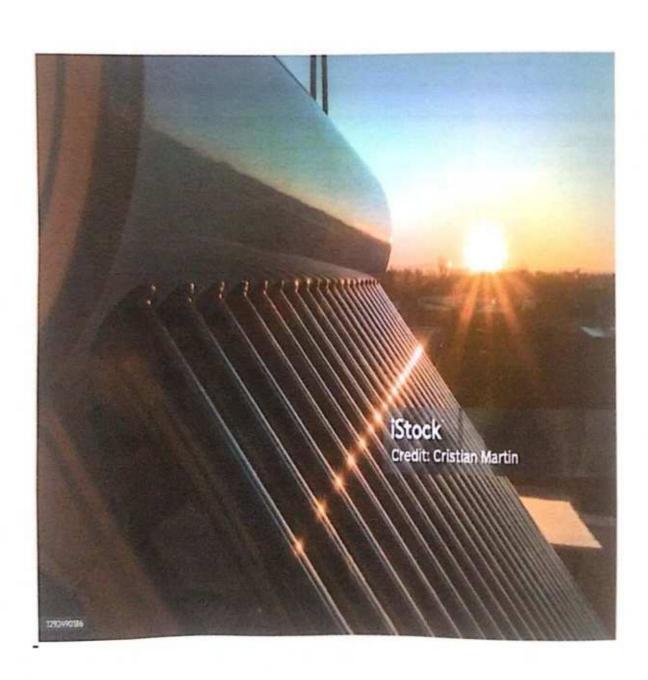
Index

- Solar heater
- Structure and working
- Components
- Applications
- Energy production
- Energy footprint and life cycle assessment
- System specification and installation
- References

Introduction

The sun has been a powerful presence and force throughout the history of human existence on earth. It has been regarded by many cultures as a god of one form or another, and understood by most to be the ultimate source of life on this planet. It has also been intentionally exploited by many clever means over the centuries, in order to better utilize this life giving energy. As far as renewable energy sources go, the sun represents the best and most stable we have. It is infinite with respect to all practical timescales, immensely powerful, understood and predictable in its overall trends and patterns, and for the foreseeable future beyond anthropogenic effects. In short, the perfect energy source; but it is not without difficulties. Solar heater is a device which is used for heating the water, for producing the steam for domestic and industrial purposes by utilizing the solar energy. Modern systems designed for capturing the suns energy and transferring it to water, either for immediate use or as a storage medium, have been studied and put to use since the 1970's, when they were first used for pool heating in California. Continued research and innovation has resulted in products feasible in much colder and less sunny climates today (Bennet T, 2007).

The Sun emits approximately 3.8 x 10^26 watts of electromagnetic radiation per second. About 1.75 x 10^17 watts of this radiation reaches the Earth's atmosphere per second. This radiation is distributed over the entire Earth, which has a surface area of approximately 5.1 x 10^14 square meters. Therefore, the average amount of solar radiation that reaches the Earth's surface per square meter per second is approximately 1.368 kW/m².

B.V.V.SARGRA'S

SHRI S.R.KANTHI ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE, MUDHOL ZOOLOGY PROJECTS

Participants List

SLNO.	Students Name	Project Name
I	Vermiculture-siddapur	Rohan muddapur
	The second secon	Veena jagadal
	A COST AND A SHOW SHIP IN	Jyoti kamble
	A STATE OF THE PARTY OF THE PAR	Aishwarya sherakhane
П	Umashankar dairy	Pradeep dhulashetti
	NAME OF THE PARTY	Srushti ramatirth
	AND THE PERSON NAMED OF TH	Hema bidari
	100 mark 1000m	Tejashwini byakod
Ш	Mudhol Hounds	Shashikumar huded
	THE RESIDENCE OF THE PARTY OF T	Yamuna hosamani
	married of the Printing	Bhagyashree bhajantri
IV	Yadahalli Wild life Santuary of Chinkara	Shridhar kumbar
	Chick Co.	Chaitra mali
	THE PARTY NAMED IN COLUMN TO PARTY NAMED IN CO	Rajashree wagekar
	Table 1	Mustakeem faniband

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI B.V.V.SANGHA'S

Shri. S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College

Mudhol-587313

A PROJECT REPORT ON

A CASE STUDY ON:

"Vermiculture - Siddapur"

Submitted in partial fulfilling of requirements for The award of the degree of

BACHELOR OF SCIENCE (DEPARTMENT OF ZOOLOGY)

Of Rani channamma university, belagavi.

Under the guidance of

Prof.V.R.BASARADDI

SUBMITTED BY

Mr.Rohan Muddapur Reg.No:U15IK21S0098

Miss.veena Jagadal Reg.No:U15IK21S0158

Miss.Aishwarya Sherakane Reg.No:U151K21S0003

Miss.Jyoti Kamble Reg.No:U15IK21S0079

RANI CHANNAMMA

UNIVERSITY, BELGAVIB. V. V. SANGHA'S

Shri. S.R.Kanthi Arts,Commerce and Science College

Mudhol-587313

CERTIFICATE

This is to certify that Mr. Rohan Muddapur, Miss Veena jagadal,

Miss Aishwary Sherkane, Miss Jyoti Kamble have satisfactorily completed the project work entitled "Vermiculture - Siddapur" for the partial fulfilling of bachelor of science(Department of Zoology) by Rani channamma university belagavi for academic year

Internal guide Pro.V.R.Basaraddi HOD of Dept.Zoology Pro.V.R.Basaraddi Principal Prof.M.V.Jigabadddi

Annexure "A"

FORMAT OF INTERNSHIP COMPLETION CERTIFICATE (To be given on Letter Head)

TO WHOMSOEVER IT MAY CONCERN

Date:

	student of <name institution="" of="" studying="" the=""> has successfully completed <his her=""> Internship with vermiculture at siddapur During</his></name>					
	the period of internship he/she worked under in the following areas.					
	i.					
	ii.					
2.	He/She has shown special flair for Internship courge and					
	<his her=""> performance in preparation of the report has been rated as (1 to 10</his>					
	Points/Grade)					
	During the period his/her internship program he/she was punctual and hardworking.					
3.						
	I wish <him her=""> every success in <his her=""> career and life.</his></him>					
	I wish <him her=""> every success in <his her=""> career and life.</his></him>					
	I wish <him her=""> every success in <his her=""> career and life. SHIVAPPA</his></him>					

Annexure "A"

FORMAT OF INTERNSHIP COMPLETION CERTIFICATE (To be given on Letter Head)

(10 00 g. ren on Dener France)

TO WHOMSOEVER IT MAY CONCERN

Date:

	Internship with Vermiculture at Siddapur	. During
	the period of internship he/she worked under in the following areas.	
	i.	
	II.	
2.	He/She has shown special flair for Internship course	and
	<his her=""> performance in preparation of the report has been rated as</his>	_(1 to 10
	Points/Grade)	
3.	During the period <his her=""> internship program <he she=""> was punctual and har</he></his>	dworking.
4.	I wish <him her=""> every success in <his her=""> career and life.</his></him>	

Annexure "B"

FORMAT FOR NOC TO BE OBTAINED FROM COLLEGE/INSTITUTION (To be given on Letter Head)/To be signed by HOD/Principal

Date: 25-07-24

Sub:- No Objection Certificate for Internship Programme at Vermecuture - Stadapur

It is certified that < Mr/Ms > is a bona

fide student <Student ID no>of<Semester> of <name of the programme> of this <College/Institution>.

The <College/Institution> has no objection for doing the Internship programme at Siddap was for the period from 29-07-24 to 1u-g-24 It is also certified the <he/her> is not registered for any course requiring, <his/her> attendance in the class during said period.

The conduct of the student as recorded by the <College/Institution> has been found good/ dut y. R. Bososadi. satisfactory/unsatisfactory.

HOD OF ZOOLOGY B.V.V.V's.Shri S.R.Kanthi Arts,Commerce & Science College, MUDHOL. Code: 6229

(Signature and Seal)

Annexure "B"

FORMAT FOR NOC TO BE OBTAINED FROM COLLEGE/INSTITUTION (To be given on Letter Head)/To be signed by HOD/Principal

Date: 25-07-24

Sub:- No Objection Certificate for Internship Programme at Ver micuture - Siddapun

It is certified that < Mr/Ms > is a bona fide student <Student ID no>of<Semester> of <name of the programme> of this <College/Institution>.

The <College/Institution> has no objection for doing the Internship programme at Stddupun for the period from 29-7-14 to 14-8-14. It is also certified the <he/her> is not registered for any course requiring, <his/her> attendance in the class during said period.

The conduct of the student as recorded by the <College/Institution> has been found good/ satisfactory/unsatisfactory. nt-Y.P.Basaradd.

HOD OF ZOOLOGY

B.V.V.Vs.Shri S.R.Kanthi Arts,Commerce & Science Signature BHO Seate: 6229

DECLARATION

It is hereby declared that the Internship Report entitled "Internship At Vermiculture - Siddapur" has been prepared as the part for the completion of subject "Internship (587313)" administration from Department of Zoology, B.V.V.S. SHRI S.R.KANTHI COLLEGE and it is based on the original research work and will be used only for the academic purpose. It will not be produced inany condition as a source of information to an industry.

STUDENT NAME :-

Mr. Rohan Muddapur

Miss, veena Jagadal

Miss. Aishwarya Sherakane

Miss. Jyoti Kamble

CONTENTS

S.No	Contents	Page No
01	Introduction	06
02	Types of Vermiculture	
	> Small Scale Vermiculture	8-11
	> Large Scale Vermiculture	
03	Phases of Vermiculture	12-13
04	Materials Required for Vermiculture	14-15
05	Methodology	16-20
06	Advantages of Vermiculture	21
07	Pictures	22-25
08	Conclusion	26
09	References	26

INTRODUCTION

Vermiculture is the method of rearing earthworms. Earthworms are commonly called 'natures plough man' or 'farmers friend' because of their burrowing nature and contribution towards soil fertility. In recent years they have widely exploited for organic fertilizers. Hence they are rightly called 'Cinderella of organic farming'. They are indeed a boon to the environment.

<u>Definition:</u> Vermiculture is defined as 'the scientific method of rearing and maintaining selected species of earthworms under controlled conditions'. It is a low cost technology of multiplying earthworms for organic waste reduction.

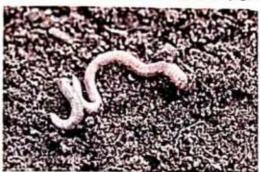
Kinds of Earthworms:

Based on their niche (habitat and the way the animal lives) they have been classified into three types, namely, epigeics, endogesic and anecics.

Epigeics: They live above the soil and do not make any burrows and prefer partially decomposed material as food. They are smaller in size and are heavily pigmented. They show fast growth, high reproductive and regeneration rate.

Endogesic: They live in the soil and make horizontal burrows. They feed on soil and humus. They are small or large sized with weak pigmentation.

Anecic: They are mainly forest species, large in size with pigmentation at the anterior and posterior ends. They make vertical burrows and come to the surface to take organic matter.

Of these three varieties of earthworms, epigeics and anecics have been generally used.

Several species of epigeics or decomposer, worms occur naturally in our soil. Some of the domesticated epigeics earthworms used for culturing are

- Eudrilus eugeniae: African night crawler.
- · Eisenia fetida: Red worm
- Perinyx excavatus: Oriental compost worm.

Some of the widely distributed local varieties are Lampito mauruti, Drawida willis etc.

TYPES OF VERMICULTURE

Vermiculture Technique: There are various methods practiced for the mass multiplication of earthworms. They could be classified into two types, namely.

Small scale or indoor vermiculture (pot culture):

This is a simple indoor method of vermiculture practiced on a small scale. It involves following steps.

1) Preparation of Compost Bedding

The compost bedding is the material in which the earthworms are grown. It is prepared in the following manner.

- A large earthen flower pot is taken and the hole at the bottom is plugged by a piece of gunny bag. The base of the pot is also covered by a moist gunny bag.
- The feeding material could be organic waste like leaves, vegetable waste, waste from the canteen etc. These are cut into small pieces. The finely cut organic waste is next mixed with cow dung and common garden soil in the ratio 3:2:1. In order to increase the process of bio degradation 5% rock phosphate is mixed to the above content.
- The entire mixture is kept moist by regular sprinkling of water. Care should be taken as to maintain adequate moisture of about 30-40%.
- Over this gunny bag the bedding material is spread. Generally any of the following material like coir of coconut, hay, rice husk or saw dust could be used as a bedding material.
- The favorable temperature of the worm bed is between 25 to 360C, the pH has to be maintained around 6.8 to 7.4. To maintain adequate pH and to bring down acidity, a little of lime drops could be added to the compost bed.

2) Pre Processing for primary degradation

Primary degradation is the process of decomposition of compost bedding by micro organisms.

- As the action of micro organisms continue, the mixture has to be upturned in order to prevent foul smell due to anaerobic respiration. The content is covered by old moist gunny bag.
- Pre processing takes about 15 to 20 days, during which the micro organisms present in the mixture decompose or degrade the organic waste.
- 3) Inoculation or Introduction of worms for their action:
- Here about 15 to 20 mature epigeic earthworms are introduced or inoculated into the
  preprocessed material. The content is carefully covered with moist gunny bag. The worms
  now feed on the organic matter. In their digestive system this organic matter gets mixed
  with the intestinal contents, the digested matter gets absorbed while the undigested material
  passes out as mud pellets called worm casts. The worm casts thus formed forms the
  Vermicompost.
- Care has to be taken to maintain moisture by regular sprinkling and upturning of the material at least once in a week.
- Entire process of vermicomposting may require about 2-3 months.

4) Harvesting:

- When the vermicompost is ready for use, the top layer appears brownish in colour with granular appearance. Watering should then be stopped. This compels the worms to move into the lower end of the vermibed.
- The Compost should be gently scraped and collected from top layers. The collected compost is then stocked on the ground under shade or could be packed in small plastic bags for commercialization. Once the compost is collected from the top layers, the feed material is again reinstated and the culture process is re-established

B) Large Scale or Out door vermiculture (pit culture);

This method is practiced on a large scale, in the outdoors. It involves the following stages.

1) Collection of Earthworms;

- The earth worms are generally spotted in garden soil in shady spots. If a handful of fresh cow-dung is buried in the selected area, it acts as balt to attract worms.
- The entire selected area has to be covered with an old cloth or bag. It has to be kept moist by watering regularly. In about ten to fifteen days time, both epigeic and anecic worms may be observed in that place.
- The worms have to be transferred with some quality of the native soil. The native soil ensures survival of the worms.

2) Preparation of Compost bedding:

- The site of compost bed preferably, should be in an elevated area with shade. This prevents
  water stagnation in pits during rains. The pit should not be more than 3' in height and 3' in
  width, while the length could be of any extent.
- The compost bed should be prepared in the following manner. First, a layer of broken bricks
  has to be placed as a basal layer. Over this, a layer of sand to a thickness of least 6.5 to 7.5
  cm has to be placed to ensure proper drainage. Above this, a layer of loamy soil should be
  spread up to 15 to 16cms. The layers are then moistened.

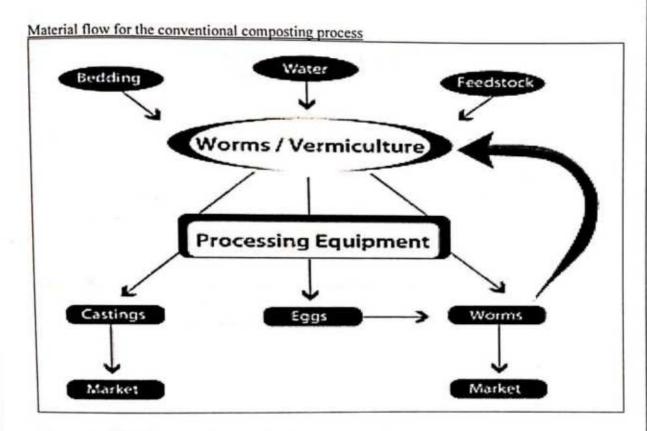
3) Inoculation of the worms:

- · Inoculation is the process of introducing the worms into the compost bedding. Once the
- bedding is prepared about 80 to 100 locally collected epigesic and anesic earthworms could be inoculated.
- After inoculation, small lumps of cow dung are scattered over the soil. The entire unit has
  to be kept moist by spraying water, so as to maintain the moisture content between 30 to 40%.
   It has to be covered either by broad leaves or by coconut leaves or old jute bags, to prevent birds
  from distributing the vermibed.

- The entire unit has to be kept moint by watering. By the end of the month juvenile
  earthworms will be noticed.
- After a month, organic wastes available from local resources like kitchen waste, wastes
  from canteen and restaurants, market yard, agro wastes etc. should be spread twice week
  over the bedding. Spreading should be done after removing the large leaves or jute bag
  kept for protection. The spread should be not exceeding 5cm in thickness for each
  application. Occasionally the waste should be turned over without disturbing the bed.
  pH of the material should be between 6.8 to 7.5 and the optimum temperature required is 25.
- The worms feed on the organic matter. The organic matter in their digestive system gets
  mixed with the intestinal contents, the digested matter gets absorbed while the undigested
  material passes out as mud pellets called worm casts. The worm casts thus formed
  forms the vermicompost.
- Watering is continued and is stopped on the forty second day. This compels the worms to move into the lower end of the vermibed and facilities harvesting

PHASES OF VERMICULTURE

Vermicompost is nothing but the excreta of earthworms, which is rich in humus and nutrients. We can rear earthworms artificially in a brick tank or near the stem / trunk of trees (especially horticultural trees). By feeding these earthworms with biomass and watching properly the food (bio-mass) of earthworms, we can produce the required quantities of vermicompost.

4) Harvesting:

- · Harvesting is the process of collecting the vermicompost. When the vermicompost
- is ready for use, the top layer appears brownish in colour with granular appearance.
- The collected vermicompost can be stroked in a shady area and marketable quantity can be packed in plastic bags.

Compost Chamber:

The chamber consists of two sets of three chambers each that are arranged vertically one on top of another. The waste is placed in the top chamber and after about ten days, the bamboo sticks at the bottom of the chamber is removed to drop the waste into the second chamber. The process of dropping the waste will aerate the waste. Similarly, after another 10 days, the bamboo sticks at the bottom of the second chamber is 7.

Phases :-

- Phase 1 Processing involving collection of wastes, shredding, mechanical separation of the metal, glass and ceramics and storage of organic wastes.
- Phase 2 Pre digestion of organic waste for twenty days by heaping the material along with cattle dung slurry. This process partially digests the material and fit for earthworm consumption. Cattle dung and biogas slurry may be used after drying. Wet dung should not be used for vermicompost production.
- Phase 3 Preparation of earthworm bed. A concrete base is required to put the waste for vermicompost preparation. Loose soil will allow the worms to go into soil and also while watering; all the dissolvable nutrients go into the soil along with water.
- Phase 4 Collection of earthworm after vermicompost collection. Sieving the composted material to separate fully composted material. The partially composted material will be again put into vermicompost bed.
- Phase 5 Storing the vermicompost in proper place to maintain moisture and allow the beneficial microorganisms to grow.

REQUIRED MATERIALS

Materials for preparation of Vermicompost

Any types of biodegradable wastes :-

- 1. Crop residues
- 2. Weed biomass
- 3. Vegetable waste
- 4. Leaf litter
- 5. Hotel refuse
- 6. Waste from agro-industries
- 7. Biodegradable portion of urban and rural wastesFig(5)

The Five Essentials

Compost worms need five basic things:-

- 1. An hospitable living environment, usually called "bedding"
- 2. A food source
- 3. Adequate moisture (greater than 50% water content by weight)
- 4. Adequate aeration
- 5. Protection from temperature

These five essentials are discussed in more detail below.

Bedding

Bedding is any material that provides the worms with a relatively stable habitat. This habitat must have the following characteristics:

High absorbency

Worms breathe through their skins and therefore must have a moist environment in which to live. If a worm's skin dries out, it dies. The bedding must be able to absorb and retain water fairly well if the worms are to thrive.

Good bulking potential

If the material is too dense to begin with, or packs too tightly, then the flow of air is reduced or eliminated. Worms require oxygen to live, just as we do. Different materials affect the overall porosity of the bedding through a variety of factors, including the range of particle size and shape, the texture, and the strength and rigidity of its structure.

Low protein and/or nitrogen content (high Carbon: Nitrogen ratio)

Although the worms do consume their bedding as it breaks down, it is very important that this be a slow process. High protein/nitrogen levels can result in rapid degradation and its associated heating, creating inhospitable, often fatal, conditions. Heating can occur safely in the food layers of the vermiculture or vermicomposting system, but not in the bedding.

Requirements

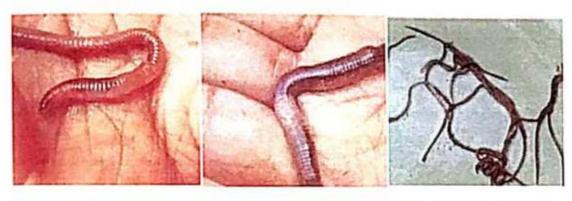
- Housing: To protect the: Sheltered culturing of worms is recommended worms
  from excessive sunlight and rain. All the entrepreneurs have set up their units in
  vacant cowsheds, poultry sheds, basements and back yards.
- Containers: Cement tanks were constructed. These were separated in half by a
  dividing wall. Another set of tanks were also constructed for preliminary
  decomposition.

Bedding and feeding materials

During the beginning of the enterprises, most women used cow dung in order to breed sufficient numbers of earthworms. Once they have large populations, they can start using all kinds of organic materials.

VERMICOMPOST PRODUCTION METHODOLOGY

For vermicompost production, the surface dwelling earthworm alone should be used. The earthworm, which lives below the soil, is not suitable for vermicompost production. The African earthworm (Eudrillus engenial), Red worms (Eisenia foetida) and composting worm (Peronyx excavatus) are promising worms used for vermicompost production. All the three worms can be mixed together for vermicompost production. The African worm (Eudrillus eugenial) is preferred over other two types, because it produces higher production of vermicompost in short period of time and more young ones in the composting period.

African earthworm (Eudrillus euginiae)

Tiger worm or Red wrinkle Asian worms (perinonyx (Eisenia foetida)

ecavatus)

Manual Methods: Manual methods are the ones used by hobbyists and smaller-scale growers, particularly those who sell worms to the home-vermicomposting or bait market. This process can be facilitated by taking advantage of the fact that worms avoid light. If material containing worms is dumped in a pile on a flat surface with a light above, the worms will quickly dive below the surface. The harvester can then remove a layer of compost, stopping when worms become visible again. This process is repeated several times until there is nothing left on the table except a huddled mass of worms under a thin covering of compost. These worms can then be quickly scooped into a container, weighed, and prepared for delivery. There are several minor variations and/or enhancements on this method, such as using a container instead of a flat surface, or making several piles at once, so that the person harvesting can move from one to another, returning to the first one in time to remove the next layer of compost.

CONCLUSION

The project on vermiculture, viz. "VERMICOMPOSTING" gives a complete information regarding the process. The various stages of composting, Methods involved, material requirement and whole procedure of vermiculture is explained in detail.

Hence, it's also important to note that it helps to increase per capital income of family members as a full time job and also strengthen the economy of a country. The project can be concluded as "rear worms .earn Pounds".

REFERENCE

- NATIONAL HORTICULTURE MISSION,
   Teli farms, Earthworm compost Unit, Jamakhandi.
- 2) SHIVAPPA KATARAKI –Field Experience Vermicompost centre- Siddapur

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI B.V.V. SANGHA'S SHRI S.R.KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE MUDHOL

A INTERNSHIP STUDY ON: "MUDHOL HOUND'S"

SUBMITTED IN PARTIAL FULLFILLING OF REQUIREMENTS FOR THE AWARD OF THE DEGREE OF

BACHELOR OF SCIENCE (DEPARTMENT OF ZOOLOGY)
OF RANI CHANNAMMA UNIVERSITY BELAGAVI

UNDER THE GUIDANCE OF PROF. A. H. HIREMATH

SUBMITTED BY

MR. SHASHIKUMAR HUDED REG, NO: U15IK21S0124
MISS. YAMUNA HOSAMANI REG, NO: U15IK21S0148
MISS. BHAGYASHREE BHAJANTRI REG, NO: U15IK21S0161

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY,BELAGAVI B.V.V.SANGHA'S

Shri.S.R.KanthiArts,Commerce and ScienceCollege Mudhol-

587313

A CASE STUDY ON:

"Mudhol Hound's"

Submitted in partial fulfilling of requirements for The award of the degree of

BACHELOR OF SCIENCE(DEPARTMENT OF ZOOLOGY)

Ranichannamma university, Belagavi.

Under the Guidance of

Prof.A.H.HIREMATH

SUBMITTED BY

Mr.Shashikumar Huded Reg.No.; U15IK21S0124

Miss. Yamuna R Hosamani Reg. No.: U151K21S0148

Miss.Bhagyasree Bhajantri Reg.No.:U15IK21S0161

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY,BELGAVIB.V.V.SANGHA'S

Shri. S.R.Kanthi Arts,Commerce and Science College

Mudhol-587313

CERTIFICATE

This is to certify the <u>Kumari. Yamuna R Hosamani, Shashikumar Huded</u>, <u>Bhagyashree Bhajantri</u>, have satisfactorily completed the project work entitled "MUDHOL HOUNDS" for the partial fulfilling of bachelor of science(Department of Zoology) by Rani channamma university belagavi for the academic year 2023-24.

Internal guide
Prof.A.H.Hiremath

HOD of Dept. Zoology Prof.V.R.Basaraddi

Principal

Prof.M.V.Jigabaddi

Principal,

S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College, MUDHOL.

External examinars:

1.

2. Junilia. R. Basaraddi.

Annexure "A" FORMAT OF INTERNSHIP COMPLETION CERTIFICATE (To be given on Letter Head)

TO WHOMSOEVER IT MAY CONCERN

Date: 24/1/24

1. This is to certify the <mr ms=""> Yamuna, Graguather, shash student of <name institution="" of="" studying="" the=""> has successfully completed <his< th=""><th>ikuma</th></his<></name></mr>	ikuma
Internship with Mudhal Hound's	
period of internship he/she worked under in the following areas.	
i. canine research and Information center.	-Timapur
ii.	
2. He/She has shown special flair for	, and
	(1 to 10
Points/Grade)	
During the period <his her=""> internship program <he she=""> was punctual and</he></his>	hardworking.
 I wish <him her=""> every success in <his her=""> career and life.</his></him> 	

Principal, s. R. Signature, Comperce and Science College, MUDHOL.

Annexure "A" FORMAT OF INTERNSHIP COMPLETION CERTIFICATE (To be given on Letter Head)

TO WHOMSOEVER IT MAY CONCERN

Date: 24/1/24

1. This is to certify the <mr></mr> student of <name institution="" of="" studying="" the=""> has successfully completed <his< th=""><th>s/her></th></his<></name>	s/her>
Internship with Mudbal Hound IS period of internship he/she worked under in the following areas.	. During the
canine presearch and information center	-timmapur
ii.	
2. He/She has shown special flair for	and
<his her=""> performance in preparation of the report has been rated as</his>	
Points/Grade)	
3. During the period <his her=""> internship program <he she=""> was punctual and</he></his>	d hardworking.
4	
 I wish <him her=""> every success in <his her=""> career and life.</his></him> 	

S. R. KSIMI AWY, Comperce and Science College, MUDHOL.

Annexure "B" FORMAT FOR NOC TO BE OBTAINED FROM COLLEGE/INSTITUTION (To be given on Letter Head)/To be signed by HOD/Principal

Date: 0/1/24

Sub: - No Objection Certificate for Internship Programme at Mudhal Hundis

It is certified that<Mr/Ms> is a bona fide student <Student ID no>of<Semester> of <name of the programme> of this <College/Institution>.

The <College/Institution> has no objection for doing the Internship programme at Timnopuv for the period from 10 19 24 to 9 19 11 is also certified the <he/her> is not registered for any course requiring, <his/her> attendance in the class during said period.

The conduct of the student as recorded by the <College/Institution> has been found good/ satisfactory/unsatisfactory.

HOD OF ZOOLOGY

P. Basaraddi

B.V.V.V's.Shri S.R.Kanthi Arts,Commerce & Science College,MUDHOL.Code:6229

(Signature and Seal)

Annexure "B" FORMAT FOR NOC TO BE OBTAINED FROM COLLEGE/INSTITUTION (To be given on Letter Head)/To be signed by HOD/Principal

Date: 9/1/24

Sub: - No Objection Certificate for Internship Programme at Mudhol Hound'S

It is certified that<Mr/Ms> is a bona fide student <Student ID no>of<Semester> of <name of the programme> of this <College/Institution>.

The <College/Institution> has no objection for doing the Internship programme at Tinnour for the period from 101194 to 24194 It is also certified the <he/her> is not registered for any course requiring, <his/her> attendance in the class during said period.

The conduct of the student as recorded by the <College/Institution> has been found good/ satisfactory/unsatisfactory.

HOD OF ZOOLOGY

B.V.V.V's.Shri S.R.Kanthi Arts,Commerce & Science College,MUDHOL.Code:6229

(Signature and Seal)

INDEX

- SYNOPSIS
- INTRODUCTION
- HISTORY
- SCOPE OF STUDY
- METHODOLOGY
- OBJECTIVES
- ANALYSIS AND INTERPRETATION
- LIST OF CHARTS
- AKNOWLEDGEMENT
- CONCLUSION
- LEARNING OUTCOMES
- REFERRENCE
- BIBLIOGRAPHY
- PHOTOGRAPHS

prince and the second s

INTRODUCTION

Dogs have always held a special place in the hearts of their human companions Historians agree that humans domesticated dogs before any other animal-making dog man's oldest friend and his best. Their role among humans was mostly uslitarian until the 15th century, when the term "man's best friend" came into the lexicoa. Their working roles are reduced today, but their importance at home has only increased. From pets to sporting companions to service dogs, canines add a measurable digree of quality to the worlds of the humans they share their lives with.

Currently the FCI has recognized 332 fully official breeds and 11 provisional breeds. Majority of these recognized breeds are belonging to Western countries. In India 20 dog breeds have been identified but none of these are internationally recognized. Among them Mudhal hound native and pride to Karnataka State of India is one.

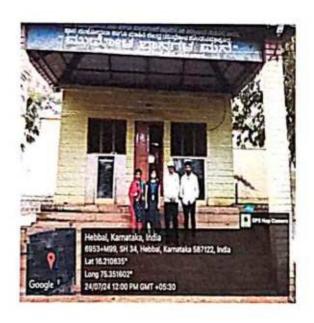
Mudhol hounds are native to India, having developed in the western region of the Deccan Plateau, which includes parts of Karnataka, Maharashtra and Andhra Pradesh. For centuries, this breed has served as a companion, hunter and guard dog for both royal families and peasants. Throughout its existence the bread has been known by a variety of names viz., Mudhol hound Dog, Caravan Hound, Karwani Lahori Peshmi. Pasimi and Pisuri hound (Romakrishna. B.C., 1997; Ramakrishna and Yathinder, 2000 and Ramakrishna, B.C., 2002).

Accompanying early traders, mercenaries and invaders, the Mudhol hounds ancestors came from central and western Asia, arriving in India via the Himalaya Mountains Khybur Pass which is a key trade and military route that linked Central and South Asia. The Khybur Pass provided entry to the Huns, Mongols, Kushans, Persians, Greeks, Turks and other hordes that invaded India since 500 BC. The Mudhol hound is a descendent of some of the dogs they brought with them probably She Slought (from North Africa), the Saluki from the Middle Easti, the Azawakh, the reyhound, and the Afghan Hound (Plate-01) (Ramakrishna, RC, 1997: amakrishna and Vathinder 2000 and Ramakrishna, B.C.. 2002, Thess breeds werk ssed with the local tadian dogs and evolved into India's ostive haands over a period of time, these dogs tink on the axone of the band in wed fathe Mudhol Bound was

Conclusion

Conclusion and RecommendationConclusionThe study on Mudhol Hounds presents a thorough exploration of the breed's historical, cultural, and biological significance, alongside contemporary considerations for breeding, health, and welfare. The following key conclusions emerge from the research:Historical and Cultural Importance: Mudhol Hounds, also known as Caravan Hounds, have played a crucial role in Indian history, especially in the Deccan region, where they have been prized for their hunting skills and loyalty. Their association with royal families and local nobility highlights their long-standing cultural significance.

<u>Physical and Behavioral Characteristics</u>: Mudhol Hounds are well-known for their slender, athletic build, making them highly effective hunting and guard dogs. They are agile, fast, and have a high endurance level. Behaviorally, they are known for their loyalty, independence, and protective instincts. Despite their reputation for being aloof, they are highly affectionate with their families.

<u>Health and Wellness</u>: While generally robust, Mudhol Hounds are susceptible to common sighthound health issues such as hip dysplasia and eye problems. Their slim physique also makes them prone to certain digestive issues, emphasizing the need for a proper, balanced diet and regular veterinary care.

Breeding Practices: The research highlights the need for responsible breeding practices to maintain genetic diversity within the breed and minimize the risk of hereditary diseases. Ethical breeding and management are vital for maintaining the breed's health and vitality. Role in Modern Society: Although Mudhol Hounds were traditionally used for hunting, their role has evolved, with many now serving as guard dogs, companions, and even being used in the Indian army. Their adaptability has ensured their continued relevance, though there are challenges in urban environments where their high-energy nature may be more difficult to accommodate. Conservation

Efforts: There are significant efforts to preserve the Mudhol Hound, both at the state and national levels. These efforts include breeding programs, public awareness campaigns, and initiatives aimed at promoting the breed outside of traditional hunting environments.

Ethical Considerations: The research emphasizes the ethical responsibilities involved in breeding and owning Mudhol Hounds. Ensuring that breeding practices prioritize the health and well-being of the dogs is essential to preventing overbreeding and preserving the breed's integrity. Recommendations Based on the findings of the study, the following

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI B.V.V. SANGHA'S SHRI S.R.KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE MUDHOL

A INTERNSHIP STUDY ON: "YADAHALLI WILDLIFE SANTUARY OF CHINKARA"

SUBMITTED IN PARTIAL FULLFILLING OF REQUIREMENTS FOR THE AWARD OF THE DEGREE OF

BACHELOR OF SCIENCE (DEPARTMENT OF ZOOLOGY)
OF RANI CHANNAMMA UNIVERSITY BELAGAVI

PROF. A. H. HIREMATH

SUBMITTED BY

MR. SHRIDHAR KUMBAR MISS.CHAITRA -MALI MISS. RAJSHREE WAGEKAR MR. MUSTAKEEM FANIBAND

REG. NO: U15IK21S0127 REG. NO: U15IK21S0050 REG. NO: U15IK21S0038 REG. NO: U15IK22S0128

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY.BELAGAVI B.V.V.SANGHA'S

Shri.S.R.Kanthi Arts, Commerce and Science College

Mudhol-587313

A INTERNSHIP STUDY ON:

"Yadahalli Wild Life Santuary Of Chinkara"

Submitted in partial fulfilling of requirements for The

award of the degree of

BACHELOR OF SCIENCE (DEPARTMENT OF ZOOLOGY)

Ranichannamma university, belagavi.

Under the guidance of

Prof.A.H.HIREMATH

SUBMITTED BY

Mr.Shridhar Kumbar Reg.No.:U151K21S0127

Miss.Chaitra Mali Reg.No.:U151K21S0050

Miss.Rajashree Wagekar Reg.No.:U151K21S0038

Mr.Mustakeem Faniband Reg.No:U151K22S0128

RANI CHANNAMMA

UNIVERSITY, BELGAVIB. V. V. SANGHA'S

Shri. S.R.Kanthi Arts,Commerce and Science College

Mudhol-587313

CERTIFICATE

This is to certify that Shreedhar, Kumbar, Chaitra Mali, Mustakeem Faniband,

Rajashree Wagekar

have satisfactorily completed the project work entitled "wildlife sanctuary of chinkara Yadahalli" for the partial fulfilling of bachelor of science(Department of Zoology)

Internal guide
Prof.A.H.Hiremath

HOD of Dept.Zoology Prof.V.R.Basaraddi

Principal
Prof.M.V.Jigabaddi
Principal,
S. R. Kenthi Arts, Commerce and
Science College, MUDHOL.

External examinars:

1

2. Smith! Out V. R. Basaraddi.

Annexure "A"

FORMAT OF INTERNSHIP COMPLETION CERTIFICATE

(To be given on Letter Head)

TO WHOMSOEVER IT MAY CONCERN

Date: 6/8/24

1.	This is to certify the <mr></mr> student of <name institution="" of="" studying="" the=""> has successfully completed <his her=""> Internship with Yadahall wildlife Sanctury of Chinkara. During the period of internship he/she worked under in the following areas.</his></name>
	i. Flowers iii) Seeds ii. Plants iv) Leaves
2.	He/She has shown special flair for Interchip Course and
	<his her=""> performance in preparation of the report has been rated as (1 to 10</his>
	Points/Grade)
3.	During the period his/her internship program he/she was punctual and hardworking.

4. I wish <him/her> every success in <his/her> career and life.

RANGE FUREST OFFICEN

Annexure "B"

FORMAT FOR NOC TO BE OBTAINED FROM COLLEGE/INSTITUTION (To be given on Letter Head)/To be signed by HOD/Principal

Date:10 12024

Sub:- No Objection Certificate for Internship Programme at Salahalle wildlife Sanctory of Chenkura.

It is certified that < Mr/Ms > is a bona

fide student <Student ID no>of<Semester> of <name of the programme> of this <College/Institution>.

The <College/Institution> has no objection for doing the Internship programme at \(\sqrt{adahau}\) for the period from \(\begin{align*} 6 \) 124 to \(\begin{align*} 6 \) 124. It is also certified the <he/her> is not registered for any course requiring, <his/her> attendance in the class during said period.

The conduct of the student as recorded by the <College/Institution> has been found good/ satisfactory/unsatisfactory.

HOD OF ZOOLOGY

B.V.V.V's.Shri S.R.Kanthi Arts,Commerce & Science College,MUDHOL.Code:6229

(Signature and Seal)

Annexure "B"

FORMAT FOR NOC TO BE OBTAINED FROM COLLEGE/INSTITUTION (To be given on Letter Head)/To be signed by HOD/Principal

Date: 10 /842024

Sub:- No Objection Certificate for Internship Programme at Yadahali acidlife Sanctury of Chinkura

It is certified that < Mr/Ms > is a bona

fide student <Student ID no>of<Semester> of <name of the programme> of this <College/Institution>.

The <College/Institution> has no objection for doing the Internship programme at Yaduhelli for the period from 6 18 24. It is also certified the <he/her> is not registered for any course requiring, <his/her> attendance in the class during said period.

The conduct of the student as recorded by the <College/Institution> has been found good/
satisfactory/unsatisfactory.

HOD OF ZOOLOGY

B.V.V.V's.Shri S.R.Kanthi Arts,Commerce & Science College,MUDHOL.Code:6229 (Signature and Seal)

INDEX

- ❖ Synapsis:
- 1) IntroductiontoBiodiversity.
- 2) VisittoYadahalliForest.(Wildlife sanctuary)
- 3) Observationdoneduring Fieldvisit.
- ➤ Plants
- > Animals
  - **➢** Birds
- > Herbs
  - > Shrubs& Trees
- 4) Importance/Scope Study
- 5) MethodologyofStudy
- 6) Objectives
- 7) Charts, Graphs
- 8)Acknowledgement

1) INTRODUCTION OF BIODIVERSITY

Biodiversity refers to the variety of plants and animals of the world Biodiversity is the Degree of variety in nature

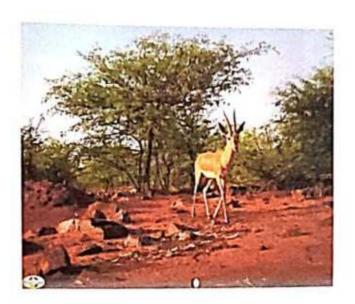
It is the totality of genes species and ecosystem in a region

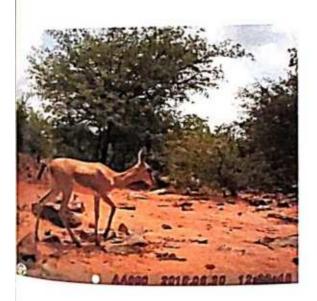
Documentation and monitoring of animal populations are necessary at both landscape and global scales that can assist our understanding of the ecosystem (Halpin 1997). Monitoring the population of herbivores helps us to understand the population dynamics, further that helps in understanding the various ecological processes. Herbivores play an important role in maintaining the forest ecosystem by influencing the forest composition, productivity, nutrients cycling and soil structure. India is home to many antelope species that include Nilgai (Boselaphus tragocamelus), Black Buck (Antilope cervicapra) and Indian Gazelle or Chinkara (Gazella bennettii). The genus gazella comprise 19 species in Africa and Asia (Groves 1985). Out of these 19 gazelle species, Speke's Gazelle and Thomson's Gazelle are smallest in height (20 to 43 inches) while Dama Gazelle is the largest gazelle (4.5 to 5.5 feet). In India, the sole representative of this genus is Chinkara or Indian Gazelle (Prakash 1991).

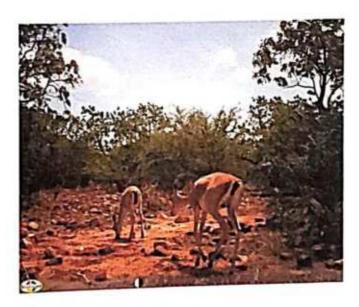
The extent of the distribution range of Chinkara from India on its eastern side to north-central Iran on the western side all through Pakistan and Afghanistan (IUCN Redlist 2008, Fig. 1). In India, its distribution was found in nine states (Rahmani 1990a) which extended up to 11 states (Dookia et al. 2009, Ben et al. 2013).

The morphology of gazelles is exclusive and can be identified by their curved ringed horns and tan or reddish brown coats (Bradford 2014, integrated taxonomic information system). The upper part is sandy or tawny brown colored with long neck, ears, and legs. The under parts of this animal are white

our visit to the Chinkara Sanctuary was a valuable learning experience, and we thankful for the insights gained into the conservation efforts and the inportance of protecting endangered species like the Chinkara. We appreciate the dedication and passion of the staff and wish them continued success in their conservation endeavors.

Hence we feel and blessed to get an opportunity to experience this visit and we are very much thankful for our lecturers for providing us this opportunity. Looking for such more enthusias visit.

Conclusion:

forest and its products are universally required for the ontinuation of human society as we know it to change our society forest are very vital component which balances both the botic and abiotic component. Thus we feel blessed to experience this joy of nature at Yadahalli Amalazeri Chinkara Forest (Bilagi).

Hence we are thankful to our college and lectures who provided us this opportunity and guiding us and help to develop the need to conserve our forests and the measures to be taken for conservation of forests and threatened species

So every institution must consider trips and study visits as a part of their study, where students get more chances to lear and cultivate positive care and concern towards the existing am depleting biodiversity.

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI

B.V.V. SANGHA'S

SHRI S.R.KANTHI ARTS, COMMERCE AND

SCIENCE COLLEGE MUDHOL

A PROJECT REPORT ON A CASE STUDY ON

"UMASHANKAR DAIRY MUDHOL"

SUBMITTED IN PARTIAL FULL FIELDING OF
REQUIREMENTS FOR THE AWARD OF THE DEGREE OF
BACHELOR OF SCIENCE (DEPARTMENT OF ZOOLOGY)
OF RANI CHANNAMMA UNIVERSITY BELAGAVI

UNDER THE GUIDANCE OF PROF. V. R. BASARADDI

SUBMITTED BY

MR. PRADEEP A DHULASHETTI MISS. SRUSHTI S RAMATIRTH MISS. HEMA BIDARI MISS. TEJASHWINI BYAKOD REG. NO: U151K21S0156 REG. NO: U151K21S0132 REG. NO: U151K21S0077 REG. NO: U02EV21S0008

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY,BELAGAVI B.V.V.SANGHA'S

Shri.S.R.Kanthi Arts, Commerce and Science College

Mudhol-587313

A PROJECT REPORT ON

A CASE STUDY ON:

"Umashankar Dairy Mudhol"

Submitted in partial fulfilling of requirements for The

award of the degree of

BACHELOR OF SCIENCE (DEPARTMENT OF ZOOLOGY)

Of Ranichannamma university, belagavi.

Under the guidance of

Prof.V.R.BASARADDI

SUBMITTED BY

Mr.Pradeep A Dhulashetti Reg.No.:U15IK21S0156

Miss.Srushti S Ramatirth Reg.No.:U15IK21S0132

Miss.Hema Bidari Reg.No.:U15IK21S0077

Miss.Tejashwini Byakod Reg.No.:U02EV21S0008

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY,BELGAVIB.V.V.SANGHA'S

Shri. S.R.Kanthi Arts ,Commerce and Science College

Mudhol-587313

CERTIFICATE

This is to certify that Mr.Pradeep A Dhulashetti , Miss.Srushti S Ramatirth , Miss.Hema Bidari , Miss.Tejashwini Byakod have satisfactorily completed the project work entitled "Umashankar Dairy Mudhol" for the partial fulfilling of bachelor of science(Department of Zoology) by Rani channamma university belagavi for academic year

Internal guide Pro.V.R.Basaraddi

HOD of Dept.Zoology Pro.V.R.Basaraddi

Principal Prof.M.V.Jigabadddi

Annexure "A"

FORMAT OF INTERNSHIP COMPLETION CERTIFICATE (To be given on Letter Head)

TO WHOMSOEVER IT MAY CONCERN

Date:

	student of <name institution="" of="" studying="" the=""> has successfully completed <his her=""> Internship with Umarhankay Dairy Mudhol During</his></name>			
	the period of internship he/she worked under in the following areas.			
	i.			
	ii.			
2.	He/She has shown special flair forInternity course and			
	his/her performance in preparation of the report has been rated as (1 to 10			
	Points/Grade)			
3.	During the period <his her=""> internship program <he she=""> was punctual and hardworking.</he></his>			
4.	I wish <him her=""> every success in <his her=""> career and life.</his></him>			

- COUNTROL

Annexure "A"

FORMAT OF INTERNSHIP COMPLETION CERTIFICATE (To be given on Letter Head)

TO WHOMSOEVER IT MAY CONCERN

Date:

1.	This is to certify the <mr ms=""> Practiep. Syuthti, Hema Tejathwinia</mr>
	student of <name institution="" of="" studying="" the=""> has successfully completed <his her=""> Internship with</his></name>
	the period of internship he/she worked under in the following areas. i.
	ii.
2.	He/She has shown special flair for
	his/her performance in preparation of the report has been rated as(1 to 10 Points/Grade)
3.	During the period <his her=""> internship program <he she=""> was punctual and hardworking.</he></his>
1.	I wish <him her=""> every success in <his her=""> career and life.</his></him>

For, UMA SHANKAR DAIRY

Annexure "B"

FORMAT FOR NOC TO BE OBTAINED FROM COLLEGE/INSTITUTION (To be given on Letter Head)/To be signed by HOD/Principal

Date: 1-07-24

Subs No Objection Certificate for Internship Programme at Umashankan Dury mudho)

It is certified that < Mr/Ms > is a bona

fide student Student ID no>of<Semester> of <name of the programme> of this <College/Institution>.

The <College/Institution> has no objection for doing the Internship programme at _______ for the period from 02-7-24 to 19-7-24 It is also certified the <he/her> is not registered for any course requiring, <his/her> attendance in the class during said period.

The conduct of the student as recorded by the <College/Institution> has been found good/ satisfactory/unsatisfactory.

HOD OF ZOOLOGY

B.V.V.V's.Shri S.R.Kanthi Arts,Commerce & Science College,MUDHOLCode:6229

(Signature and Seal)

Annexure "B"

FORMAT FOR NOC TO BE OBTAINED FROM COLLEGE/INSTITUTION (To be given on Letter Head)/To be signed by HOD/Principal

Date: 1-07-14

Sub:- No Objection Certificate for Internship Programme at Umarhankan Dairy Modhol

It is certified that < Mr/Ms > is a bona

fide student <Student ID no>of<Semester> of <name of the programme> of this <College/Institution>.

The conduct of the student as recorded by the <College/Institution> has been found good/
satisfactory/unsatisfactory.

Satisfactory/unsatisfactory.

HOD OF ZOOLOGY

B.V.V.V's.Shri S.R.Kanthi Arts,Commerce & Science College,MUDHOL.Code:6229

(Signature and Seal)

ACKNOWLEDGEMENT

I express my deep sense of gratitude to Prof,M.V.Jigabaddi

Principal, Shree S R Kanthi Arts Commerce & Science for the valuable guidance and encouragement.

I acknowledge the constant encouragement of Prof. V.R.Basaraddi

Madam H. O. D of Zoology Dept.

I sincerely acknowledge the help of **Prof.V.R.Basaraddi**. For their valuable support and guidance for the completion of the project.

I owe my sincere thanks to owner of the Umashankar Dairy Mudhol centre. Umashankar Yadav Who helped us to complete my project.

DECLARATION

It is hereby declared that the Internship Report entitled "Internship At Umashankar Dairy. Mudhol" has been prepared as the part for the completion of subject "Internship (587313)" administration from Department of Zoology, B.V.V.S. SHRI S.R.KANTHI COLLEGE and it is based on the original research work and will be used only for the academic purpose. It will not be produced inany condition as a source of information to an industry.

STUDENT NAME :-

Mr.Pradeep A Dhulashetti

Miss.Srushti S Ramatirth

Miss.Hema Bidari

Miss.Tejashwini Byakod

INDEX

SNO	CONTENT	PAGE NO
01	INTRODUCTION	06-08
02	SCOPE OF STUDY OF DAIRY INDUSTRY	08-09
03	METHADOLOGY	10-13
04	OBJECTIVES	14-25
05	OVERVIEW OF DAIRY INDUSTRY	26-38
06	CONCLUSION	38-39

INTRODUCTION

As the name suggests, BAGALKOT District Milk Producer a Union Ltd. (UMASHANKAR DAIRY) is a organization. This organization was formed in the year 2002 and started function 2007. The main objective of establishing this organization was of economic and social welfare by providing remunerative returns to the farmers and by providing quality products which are good value for money to consumers. Name of the organization Umashankar dairy Bagalkot District Milk Producer a Union Ltd. Address Mudhol,

Mahalingpur road, Bagalkot district Establishment year 2002 Form of organization Chairman Mr. Umashankar Bagalkot District. Accounting year July to August.

The production of milk on dairy farms and the processing of milk and milk products at dairy plants make up the dairy industry. Along with producing many kinds of milk, the industry makes butter, cheese, yogurt, and ice cream.

Saudi Arabia: dairy farm

Dairying produces food products that form a regular part of many people's diets, and in many parts of the world it is a big business and major employer. Among the leading milk producers are India, the United States, the European Union, Russia, Pakistan, Brazil, China, Ukraine, New Zealand, Australia, Argentina, and Mexico. Most of the milk used for human consumption worldwide comes from cows, but in some areas milk and dairy products are produced from buffalo, goats, sheep, camels, or reindeer. In the early 21st century, the world's dairy plants produced some 650 million tons of milk each year, more than 80 percent of which was cow's milk. In the United States the dairy industry produced about 80 million tons of cow's milk annually.

Without proper handling and storage, milk spoils easily and can potentially transmit diseases. Normally, dairy farms and plants are regulated by government sanitation laws to ensure that their products meet basic quality and safety standards.

The production of milk on dairy farms and the processing of milk and milk products at dairy plants make up the dairy industry. Along with producing many kinds of milk, the industry makes butter, cheese, yogurt, and ice cream.

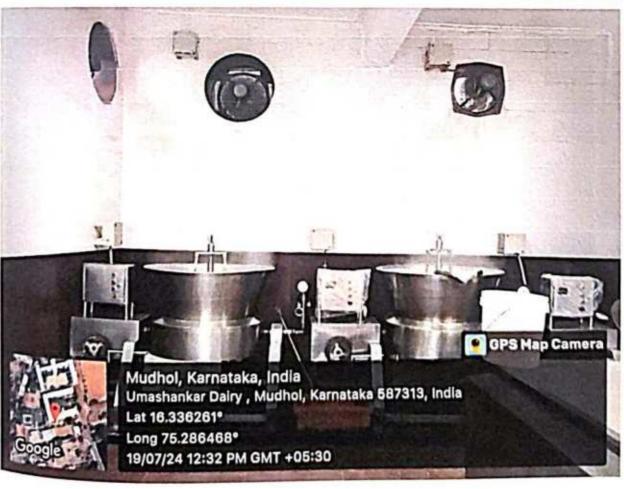
HISTORY OF DAIRYING

Humans have been drinking animals' milk since ancient times. Sanskrit records mentioned milk 6,000 years ago. The Bible describes the promised land as "a land flowing with milk and honey." Some 2,300 years ago, the Greek physician Hippocrates recommended milk as a medicine. Christopher Columbus brought cattle to the New World on his second voyage. Cows were brought from Europe to the American colonies in the early 1600s and to Australia in 1788.

CONCLUSION

pairy farming is a critical agricultural sector that significantly impacts food security and the economy. Effective practices in breeding, nutrition, health management, and technology adoption are essential for maximizing milk production and ensuring sustainability. Addressing challenges such as environmental impact and economic viability is crucial for the continued growth and efficiency of dairy farming. Ongoing innovation and research will play a key role in enhancing productivity and maintaining the sector's resilience.

I have studied and analyzed the dairy-based food product market of Umashankar dairy on different

aspects of the markets, outlets, distribution and consumers satisfaction.

The 14 Days of internship with Umashankar dairy actually helped me to learn various thing that

would really be helpful in my life for future growth.

This project shows me the way to work in the market. How to communicate with different type of

people. How to convince the customer. Learnt how to sell, how things work in Fast moving Consumer goods. having perishable nature of these product one need an excellent distribution network and carefully select market because these products if transferred to far area then cost attached to the product will make it un competitive.

According to me the growth of any product whether it could be food-based product or anything

depends upon how we do proper branding of that product and also the promotion which plays

very vital role in attracting customers.

The main goal should be to attract customer and to retain them so that the loyalty maintains in

future as well.

Besides this Quality is the dominating aspect which influences consumer to purchase the product,

but prompt availability of other brands and aggressive promotional activities by others influences

the consumer towards them and also leads to increase sales.

Ultimately, I must say that I am privileged to work in the Startup like Umashankar Dairy.

B.V.V.Sangha's Shri.S.R.Kanthi Arts, Commerce and Science College Mudhol Department of Botany

Field Visit to DangiAqualink Industries Pvt, Ltd; Mudhol

SI.	University Reg. No.	Name	Signature
1	U15IK21S0001	Arun Gadekar	Ag
2	U15IK21S0030	Nandish Salimath	Wardishealimath
3	U15IK21S0032	Niteen Kolhar	700
4	U15IK21S0033	Parvat Nymagoud	P.D. Nyamergad
5	U15IK21S0039	Rajeshwari Kittur	RK-
6	U151K21S0063	HanamantSingadi	Ath
7	U15IK21S0070	Hanamant Madar	Ahry
8	U151K21S0085	Kavita Gurav	Kavala
9	U15IK21S0087	Kavya Sataraddi	Kly
10	U15IK21S0112	Laxman Naykar	L.C. Naykaz
11	U15IK21S0143	Tejashwani Gayakwad	J S. Gayakine
12	U15IK21S0150	Kavita Gosar	Ravita
13	U15IK21S0153	Akshay Ganachari	Asho-
14	U15IK21S0155	Ankita Hunisikatti	Actti
15	U15IK21S0157	Aishwarya Hiremath	AH

Organizer C. 12. Beligila) (S.R. Beligal)

IQACOOOSIANICOT

Shri S.R.Kanthi Arts,Commerce And Science College MUDUCI principal att.

S. R. Kenthi Arts, Commerce and Science College, MUDHOL.

B. V. V. Sangha's

Shri S. R.Kanthi Arts, Commerce and Science College, Mudhol

Accredited at B++ Grade by NAAC for 3rd Cycle (Affiliated to Rani Channamma University, Belagavi)

DEPARTMENT OF BOTANY

ORGANIC FARMING

Guided By- S.B.Belagali

Student Name

: Hanamant V Madar

Reg.No

: U15IK21S0070

Class&Semester: B.sc III YEAR& VI Sem

DEPARTMENT OF BOTANY

DEPARTMENT OF BOTANY

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY,BELGAVI B.V.V.SANGHA'S

Shri. S.R.Kanthi Arts, Commerce and Science College

Mudhol-587313

CERTIFICATE

This is to certify that Kumar. Hanamant V Madar
have satisfactorily completed the project work entitled "ORGANIC FARMING" for the
partial fulfilling of bachelor of science(Department of Botany) by Rani channamma
university belagavi for academic year 2023-24.

Internal guide Prof.S.B.Belagali HOD of Dept.Botany Prof.S.B.Belagali

Prof.M.V.Jigabadddi

External examinars:

(S.S. Kodagomi)

(Dr. S.H.Modi)

<u>ACKNOWLEDGEMENT</u>

I would first like to thank our principal M.V.Jigabaddi for giving me the wonderful opportunity in presenting this project which helped me a lot in learning many new aspects on environmental sciences.

The Head of our Department, **S.B.Belagali** Sir has also helped in developing the project report. And the suggester farmer **Shri.Shivappa Gani** advise the how the organic farming help us to the eco-friendly in our area and how to use that farming lot of information he advise to us. The other faculty members are also acknowledged.

At last I would like to thank my parents and also my classmates for Helping me willingly with their abilities in this project.

Signature of the student

ACKNOWLEDGEMENT

I would first like to thank our principal M.V.Jigabaddi for giving me the wonderful opportunity in presenting this project which helped me a lot in learning many new aspects on environmental sciences.

The Head of our Department, **S.B.Belagali** Sir has also helped in developing the project report. And the suggester farmer **Shri.Shivappa Gani** advise the how the organic farming help us to the eco-friendly in our area and how to use that farming lot of information he advise to us. The other faculty members are also acknowledged.

At last I would like to thank my parents and also my classmates for Helping me willingly with their abilities in this project.

Signature of the student

INTRODUCTION

Organic farming is a production management system excluding of all synthetic off-farm inputs but rely upon on-farm agronomic, biological and mechanical methods like crop rotations, crop residues, animal manures, off-farm organic waste, mineral grade rock additives and biological system of nutrient mobilization and plant protection etc. which promotes and enhances biodiversity, biological cycles and agro-ecosystem health.

As per the definition of the USDA study team on organic farming "organic farming is a system which avoids or largely excludes the use of synthetic inputs (suchasfertilizers, pesticides, hormones, feedadditivesetc.) and to the maximum extent feasible rely upon crop rotations, crop residues, animal manures, off-farm organic waste, mineral grade rock additives and biological system of nutrient mobilization and plant protection".

In another definition FAO suggested that "Organic agriculture is a unique production management system which promotes and enhances agro-ecosystem health, including biodiversity, biological cycles and soil biological activity, and this is accomplished by using on-farm agronomic, biological and mechanical methods in exclusion of all synthetic off-farm inputs.

BASIC STEPS AND COMPONENTS OF **ORGANICFARMING**

Organic farming approach involves steps like:(i)conversion of land from conventional management to organic management,(ii) management of the entire surrounding system to ensure biodiversity and sustainability of the system (iii)crop production with the use of alternative sources of nutrients such as crop rotation, residue management, organic manures, and biological inputs (iv) management of weeds and pests by better management practices, physical and cultural means and by biological control system ,and (v)maintenance of livestock in tandem with organic concept and make them an integral part of the entire system.

RMICOMPO

CROP ROTATION

MANURES

BIOLOGICAL MANAGEMENT

BIOFERTILIZERS

ANIMAL HUSBANDRY

Principles of Organic Farming

These are the four principles of organic farming are mentioned below.

(A).Principle of Health:

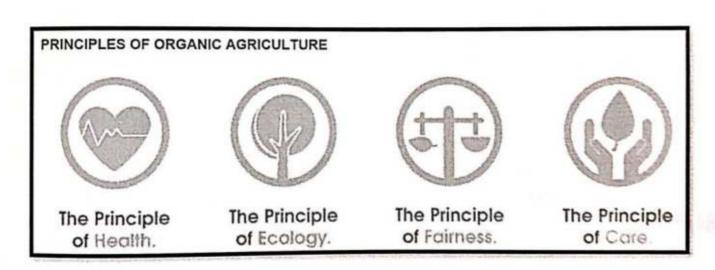
Organic agriculture should sustainanden hance the health of soil, plant, animal, human and planet as one and indivisible. Healthy soils produce healthy crops that Foster the health of animals and people. Health is the wholeness and integrity of living systems. The role of organic agriculture, whether in farming, processing, distribution, or consumption, is to sustain and enhance the health of ecosystems and organisms from the smallest in the soil to human beings.

(B).Principle of Ecology:

Organic agriculture should be based on living ecological systems and cycles, work with them, emulate them and help sustain them. This principle roots organic agriculture within living ecological systems. It states that production is to be based on ecological processes, and recycling. Nourishment and well-being are achieved through the ecology of the specific production environment. Organic management must be adapted to local conditions, ecology, culture and scale. Inputs should be reduced by reuse, recycling and efficient management ofmaterials and energy inorder tomaintain and improve environmental quality and conserve resources. It should attain ecological balance through the design of farming systems, establishment of habitats and maintenance of genetic and agricultural diversity.

(C). Principle offairness:

Organic Agriculture should build on relationships that ensure fairness with regard to the common environment and life opportunities. This principle emphasizes that those involved in organic agriculture should conduct human relationships in a manner that ensures fairness at all levels and to all partiesfarmers, workers, processors, distributors, traders and consumers. It aims to produce a sufficient supply of good quality food and other products. Natural and environmental resources that are used for production and consumption should be managed in a way that is socially and ecologically just and should be held in trust for future generations. Fairness requires systems of production, distribution and trade that are open and equitable and account for real environmental and social costs.

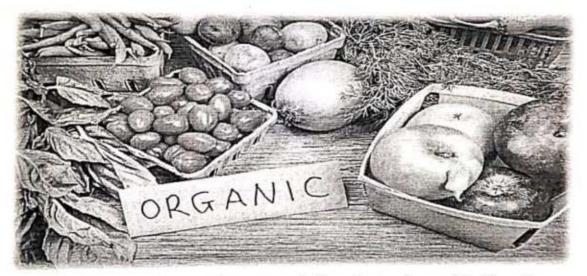
(D).Principle of care:

Organic Agriculture should be managed in a precautionary and responsible manner to protect the health andwell-being of current and future generations and the environment. Organic agriculture is a living and dynamic system that respondstointernalandexternaldemandsandconditions. This principle states

thatprecautionandresponsibilityarethekeyconcernsinmanagement, development and technology choices in organic agriculture.

★ THE IMPORTANT GOALS OF ORGANIC FARMINGARE:

- A sufficiently high level of productivity
- Compatibility of cultivation with the natural cycles of the production system as a whole
- Maintaining and increasing the long-term fertility and biological activity of the soil

- Maintaining and increasing natural diversity and agro-biodiversity
- Maximum possible use of renewable resources
- Creation of a harmonic balance between crops and animal husbandry
   Creation of conditions in which animals are kept that correspond to their
   Natural behavior.
- Protection of, an learning from, indigenous knowledge and traditional management

ADVANTAGES OF ORGANIC FARMING:

(A) NUTRITIONAL, POISON-FREE AND TASTYFOOD:

The nutritional value of food is largely a function of its vitamin and mineral content. In this regard, organically grown food is dramatically superior in mineral content to that grown by modern conventional methods. Amajor benefit to consumers of organic food is that it is free of contamination with health harming chemicals such as pesticides, fungicides and herbicides. Several studies indicate that 10-60 percent more healthy fatty acids (like CLA's) and omega-3 fatty acids occur in organic dairy(Butleretal.,2008).In crops, vitamin C ranges 5-90 percent more and secondary metabolites 10-50 percent more in organic. Also, less residues of pesticides and antibiotics are present. Organically grown food tastes better than that conventionally grown. The tastiness of fruit and vegetables is directly related to its sugar content, which in turn is a function of the quality of nutrition that the plant itself as enjoyed.

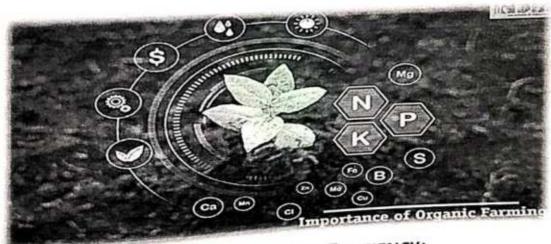
Organically grown plants are nourished naturally, rendering the structural and metabolic integrity of their cellular structure superior to those conventionally grown. As a result, organically grown foods can be stored longer and do not show the latter's susceptibility to rapid mold and rotting.

(B) LOWER GROWING COST:

The economics of organic farming is characterized by increasing profits via reduced water use, lower expenditure on fertilizer and energy, and increased retention of topsoil. To add to this the increased demand for organic produce makes organic farming a profitable option for farmers.

(C).ENHANCES SOIL NOURISHMENT:

Organic farming effectively addresses soil management. Even damaged soil, subject to erosion and salinity, are able to feed on micro-nutrients via crop rotation, inter-cropping techniques and the extensive use of green manure. The absence of chemicals in organic farming does not kill microbes which increase nourishment of the soil. Biodynamic farms had better soil quality: greater in organic matter, content and microbial activity, more earthworms, better soil structure, lower bulk density, easier penetrability, and thicker topsoil (Re gan old et al., 1993); agricultural productivity doubled with soil fertility techniques: compost application and introduction of leguminous plants into the crop sequence.

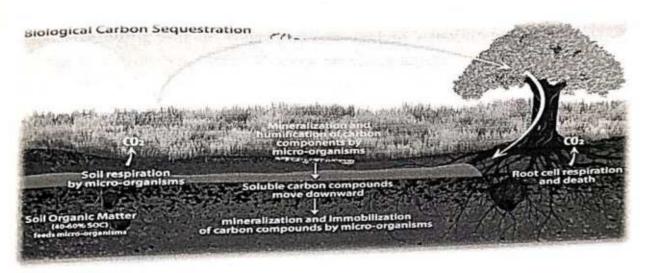
(D). MORE ENERGY EFFICIENCY:

Growing organic rice was four times more energy efficient than the conventional method (Mendoza, 2002). Organic agriculture reduces energy

requirements for production systems by 25 to 50 percent compared to conventional chemical-based agriculture.

(E). CARBON SEQUESTRATION:

Organic farming is complimented the Carbon Sequestration because it focus on sustainability without using synthetic fertilizers, pesticides etc. In this farming, organic mulch play important role in carbon sequestration. German organic farms annually sequester 402 kg Carbon/ha, while Conventional farms had losses of 202kg.

(F). ENVIRONMENT-FRIENDLY PRACTICES:

The use of green pesticides such as neem, compost tea and spinosad is environment friendly and non-toxic. These pesticides help in identifying and removing diseased and dying plants in time and subsequently,

Increasing crop defense systems . Organic farms' biodiversity increases

Conclusion...

Organic farming works in harmony with nature rather than against it. This involves using techniques to achieve good crop yields without harming the natural environment or the people who live and work in it. An organic farmer produces vegetables, fruit, cereal crops, or livestock without the use of chemical fertilizers, pesticides, or herbicides. In another way organic farming is kind of agricultural that provide the consumers, with fresh, tasty and reliable food while regarding natural life cycle systems. In addition to health benefits of organic products for consumers, there are vital environmental benefits for the earth. An organic farming keeps biodiversity and reduce environmental pollutions such air, water and soil. Organic agriculture has grown out of the conscious efforts by inspired people to create the best possible relationship between the earth and men.

Dissertation Submitted to Shri S. R. Kanthi Arts, Commerce and Science College, Mudhol in Partial Fulfilment of the Requirements of the

Award of the degree of
BACHELOR OF SCIENCE

"SOME TOPICS ON GROUP THEORY"

SUBMITTED BY B.Sc VIth Sem 2023-24

SI. No.	Name of the Student	Reg. No.
/1.	Mr. Sameer Tahashildar	U15IK21S0121
2.	Mr. Hanamata Hanamar	U15IK21S0065
3.	Mr. Manjunath Hosamani	U15IK21S0028
4.	Mr. Ashok Hallur	U15IK21S0016
5.	Mr. Abhishek Badiger	U15IK21S0001
6.	Mr. Surajkumar Kambale	U15IK21S0139

Guided By
Prof : Smt. R. S. Mathapati

UG Department of Mathematics Shri S. R. Kanthi College, Mudhol

Dissertation Submitted to Shri S.R.Kanthi Arts, Commerce and Science College, Mudhol in Partial Fulfilment of the Requirements of the

Award of the degree of

BACHELOR OF SCIENCE

"SOME TOPICS ON GROUP THEORY"

Submitted by

B.sc. VIth Sem 2023-24

SI.NO	Name Of The Student	Reg.No
1	Mr. SAMEER TAHASHILDAR	U15IK21S0121
2	Mr. HANAMANTA HANAMAR	U15IK21S0065
3	Mr. MANJUNATH HOSAMANI	U15IK21S0028
4	Mr. ASHOK HALLUR	U15IK21S0016
5	Mr. ABHISHEK BADIGER	U15IK21S0001
6	Mr. SURAJKUMAR KAMBALE	U15IK21S0139

Guided By

Prof. Smt.R.S.Mathapati

UG Department of Mathematics

Shri.S.R.Kanthi College, Mudhol

CERTIFICATE

This is to certify that the project entitled "Some Topics on GroupTheory" carried out by Mr.SAMEER TAHASHILDAR, Mr.HANAMANTA HANAMAR, Mr.MANJUNATH HOSAMANI, Mr.ASHOK HALLUR, Mr.ABHISHEK BADIGERand Mr.SURAJKUMAR KAMBALEhas satisfactorily completed the project work for the partial fulfilment of B.Sc. course in Mathematics by Rani Channamma University, Belagavi for the academic year 2023-24.

Internal Guide

Prof. Smt.R.S.Mathapati

Shri S.R.Kanthi College Mudhol Mudhol

H.O.D Of Mathematics

Dr.M.K.Gavimath

Shri S.R.Kanthi College Mudhol Mudhol

Dr.S.S.Sabarad

Shri S.R.Kanthi College

Prof.M.V Jigabaddi

Shri S.R.Kanthi College

Examiners:

2)

ACKNOWLEDGMENT

First, we would like to thank to our beloved parents and God by the grace of whom we reached the stage of completion of our B.Sc. Mathematics.

We express our sincere gratitude to our Shri S.R.Kanthi College, Mudhol, and our beloved principal **Prof:** M.V.Jigabaddi for constantly inspiring us in all endeavours and his valuable suggestions. We would like to thank **Dr. M.K.Gavimath**, H.O.D, of Mathematics. Shri S.R.Kanthi College, Mudhol.

We do grab this opportunity with both hands to express our gratitude to our Co-ordinator Dr.S.S.Sabarad for their suggestions and kind co-operation during completion our dissertation.

We give our sincere thanks to our guide Prof.Smt.R.S.Mathapati for his valuable guidelines for formulating and analysis of the dissertation. They not only motivated for this dissertation but their constant motivation enabled us to widen the horizon of our work and interest of this dissertation. Their uncanny ability made us to visualize a silver lining in every dark cloud we came across.

We would like to record our sincere thanks to all non-teaching staff of B.sc. Department of Mathematics. We wish to express our sincere thanks to our beloved family members. We also record our sincere thanks to the librarian of Shri S.R.Kanthi College, Mudhol.

Lastly, we wish to thank our dearest friends with whom we shared our memorable moments during at the time of dissertation work.

THANK YOU

DECLARATION

We hereby declare that the project entitled "Some Topics on Group Theory", which is being submitted to the B.sc Department of Mathematics, Shri S.R.Kanthi College, Mudhol affiliated to the Rani Channamma University, Belagavi in Partial fulfilment of the requirement for the award of B.Sc. in Mathematics. We have carried out the project work under the guidance of Prof.Smt.R.S.Mathapati Assistant professor, B.sc Department of Mathematics, Shri S.R.Kanthi College, Mudhol.

Mr. SAMEER TAHASHILDAR

Mr.HANAMANTA HANAMAR

Mr. MANJUNATH HOSAMANI

Mr.ASHOK HALLUR

Mr.ABHISHEKBADIGER

Mr.SURAJKUMAR KAMBALE

B.sc Department of Mathematics

Shri S.R.Kanthi College Mudhol

INDEX

S.No	UnitName	Page.No
01	IntruductionofGroup	1-16
02	SymmetryandGroup	17-25
03	SomeStudyonProperties of Group	26-30
04	Applications of group theory	31-37

UNIT 1 INTRODUCTION

1.1 Abstract

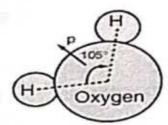
In abstract algebra, group theory studies the algebraic structures known as groups. The concept of a group is central to abstract algebra. other wellknown algebraic structures, such as rings, fields, and vector spaces, can all be seen as groups endowed with additional operations and axioms. Groups recur throughout mathematics, and the methods of group theory have influenced many parts of algebra. Linear algebraic groups and Lie groups are two branches of group theory that have experienced advances and have become subject areas in their own. Various physical systems, such as crystals and the hydrogen atom, and three of the four known fundamental forces in the universe, may be modelled by symmetry groups. Thus group theory and the closely related representation theory have many important applications in physics, chemistry, and materials science. Group theory is also central to public key cryptography.

Symmetry has long been important in the study of physical systems. Connections between the geometric symmetry of crystalline systems and their x-ray diffraction spectra were found to be crucial to the interpretation of the diffraction patterns and the extraction therefrom of information locating the atoms in the crystal. The geometric symmetries of molecules determine which vibrational modes will be active in absorbing or emitting radiation; the symmetries of periodic systems have implications as to their energy bands, their ability to conduct electricity, and even their superconductivity. The invariance of physical laws with respect to position or orientation (i.e., the symmetry of space) gives rise to conservation laws for linear and angular momentum. Sometimes the implications of symmetry invariance are far more complicated or sophisticated than might at first be supposed; the invariance of the forces predicted by electromagnetic theory when measurements are made in observation frames moving uniformly at different speeds (inertial frames) was an important clue leading Einstein to the discovery of special relativity. With the advent of quantum mechanics, considerations

4.3 Applications of group theory in chemistry and material science

In chemistry and materials science, point groups are used to classify regular polyhedra, and the symmetries of molecules, and space groups to classify crystal structures. The assigned groups can then be used to determine physical properties (such as chemical polarity and chirality), spectroscopic properties (particularly useful for Raman spectroscopy, infrared spectroscopy, circular dichroism spectroscopy, magnetic circular dichroism spectroscopy, UV/Vis spectroscopy, and fluorescence spectroscopy), and to construct molecular orbitals.

Molecular symmetry is responsible for many physical and spectroscopic properties of compounds and provides relevant information about how chemical reactions occur. In order to assign a point group for any given molecule, it is necessary to find the set of symmetry operations present on it. The symmetry operation is an action, such as a rotation around an axis or a reflection through a mirror plane. In other words, it is an operation that moves the molecule such that it is indistinguishable from the original configuration. In group theory, the rotation axes and mirror planes are called "symmetry elements". These elements can be a point, line or plane with respect to which the symmetry operation is carried out. The symmetry operations of a molecule determine the specific point group for this molecule.

Water molecule with symmetry axis

SHRI S.R.KANTHI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE MUDHOL

BACHELOR OF SCIENCE
A PROJECT REPORT ON
"SOME TOPICS ON "COMPLEX ANALYSIS"

GUIDED BY
DR. S. S. SABARAD
UG DERATMENT OF MATHEMATICS
CO-ORDINATOR
PROF. SMT. R. S. MATHAPATI
SUMITTED BY

BSC. VI SEM 2023-24

ANNAPURNA S. PATTAR UN5IK21S0009
ANITA R. IMMADE UN5IK21S0007
ARSHIYA I. BISTI UN5IK21S00013
SADIYA I. SARAWAN UN5IK21S0100
SAHANA H. BISANAL UN5IK21S0120
DEEPA N. KURDEKAR UN5IK21S0054

HOD DR.M. K. GAVIMATH PRINCIPAL PROF, M. V. JIGABADDI

Dissertation Submitted to Shri S.R.Kanthi Arts, Commerce and Science College, Mudhol in Partial Fulfilment of the Requirements of the

Award of the degree of

BACHELOR OF SCIENCE

SOME TOPICS ON "COMPLEX ANALYSIS"

Submitted by

B.sc.VIth Sem 2023-24

SI.NO	Name Of The Student	Reg.No
1	Miss. Annapurna S Pattar	U15IK21S0009
2 -	Miss. Anita R Immade	U15IK21S0007
3	Miss. Arshiya I Bisti	U15IK21S00013
4	Miss. Sadiya I Sarwan	U15IK21S0100
5	Miss. Sahana H Bisanal	U15IK21S0120
6	Miss. Deepa N Kurdekar	U15IK21S0054

Guided By

Dr.S.S.Sabarad

UG Department of Mathematics

RANI CHANNAMMA UNIVERSITY, BELAGAVI

CERTIFICATE

This is to certify that the project entitled "Some Topics On Complex Analysis" carried out by Miss. Annapurna S Pattar, Miss. Anita R Immade, Miss. Arshiya I Bisti, Miss. Sadiya I Sarwan, Miss.Sahana H Bisanal, Miss. Deepa N Kurdekar with the Reg.Number. U15IK21S0002, U15IK21S0009, U15IK21S0007, U15IK21S00013, UU15IK21S0100, U15IK21S0120, U15IK21S0054, has satisfactorily completed the project work for the partial fulfilment of B.Sc. course in Mathematics by Rani Channamma University, Belagavi for the academic year 2023-24.

sProject Guid	le ski
sProject Guid Dr.S.S.Sabara	id
Shri S.R.Kanthi	College Mudho

Dr.M.K.Gavimath

Shri S.R.Kanthi College Mudhol

Co-ordinator

Prof.Smt.R.S.Mathapati

Shri S.R.Kanthi College Mudhol

Principal

Prof.M.V Jigabaddi

Shri S.R.Kanthi College Mudhol

-						
-	V9	m	In	(2)	PC.	۰
-	xa	***				ė
_						-

1)-----

2)-----

DECLARATION

We hereby declare that the project entitled "Some Topics On Complex Analysis", which is being submitted to the B.sc Department of Mathematics, Shri S.R.Kanthi College, Mudhol affiliated to the Rani Channamma University, Belagavi in Partial fulfilment of the requirement for the award of B.Sc. in Mathematics. We have carried out the project work under the guidance of Prof.S S Sabarad Assistant professor, B.sc Department of Mathematics, Shri S.R.Kanthi College, Mudhol.

Miss. Annapurna S Pattar

Miss. Anita R Immade

Miss. Arshiya I Bisti

Miss. Sadiya I sarwan

Miss. Sahana H Bisanal

Miss. Deepa N Kurdekar

B.sc Department of Mathematics Shri S.R.Kanthi College Mudhol

ACKNOWLEDGMENT

First, we would like to thank to our beloved parents and God by the grace of whom we reached the stage of completion of our B.Sc. Mathematics.

We express our sincere gratitude to our Shri S.R.Kanthi College, Mudhol, and our beloved principal **Prof:** M.V.Jigabaddi for constantly inspiring us in all endeavours and his valuable suggestions. We would like to thank **Dr. M.K.Gavimath**, H.O.D, Department of Mathematics. Shri S.R.Kanthi College, Mudhol.

.We do grab this opportunity with both hands to express our gratitude to our Co-ordinator prof.Smt.R.S.Mathapati. for their suggestions and kind co-operation during completion our dissertation.

We give our sincere thanks to our guide **Dr.S.S.Sabarsd** for his valuable guidelines for formulating and analysis of the dissertation. They not only motivated for this dissertation but their constant motivation enabled us to widen the horizon of our work and interest of this dissertation. Their uncanny ability made us to visualize a silver lining in every dark cloud we came across.

We would like to record our sincere thanks to all non-teaching staff of B.sc. Department of Mathematics. We wish to express our sincere thanks to our beloved family members. We also record our sincere thanks to the librarian of Shri S.R.Kanthi College, Mudhol.

Lastly, we wish to thank our dearest friends with whom we shared our memorable moments during at the time of dissertation work

Thank you

Table of contents

Chapter-1: Introduction	1-7
Chapter-2: Analytic functions	8-12
Chapter-3: Power series	13-19
Chapter-4: Conformal mapping	26-29
Chapter-5: Complex integration	29-31
Conclusion	29-31
Reference	31-33

INTRODUCTION

1.1 History:

Complex analysis is one of the classical branches in mathematics, with roots in the 18th century and just prior. Important mathematicians associated with complex numbers include Euler, Gauss, Riemann, Cauchy, Gösta Mittag-Leffler, Weierstrass, and many more in the 20th century. Complex analysis, in particular the theory of conformal mappings, has many physical applications and is also used throughout analytic number theory. In modern times, it has become very popular through a new boost from complex dynamics and the pictures of fractals produced by iterating holomorphic functions. Another important application of complex analysis is in string theory which examines conformal invariants in quantum field theory.

1.2 Need for the Study:

The study of complex analysis is crucial in various fields due to its significant applications and importance. Here are some reasons why complex analysis is necessary:

- 1. Solving Differential Equations: Complex analysis provides powerful tools for solving differential equations, which are crucial in physics, engineering, and other fields.
- 2. Electrical Engineering: Complex numbers and analysis are essential in electrical engineering, particularly in AC circuit analysis and signal processing.
- Control Theory: Complex analysis is used to design and analyze control systems, ensuring stability and performance.
- 4. Quantum Mechanics: Complex numbers are fundamental in quantum mechanics, describing wave functions and probabilities.
- **5. Signal Processing:** Complex analysis is used in signal processing techniques like Fourier transforms and filter design.

consider the sum,

 $S_n=f(\xi_1)(z_1-z_0)+f(\xi_2)(z_2-z_1)+\cdots+f(\xi_n)(z_n-z_{n-1})$ where $\xi_1,\xi_2,\cdots,\xi_n$ are the points on the curve chosen between z_i and $z_{i+1},i=0,1,2,\cdots,n-1$ respectively.

Then clearly $S_n = \sum_{i=0}^{n-1} f(\xi_i) \delta z_i$ where $\delta z_i = z_{i+1} - z_i$

If $\lim_{n\to\infty}S_n$ exists finitely when the number of points of divison n increases in such a way that the largest of the lengths of δz_n approaches zero, then we say that the line integral $\int f(z)dz$ exists.

Thus by definition,

 $\int f(z)dz = \lim_{n \to \infty} \sum_{i=0}^{n-1} \sum_{i=0}^{n-1} f(\xi_i) \delta z_i \qquad \text{ where } \delta = \max \|\delta z_i\|$

Conclusion:

Complex analysis is a fascinating and profound branch of mathematics that has far-reaching implications in various fields, including physics, engineering, and other areas of mathematics. Here's a conclusion summarizing its key aspects: